

LA NOI, CÂND VINE IARNA

Mircea Diaconu

TEXT

respiro
archives équivalences

2004

ORIGINAL TEXT:

- MIRCEA DIAONU **La noi, când vine iarna**
- EDITURA ION CREANGĂ, Bucharest 1980

PRESENT (SECOND) EDITION: P. D. MUGUR & A. REZUŞ (eds.)

© 2004 MIRCEA DIAONU (Bucharest, Romania) [TEXT]

© 2004 **REVISTA RESPIRO** [TEXT & EDITION]

© 2004 **ÉQUIVALENCES** [PDF $\LaTeX$ – HYPERSCREEN]

This electronic edition is a *private, non-profit* publication

produced by PDF $\TeX$ 14.H &

created by $\LaTeX$ 2 ϵ with HYPERREF & HYPERSCREEN

PDF $\TeX$ 14.H © 2001 HÀN THÉ THÀNH

$\LaTeX$ 2 ϵ © 1993–2001 THE $\LaTeX$ 3 PROJECT TEAM *et al.*

HYPERREF © 1995–2001 SEBASTIAN RAHTZ

HYPERSCREEN © 2001–2002 ADRIAN REZUŞ [based on PDFSCREEN]

PDFSCREEN © 1999–2001 C. V. RADHAKRISHNAN

TYPESET BY ROMANIAN $\TeX$ © 1994–2001 ADRIAN REZUŞ

PRINTED IN THE NETHERLANDS – JULY 2, 2003

REVISED REPRINT – JANUARY 14, 2004

Mircea Diaconu

LA NOI, CÂND VINE IARNA

ION CREANGĂ
București
1980

La noi, când vine iarna, toți norii anului trecut se așează pe pământ și sunt zăpadă. De asta e atât de senin și rece. De asta nu plouă și putem vedea toate avioanele, care merg spre țările calde. E drept că uneori cerul se lasă jos de tot și ninge. Văzut de aproape, e plumburiu sau negru, după cât e de frig. Nouă însă nu ne e frică, pentru că bunicul nostru e preot.

Încolo, toate ar fi bune — păcat că locuim atât de departe și avem musafiri numai de două ori pe an. Suntem la trei trenuri depărtare, dintre care unul mic și două mari. Nu-l cunoaștem decât pe cel mic, unde mergem să întâmpinăm rudele, adică unsprezece unchi și cincisprezece tanti. Uneori luăm și roaba, pentru bagaje.

Bunicul meu, care are șaptezeci de ani, și înainte de a fi preot a fost rănit în război, spune că iarna oamenii sunt mai buni. Am un scăunel cu trei picioare, pe care stau o oră pe zi să văd lumea care trece pe poteca bisericii, îmi place că zăpada e mare și oamenii par mai scurți de picioare. Stau ascuns după fântână și le dau bună-dimineața. Toți tresar, îmi răspund și pleacă mai departe, cu picioarele scurtate, cocoșați, peste potecă, pentru că iarna nimeni nu poate să mai meargă țațoș. După ce trec, le pun puțină apă pe potecă și mă dau cu sania de douăzeci de ori, de la biserică până în drumul mare. Spre seară mă așez iar pe scăunel să văd lumea. Acum când poteca e numai gheață, îmi plac mult mai mult. Îi aștept după fântână și le dau bună-seara, brusc și vesel. Apoi îi ajut să se ridice de jos, îi scutur de zăpadă și ei îmi mulțumesc și-i spun mamei că sunt bine crescut. Cel mai bine cade dascălul, că e gras și are un coș cu colivă. După ce îl ajut, îmi dă colivă și începe să înjure de stele, garduri, câini turbați, scripturi, scobitori, bocanci, turnul lui Babei și nu mai știu ce, că nu se mai aude. Într-adevăr, iarna oamenii sunt mai buni.

Când ninge, însă, mama mă închide în casă și n-am decât să-mi lipesc nasul de geam, să mi-i ciugulească pițigoi, care ne arată cât de grea e iarna. Dacă te uiți în sus când ninge, vezi cum se învâртеște pământul, dar asta numai în prima ninsoare. De aceea mama mă închide în casă cu multă mâncare și o carte de citit, ca să nu mă duc la marginea brazilor, să văd cum se învâртеște pământul. Ne adunăm acolo toți băieții și ne uităm în sus. La început nu simțim nimic, nici nu se poate, câtă vreme avem căldură în noi, apoi cădem, încet, odată cu fulgii, pe spate și începem să simțim cum se învâртеște pământul. Nu e nici o primejdie, că ne găsește întotdeauna cineva, ne duce acasă și ne îmbolnăvim, E drept că o dată mi-a fost foarte rău, dar în ziua aceea pământul se învârtea foarte repede și o lună întreagă n-am văzut decât umbrele fratelui meu, și mamei mele iar dacă încercam să merg, era în spatele meu cineva care îmi fura pașii și nu vrea să-mi dea înapoi decât unu, doi, pe zi.

De atunci mă închide mama în casă la prima ninsoare, când se așează norii pe pământ. Nu-mi pare rău, că și după aceea e foarte frumos, se vede orice urmă, chiar și a păsărilor prin aer și a avioanelor care trec spre țările calde. Pe la noi trec în fiecare zi câte două, dar din acelea foarte mici. Și nu înțeleg de ce toate se duc și nu se întoarce nici unul. De fapt, e normal, din țările calde nici eu nu m-aș întoarce; decât să mă dau cu sania, să mănânc cîrnați, să visez draci, să-mi fie frig, să-mi fie dor de căldură, să mă îmbolnăvesc de două ori pe lună, să colind... De fapt, m-aș întoarce. Sau mai bine nici nu mai plec.

Și la urmă, eu iarna aud mai bine. De exemplu, am auzit că ne vor sosi rudele și mama spune că trebuie să fim bucuroși, că ne vor aduce cadouri peste cadouri, că ne vom îmbrăca frumos (frumos înseamnă cu hainele de marinari), că vom cânta române și vom fi fericiți. Un singur lucru e rău: am în total unsprezece unchi și cincisprezece

tanti. Băieții mă invidiază că am atâtea mătuși, dar nu cred că merit, că și-așa nu le deosebesc decît după miros. Iarna vin toate odată, mă sărută de câte două ori fiecare, adică de treizeci de ori și mi se face rău de la mirosurile acelea, care la noi în sat nu există. Fratele meu, Sandu, a fost odată la oraș cu corul școlii, au cântat trei cântece într-un concurs și zice că acolo miroase peste tot așa și el s-a obișnuit, chiar îi place. O să mă duc și eu la oraș, dar acum sunt foarte ocupat, trebuie să mă dau de patruzeci de ori cu sania pe zi. De fapt, tata ne-a promis că ne duce să vedem bâlciul și cu ocazia asta o să ne cumpere și pantaloni largi, că noi purtăm numai trening, iarna pantaloni pană și vara, scurți. La noi așa e regula: cât ești copil porți o cămașuță sau pantaloni brodați, apoi când ești tot copil, dar mai mare, porți trening și pantaloni scurți, iar când ajungi să porți pantaloni largi, e altceva, poți să dai mâna cu prietenii și să spui: „hai noroc“! Niciodată n-am înțeles ce e cu acest „hai“ — cred că înseamnă: „hai să bem o bere“, că „noroc“ știu foarte bine ce înseamnă. De exemplu, noi când furăm din dulceața mamei spunem: „noroc că nu ne-a prins“! adică fratele meu, că eu stau afară și țin de pază, în timp ce el mănâncă.

Dar să mă întorc la rude, că despre ele vorbeam. Eu îmi pierd mereu ideile și fratele meu zice că sunt incoerent. El citește mult, Sunt și neserios, și neatent, și uituc, și cu capul în nori, și fricos și obraznic, și nepăsător, și-mi rod unghiile, și bolnăvicios, și lasă-mă să te las. Astea, zice el, sunt defectele mele principale, defecte de frate mai mic. Eu mai am unul, dar nu i-l spun ca să nu profite de el: mă gâdil. Dar nu mă gâdil oricum, mă gâdil așa, ca Stan. Adică Stan Popescu, colegul meu, care se gâdilă și când bate vântul.

Să mă întorc iar de unde am plecat, la rudele mele, care trebuie să sosească. Toată săptămâna aceea nu mă simțisem bine, mi-era așa cum ai mânca prea multe cireșe

și nu m-am putut bucura deloc de telefonul pe care tocmai îl montasem, adică două cutii de chibrituri legate printr-un fir, în care fratele meu spunea „ești un prost“, iar eu îi răspundeam „ba tu“. El stătea în casa mare, eu în cea mică. Am uitat să spun că avem două case, una mică în care stăm noi și una mare pentru rude. Când nu sunt rude, e plină de păianjeni foarte periculoși, că ne pișcă și din asta mama înțelege că am fost acolo să furăm dulceață din sobe.

Nici vremea n-a fost prea bună; cerul era o rufă pusă la uscat și două zile n-a trecut nici un avion spre țările calde. Niște păsări de noapte s-au ascuns în bradul nostru și Gugiuman le-a lătrat tot timpul, dar ele nu ieșeau decât noaptea ca să le visez eu. Gugiuman e câinele nostru, alb ca zăpada, abia îl vezi în curte. E de-o vârstă cu mine și nu înțeleg de ce zice tata că e bătrân. îl iubesc foarte mult și nu pentru că mi-e prieten de când m-am născut, dar nu e un câine obișnuit. De exemplu, cască timp de treizeci de secunde, fără întrerupere și latră mai tare decât clopotul bisericii. Cred că iarăși trebuie să mă întorc la rude.

În dimineața aceea, cerul se lăsase atât de jos, că-mi venea să umblu aplecat și de peste tot se auzeau pocnete de bici și buhaie, care diseară vor fi plugușoare. Îmi pare rău că nu pot merge și eu cu colindul, am auzit că se câștigă foarte bine. Mă dădusem numai de cinci ori și jumătate cu sania, când mama m-a adunat de pe pârție. M-a dezbrăcat și m-a pus pe un scăunel în fața sobei, să mă usuc. Lemnele pocneau, clin picioarele mele ieșeau aburi și am ațipit. N-am avut însă timp să visez nimic, că mama a început să mă îmbrace cu pantalonii negri, pe care i-a purtat, ca anterior, bunicul meu, care e preot.

În timp ce-mi puneam bocancii cei noi, îmi spunea să nu plescăi la masă, să nu dau mâncare la pisică pe ghetele rudelor, să nu mă cert cu fratele meu, care e mai serios, să

nu beau țuică, iar dacă-mi întinde cineva să spun că nu-mi place, să nu mă scol de la masă chiar dacă am vreo nevoie, să fiu atent să nu adorm dacă m-apucă somnul, dacă mă-ntreabă cineva câte cărți am citit, să spun că două, să nu vorbesc despre lucruri caraghioase, sau mai bine să nu vorbesc deloc, dacă mă-ntreabă de poezii, să le-o spun pe aia cu batista și mai ales să nu le încurc pe tanti între ele. Asta nu-mi place mie la mama, că-mi dă prea multe sfaturi odată și nu le țin minte.

Fratele meu era gata demult și se încrunta în oglindă, să găsească o figură potrivită cu costumul de marinar. A găsit-o și a ieșit afară cu ea, pășind în vârful bocancilor ca să nu și-i umple de zăpadă. S-a întors și pentru că e serios și studios a mai luat o carte în mână, până vin rudele. Mai bine de mine, care sunt plin de defecte și nu trebuie să iau mereu o carte în mână.

Mi-am copiat figura de marinar de la el și ne-am așezat pe un scaun special de așteptat rude, adică un scaun pe care încăpem amândoi și fără cuie ieșite, care să ne rupă pantalonii. Tot așa, împreună, suntem noi într-o poză la minut, pe care am făcut-o cu un castel în spate, dar acolo eram mai marinar decât el, c-aveam picioarele strâmbe.

Era frig. El citea, iar eu mă gândeam la cele patru tanti care n-aveau unchi. E o problemă destul de grea, pentru că normal e ca orice tanti să aibă un unchi, dar de exemplu și eu am tanti, fără să fiu unchi. Cel mai simplu ar fi să întreb pe cineva, dar nu vreau, pentru că-mi plac la nebunie lucrurile pe care nu le înțeleg.

Poteca până la poartă era curățită bine de zăpadă, ca să nu cădem când le vom ieși în întâmpinare, veseli. Nici Gugiuman nu se mai vedea în curte; el pleacă întotdeauna când ne vin rudele, că nu știe pe cine să latre și pe cine nu.

După ce a fluierat trenul de zece, fratele meu a pus semn la carte și a luat-o înainte

pe potecă, să le spună bine au venit, îl las întotdeauna înainte, că ce sărută el să sărut și eu; unele tanti nu te lasă să le săruți mâna, altele te pupă de trei ori, altele numai o dată, altele încep cu obrazul stâng și pe urma dreptul, altele invers și el ține minte toate astea și nu se încurcă.

Primele au sosit tanti Corni, tanti Arni și tanti Mari. Asta pentru că ele nu-și cară niciodată bagajele. Sunt foarte vesele și în timp ce ne sărută, o strigă pe mama. După ele au venit tanti Ami și tanti Cici, nedespărțite și surori, apoi încă cinci tanti, pe care nu le prea cunosc și la urmă tantile bătrâne: tanti Miți, tanti Vivi, tanti Fifi, tanti Sofi, tanti Emi, adică — Mița, Viorica, Filofteia, Sofia și Esmeralde. Cu unchiul e mai ușor, ei dau mâna cu noi, afară de unchiul Ion și unchiul Petre, pe care îi iubim cel mai mult, că sunt studenți.

Când s-a terminat, fratele meu a luat repede zăpadă să mă ștergă de ruj, ca să nu mi se facă rău. Mă ținea de cravata de marinar și când m-am liniștit mi-a spus că primisem cadou două pachete de bomboane, dar că sunt din acelea mai tari ca dinții și mai bine să dăm la țintă cu ele. Avem un cocoș pe casă, în care țintim de obicei, un cocoș de lut, fără cioc, dar probabil din vreo boală, că noi nu l-am nimerit niciodată în viață.

Curtea era plină și toți râdeau, fără să-și dea seama cât de jos e cerul. Poteca se stricase și fratele meu, Sandu, m-a dus de mână, ca-n fotografie, să așezăm la masă, ultimile trei farfurii, lăsate anume pentru noi, ca să se vadă că ne ajutăm mama.

În timp ce noi ne ajutam mama, bunicul și tata i-au condus în casa mare și le-au arătat ultimele cusături ale mamei: perne cu păuni și fețe de mese cu păuni. Avem foarte mulți, cincisprezece pe perne și douăzeci pe fețe de mese.

— Lucrează frumos, săraca, dar păcat de ea, c-o duce rău cu ăsta. Și-apoi aici la

țară, fără o perspectivă...

S-a auzit prin telefonul nostru, rămas în casa mare. Erau două dintre tanti. Apoi i-am auzit coborând în pivniță, ciocănind butia de țuică și la urmă au venit în casa mică, unde era masa. Doi pițigoi ciuguleau geamul. Rudele spărgeau nuci, mâncau mere și-l invidiau pe tata că trăiește la țară. L-au invidiat până s-au așezat la masă. Masa asta e mândria tatii, el a făcut-o și zice că e bună și la nunta și la înmormântare, dar mie îmi place că are un cui ieșit pe dedesubt și rupe mereu câte un pantalon, îl știe și tata, dar nu-l scoate. Numai că, deși e foarte lungă, nu ajunge pentru toți și atunci am pus și mașina de cusut la un capăt. Eu, fratele meu și mama vom mânca la mașina de cusut.

În timp ce se așezau, pentru că tot treceau pe lângă noi, fiecare ne mângâia pe creștet. De aceea ne spălase mama pe cap cu săpun de rufe. Mă uitam la unchiul Aristică și unchiul Gigi, ei sunt foarte buni prieteni, au case cu etaj peste deal și fac aceeași glumă de când îi știu:

- Ce Dumnezeu, mă Aristică, face unchiul Gigi, iar celălalt zice:
- Bă, Dumnezeu nu mai există!
- De când, bă?

— De la 23 August, mă! și râd amândoi. M-am aplecat sub masă, să văd la cine e cuiul, n-am putut vedea din cauza unchiului Aristică care e foarte gras și atunci m-am prefăcut că mă uit după pisică. Tanti Corni își pocnise mâinile și tocmai zicea:

- Asta-i cu adevărat, nu acelea pe care le mâncăm noi!

Și mama s-a grăbit să le pună la toți ouă adevărate. Mâncau, erau veseli și-și povesteau unul altuia ce-au mai făcut. Și uite-așa, unchiul Vili, soțul lui tanti Arni, povestind unchiului Aristică care stă peste deal cu tanti Ami, adică Amelia, a turnat

cu adevărat pe pantaloni. Fratele meu i-a întins o cârpă udă, pe care o avea pregătită dinainte și a spus: „Poftiți“. Asta impresionează. Aș putea să-i cer să duc și eu cârpa, dar ar trebui să stau să mă mângâie pe cap.

Dintre toți, tanti Corni, tanti Arni și tanti Mari râd cel mai tare; sunt de la București. Ca și bărbații lor, ingineri, dar foarte tăcuți. Îmi pare așa de rău că masa noastră are doar un cui.

Mă doare capul, totuși mănânc atent, să nu pătez mașina de cusut. N-aș vrea să plângă mama, și-așa plânge foarte des. Ea e singura din familie care plânge.

— Cum stați la școală dragă? ne întreabă o tanti, pe care din pricina mirosului de ou n-o pot recunoaște.

— Câte doi, zic eu și o văd pe mama cum apleacă rușinată capul. Ea ține foarte mult să fim deștepți și să ajungem oameni mari. Toată lumea râde, afară de surorile mamei: tanti Anii și tanti Cici. Ele sunt credincioase, cucernice și o critică pe mama că nu dă pomene săracilor, că nu cântă în corul bisericii, că ne îmbracă prea frumos și nu ne pune să muncim în gospodărie.

— Bine, zice fratele meu, după ce se șterge cuviincios la gură și-mi dă un ghiont ca să mă șters? și eu.

O tanti din capul celălalt al mesei spunea că e foarte important ca orice copil să învețe carte, să citească, să-și formeze vocabularul și să-i dau sarea, că a ținut regim și acuma se răzbună. I-am dat-o și i-am spus:

— Poftiți, tanti! Cred că i-a plăcut.

— Tu citești, dragă? ce cărți ai citit?

Era să-i spun că nu citesc, dar am văzut că mama se înroșise și făcea semn fratelui meu. Mama roșește pentru noi toți, că toți avem defecte.

— Da, citesc destul de mult, în timpul liber, cărți ca Spartacus și Fiii căpitanului Grant, a zis repede fratele meu și mama s-a liniștit. Toți s-au mirat, afară de tanti Ami și tanti Cici.

— Cărți foarte bune, bravo, a zis tanti aceea și mi-a înapoiat sarea. Dar tu citești, dragă? Și precis, dacă ar fi fost mai aproape, m-ar fi mângâiat pe cap.

Mama se înroșise iar și mi-era frică să nu plângi.

— Da, citesc și eu, tanti...

— Cam ce, dragă?

— Cam Spartacus și Fiii căpitanului Grant, tanti. O clipă au renunțat la ouăle adevărate, ca să se mire, afară, bineînțeles, de tanti Ami și tanti Cici.

— Vai, dar sunt prea grele pentru tine, greu de înțeles; despre ce e vorba? Era sigura că mă prinde că nu le-am citit, dar eu citisem două cărți la fel de groase ca acelea, două cărți rusești.

— Despre ce e vorba? a insistat ea. Am copiat figura de marinar de la fratele meu, pe care o pierdusem când am dat sarea.

— Despre partizanii sovietici, care ne-au eliberat țara de sub jug, tanti. Sandu se uita la mine cu admirație, tata râdea, doar mama lăsase capul în jos.

— Bravo, dragă a spus tanti, să citești, să-ți faci vocabular, s-ajungi om mare, ca unchiul Leon. Niște apă-mi dai?

Am uitat să spun că pe unchiul Leon îl respectă toți, că e inginer. Are și nume de inginer și ochelari.

— Asta e literatura de azi. Nu mai e ca cea de odinioară, dar n-ai ce-i face, omul trebuie să citească, nu poate sta așa. Însă cartea asta... cum îi zice? Spartacus, e chiar bună. Ți-a plăcut?

— Da, mai ales când trec ei podul de vase, ca să cadă în spatele dușmanului, care tocmai bea și mânca. Și nu mai spun de iubita lui! Nu știu de ce fratele meu își pierduse de tot figura de marinari și parcă nu mai avea aer.

— Da' ia spune, dragă, ea rămâne cu el, sau nu? a clipit șmecheră.

Avea și de ce, că într-adevăr era greu de spus dacă ea rămâne cu el, mai ales că-n cărțile alea, ea e dincolo de linia frontului, infirmieră.

— Și da și nu, tanti... și i-am dat sarea, să se răzbune și pe felul doi.

— Cum adică, dragă?

— Adică la început rămâne, dar când vede că pe el îl cheamă patria și lupta nu mai rămâne.

A fost mulțumită, s-a sculat și m-a mângâiat pe cap. Mama era încântată, de parcă pe ea ar fi mângâiat-o, dar eu obosisem și m-am băgat sub masă, să mă odihnesc. Acolo mă odihnesc cel mai bine. A venit și fratele meu și eram iar ca-n fotografie, unul lângă altul, marinari. Ne simțeam bine, mai ales că tanti Ami și tanti Cici se descălțaseră și pisica dusese deja doi pantofi în cealaltă parte a mesei.

— Ascultă tu, cum stai anul ăsta cu nucile, că la București stăm foarte prost, așa s-au prostit țărani, nu mai aduc nimic bun!

Asta înseamnă că tanti Corni cere nuci mamei. Noi însă știam dinainte și ascunsesem un săculeț pentru cozonacul de la Paști.

Cât am mai stat noi sub masă, tanti Mari a cerut fasole bălțată, iar tanti Arni, mere din alea care rezistă, nu din cele de anul trecut, pe care a trebuit să le facă marmeladă. I-am arătat lui Sandu cum unchiul Gigi căuta sub masă pantoful lui tanti Ami și când l-a găsit, l-a călcat de două ori semnificativ. Numai că piciorul ei nu era acolo. Totuși cred că s-a descurcat altfel, c-am auzit-o pe tanti Ami cerând morcovi

și țelină. Sandu se aplecase mult, m-am dus și eu după el, printre pantofii cu care se juca pisica, dar din păcate n-am putut vedea unde e cuiul. Ne-am refăcut figurile de marinari și am ieșit de sub masă. De fapt, nici n-ar mai fi fost cazul, nu mai avea nimeni nevoie de noi până seara, când va trebui să spunem poezii și să cântăm.

Tata ieșise afară să fumeze. Deocamdată e singurul din familie care fumează și cu toate că e înalt și puternic, nu ne-a bătut niciodată. Nu pot să spun că nu ne e frică de el, dar nu cred că există un om pe care să nu-l sperie, că e foarte încruntat, are o cută grozavă între sprâncene și o mustață cât un porumbel. Nu zâmbește aproape niciodată, nici măcar când mergem vara, cu toată familia, la Malu, adică satul unde s-a născut el, — un sat mic, numai cu poteci, unde poți ajunge doar pe jos și unde mai avem un bunic, foarte cocoșat, din cauză că a făcut amândouă războaiele, umblă numai în cămașă țărănească, și iarna și vara, ne dă zahăr candel, din care nu mai au decât bătrânii, ne spune povestea cu cel care a cumpărat un ou, vrând să se îmbogățească și până acasă l-a spart și a rămas sărac, apoi ne spune despre țări străine unde sunt fete foarte frumoase și plouă mult și la urmă mâncăm mămăligă cu lapte și ne culcăm, îl iubim foarte mult. Un lucru nu înțeleg: de ce nu seamănă cu tata.

Aș putea povesti multe, dar mai bine las până la vară, când chiar o să mergem acolo. Deocamdată e frig și tata fumează. Pițigoii ciripesc, supărați că i-a întrerupt de la ciugulitul geamului și încep să mănânce sârma de rufe. De aia o și schimbăm în fiecare an. Țigara a sfârșit în zăpadă și un pițigoi s-a repezit după ea, dar s-a întors dezamăgit la sârma de rufe. Abia așteptam să intre tata în casă, îmi place foarte mult cum intră în casă: se apleacă mult, să nu dea cu capul de tocul ușii, de-i vezi doar părul negru și mustața, face un pas mare de tot și trânteste ușa așa de tare, că tresar toți. Au tresărit și acum și au început să-l invidieze că la țară e aer curat.

Am încercat și eu de multe ori intrarea asta pe ușă, dar nu mi-a reușit. Mă și aplec, că nu e greu, trag și ușa, dar nu pot face pasul acela mare. De fapt nici n-a avut cine să tresară, că nu era decât fratele meu și el n-ar fi tresărit, nici dacă ar fi intrat profesoara de matematică.

Rudele mâncau felul trei, nu-mi cerea nimeni sare sau piper, așa că a început să mi se facă somn, de mirosuri, am lăsat capul pe umărul fratelui meu și auzeam de departe, ca printr-o gaură de cheie cum, după ce mama a adus castravecii, unchiul Aristică l-a întrebat pe tata câte oi mai are.

— Cînsprezece, a spus mama, pentru că tata n-avea de gând să răspundă.

— Le iau mai spre primăvară, a spus unchiul. Astea sunt din alea șase, care ți le-am lăsat o iarnă acum doi ani și de aia zic eu că le iau, că sunt din berbecul meu. Și ce te încrunți așa, că doar ai venit în curtea asta numai cu pantalonii pe tine — ce, să-ți dăm tot noi? Du-te la ai voștri, la colectiv, să-ți dea. Ce, dacă ai prostit-o pe nevastă-ta, crezi că-ți merge și cu noi? Noi suntem familie bună, bă, uite aci numai oameni cu funcții, ingineri, noi nu umblăm în opinci. Când ai văzut prima oară bocanci, mă? Ai, când ai văzut? Nu zici?

Mama plângea. Ea plângea întotdeauna. Mă uitam la pumnul tatii, care se strângea încet pe masă, negru și noduros. Ah, ce-aș fi vrut să am și eu unul la fel, măcar unul, nu amândoi, ca să zdrobesc mutra și ceasul lui cu lanț de aur, de la burta unchiului, pe care mama ne învăța să-l iubim, ca rudă.

— Și că tot veni vorba, iau și prunele, că sunt de la Hodaie și sfoara aia de pământ mi-o dă mie tăticu, mie și lui Cici, ca soră mai mare, nu-i așa, tăticule?

— Da, Aristică, vi le dau, dar nu mai fă atâta vorbă, că e rușine...

Tata se uita fix la ceasul de aur și nu spunea nimic, îmi părea rău că tace, aș fi vrut

să fie viteaz, dar de fapt cred că visasem totul. Am uitat să spun că eu visez foarte multe lucruri și nu numai când dorm. De aceea, cum încep să visez, închid ochii și mă culc, deși cred că normal e invers.

Fratele meu știe toate astea și m-a dus, fără să-mi miște capul, ca să nu-mi fugă somnul, în camera de alături. Avem acolo un pat de patru persoane, în care însă dormim doar două persoane, eu și fratele meu. Acum e plin de paltoanele rudelor, care miros la fel de tare, ca și rudele, așa că Sandu m-a așezat între mirosul de tanti Corni și cel de tanti Arni, care sunt așa de prietene, că nici paltoanele lor nu se despart. Mi-era atât de somn, că nici nu m-am sinchisit de omuleții în alb, de sub pat. Am uitat să spun că sub patul nostru sunt niște omuleți îmbrăcați în alb, care te apucă de picioare și te trag sub pat, dar asta numai noaptea, că ziua le e frică de pisică.

M-am grăbit să adorm și ce bine ar fi fost dacă n-ar fi mirosit așa tare că din cauza lor am visat partizani și nimic de mâncare. De obicei visez lapte bătut. Când sunt vesel și duminica visez cozonac cu nuci, dar sunt zile, mai ales primăvara, când visez bomboane fondante. N-am mâncat decât o dată, într-un pom de iarnă, însă am citit mult despre ele. Și bineînțeles, când sunt trist sau mă cert cu fratele meu și mă gândesc că n-are rost să mai trăiesc, visez partizani.

M-am trezit. La o distanță de două paltoane de mine, dormea fratele meu cu o bucată de cozonac în mână. Ori a furat-o, ori au ajuns la felul cincii. Dacă a furat-o nu e bine, iar dacă au ajuns la felul cincii, iar nu e bine, că a luat și porția mea, așa că i-am mâncat cozonacul și m-am dus dincolo, unde rudele, moleșite de atâtea feluri, ne invidiau iarăși că trăim la țară. Încolo, nimic nu se schimbase — tata se uita țintă tot la ceasul de aur al unchiului Aristică.

Știam foarte bine ce vrea să-i facă, și eu așa fi făcut la fel. Mă uitam cum ciugulesc

pițigoii geamul și nimeni nu le-aruncă o firimitură.

Unchiul Leon, inginerul, tocmai îi spunea tatii că se pensionase și avea timp berechet să facă niște vânători prin pădurile noastre și o să-și lase la noi pușca de vânătoare, belgiană, cu trei țevi, să nu se mai care cu ea pe trenuri. Tata dădea din cap, dar se uita tot la ceasul unchiului Aristică. Și mama văzuse și cred că înțelesese și ea că zâmbea strâmb către tanti Ami și tanti Cici, care, ca surori mai mari, o certau, nu știu de ce.

Am mai stat puțin, să văd dacă mă întreabă cineva cit fac cinci ori opt, sau ce cântece știu și fiindcă toți erau ocupați, am ieșit afară.

Cerul se târa pe zăpadă, abia aveam loc sub el. Se însera. Din pădure se vedea doar începutul de brazi. Acolo stau lupii și pândesc. Noaptea li se văd ochii, iar când e foarte frig vin aproape de tot și se prefac că sunt pisici, ca să te păcălească, dar tu trebuie să ai la tine o bucată de blană de oaie și el, cum o simte, se dă pe față. Așa spune fratele meu. El e curajos, iese noaptea afară și stă cinci minute, pe pariu, cu ceasul în mină. Nu prea pot însă să-l controlez, că eu nu cobor din pat noaptea.

Asta ar fi singura noapte în care nu mi-ar fi frică să ies afară, pentru că în noaptea asta se schimbă anul și până dimineață nu există draci. Bunicul zice că nu există niciodată, că mi-i fac eu, dar mă gândesc că dacă mi-i fac, înseamnă că există. Oricum, datoria mea de copil ar fi ca la noapte să colind, îmi părea rău că am musafiri.

Am ieșit în poartă. Costumul de marinar o fi el frumos, dar nu se potrivește la noi, la munte — aici e foarte frig. Am ieșit să văd dacă e cineva pe pârtia mea. Câteva ciori se mutau din gard în gard, de frig, de parcă n-ar fi la fel de frig pe toate gardurile, îmi venise frigul de picioare, prin bocancii noi, care nu sunt buni decât de primit rude și de mers la oraș. De asta ni-i și cumpărase tata. Cam peste cinci minute va veni și

frigul de mâini.

Rudele începuseră să cânte. Suntem o familie sentimentală. Tata cântă de obicei: „Aș dori din piept să-mi scot“, mama cântă: „Tristă duminică“, mai ales când mătură — bunicul e preot, iar celălalt bunic cântă, mai mereu, atacul și retragerea.

Îmi scârțâiau pașii, de parc-aș fi fost încălțat cu două uși și parcă mi-era și puțin frică. Am vrut să intru pe poartă, dar m-am speriat rău de tot de Alunița Cristescu. Sta lipită de zidul magaziei și asculta „La umbra nucului bătrân“, care se auzea din casă.

- Ce faci aici?
- Stau.

Pe ea o tunde maică-sa numărul zero și-n loc de cercei îi pune niște ață, cum se pune la haine, ca să le-agăți în cuier. Dar e foarte deșteaptă și-mi place să stau de vorbă cu ea, mai ales că e a doua după mine la catalog.

- Am și eu cinci rude la București și trei pe aici. Opt.
- Eu am cincisprezece tanti și unsprezece unchi.

A lăsat capul în jos, rușinată.

— Ce ți-au adus de sărbători?

- Bomboane fondante, o minge mare, un cal plușat și trei cutii cu nu știu ce.
- Cu ce?
- Nu știu ce.

I-am povestit cât de darnici sunt toți, dar mai ales un unchi cu ceas de aur la butonieră și i-aș mai fi spus multe, dar Alunița Cristescu a tresărit:

- Ce cântec e ăsta?
- Sângele ochilor tăi, i-am răspuns.

— Frumos, foarte frumos... s-a tras ea de ața din urechea dreaptă.

Pițigoii au trecut pe lângă noi și s-au ascuns în podul cu fân. Înseamnă că se întunecă. Am hotărât ca mâine, că tot e alt an, să-i dau Aluniței Cristescu o Mariană. Mariana e o poză. Avem foarte multe în podul magaziei, rămase de cine știe când, poze de fete cu o mulțime de dinți și flori în brațe. Sunt de două feluri: Mariane și Didine, frumos colorate și cu poezie jos: „Toată viața-mi e a ta, dragă Mariana“ sau „Viața-mi toată e a ta, dragă Didină!“. Sunt foarte căutate, odată am cumpărat o pereche de patine cu două mariane și o didină. Am cumpărat multe lucruri și acum au ajuns și băieții să-și vândă între ei pe mariane și didine. Noroc că mai am un geamantan întreg în magazie.

Din sat se auzeau pocnete de bice și cântece. Toți colegii noștri erau acolo și m-am gândit că n-ar suferi nimeni dacă aș lipsi puțin de acasă, că și-așa masa se termină abia dimineața și au ei ce cânta până mă întorc eu, că romante, slava domnului, avem destule.

Tanti Corni cânta: „Niciodată vreun gând“. După „...doar păreri de rău“ a tăcut. Acum ea plângea, iar ceilalți priveau în farfurie.

Am luat-o pe Alunița Cristescu de mână și am plecat să colindăm. Știam amândoi un cântec care se potrivea:

„Și te spală pe picioare,
C-azi e zi de sărbătoare
Și te-mbracă bine
Și vino cu mine“.

Ea știa și strofa a doua. Mi-era frică să privesc înspre pădure, ca nu cumva ochii lupilor să mă cheme într-acolo și mergeam aplecat, că cerul se lăsase foarte jos. Noroc

că mâna Aluniței Cristescu e mică și caldă și mă mai liniștește, că altfel aș vedea în jur numai draci, deși nu există. Când eram mai mic visam draci îmbrăcați în alb, dar mai ales unul șchiop, mi-a făcut multe neazuri, unul care cânta la trompetă. Nu mai puteam dormi decât dacă mă legam, cu o ață de tata, că altfel dracul șchiop venea la mine și mă trăgea în curte să-l ascult cum cântă la trompetă. Pe atunci dormeam trei persoane în pat. Din cauza aceluși drac, dacă mă trezesc noaptea, aud o trompetă. Dar m-am obișnuit și-mi place chiar foarte mult, pentru mine nu mai există liniște, orice liniște e un cântec de trompetă, în noaptea de An Nou, însă nu există draci.

Umărul Aluniței Cristescu mă atingea din când în când și-i simțeam căldura prin broboada care o acoperea până la genunchi. Nu-i vedeam decât ochii, îmi părea rău că nu luasem la mine o bucată de blană de oaie, s-ar putea ca Alunița Cristescu să fie de fapt un lup. Dar chiar dacă luam, n-aș fi avut în ce s-o țin, că n-aveam nici un buzunar la costumul de marinar. Deodată, mi-am dat seama că nu știu unde mergem. Nu i-am spus Aluniței Cristescu și am hotărât să mă țin după pocniturile de bici, deși nu prea-mi dădeam seama unde ne aflăm, că știu eu drumurile foarte bune, dar noaptea toate arată altfel.

Noaptea era destul de albă, de pe acum mă gândeam ce o să povestesc mâine fratelui meu și zăpada scârțâia ca-ntr-o poezie despre iarnă și pășeam parcă pe patru uși. Potecile sunt mici și de aceea trebuia să mergem lipiți unul de altul. Când am ajuns în drumul mare, nu mi-a mai fost frică deloc, erau case multe, pocniturile de bici se auzeau mai des, urături, cântece, Alunița Cristescu mă strângea tare de mână și eram de acord cu ea, că noaptea de An Nou e cea mai albă și frumoasă, că pe celelalte tot nu le-am văzut. M-am gândit că ar fi timpul să intrăm și noi într-o casă și să colindăm, că trece noaptea degeaba. Era undeva în față o casă mai mare și mai

luminată unde intrau și ieșeau oameni, se auzeau și cântece destule și mă gândeam că e tocmai bună de colindat. Avea trepte înalte, fără curte și nu-mi mai aminteam s-o fi văzut vreodată, dar noaptea se poate întâmpla orice, așa că am urcat, înăuntru se auzea lume multă, râsete, dar nu m-a mirat asta, că tot omul poate să aibă rude și rudele râd și vorbesc tare. Alunița Cristescu a dat tonul, ne-am lipit capetele de ușă și am început. După primele versuri s-a făcut liniște și mi-am dat seama că aveam vocile înghețate rău, dar dacă începusem, nu mai aveam ce face. La strofa a doua pe care n-o știam, am cântat cu la-la-la, ca după aceea să împărțim câștigul jumătate-jumătate.

„Că e zi de sărbătoare
Și mărgele ți-am luat
Hai, mândruțo, la plimbare
Pe la noi prin sat“.

Cred că Alunița Cristescu ar mai fi cântat încă o strofă, dar se deschisese ușa și ce vedeam acolo nu era deloc o casă de om. O umbră mare, nebărbierită, se uita la noi de aproape, mirosind a ceva foarte cunoscut, dar de frică nu-mi aminteam a ce.

— Ce căutați voi aicea — mă, micilor? Ai?

— Colindăm, i-am răspuns și mă gândeam cât puteam de tare că nu există draci, însă el a început să râdă gros și cred că de noi.

— Păi la circiumă colindați voi, micilor? Dinăuntru râdeau alții la fel și ne chemau acolo să ne vadă. Am intrat.

— Vă rugăm să ne scuzați, n-am știut că e circiumă... dar ei nu ne ascultau deloc, se întorseseră toți spre noi și ne întrebau dacă mai știm să cântăm și altceva. Mai știa Alunița Cristescu:

„Sus boieri, nu mai dormiți,
Vremea e să vă treziți...”

dar nu le-a plăcut, ziceau că nu vor să se trezească și că să le cânt eu ceva cu marinari.
Alunița Cristescu mi-a dat tonul și am început, ținându-ne de mână:

„Priveam pe malul mării,
Priveam în sus și-n jos,
Cum valurile-albastre
Se legănau duios...”

Atuncea marinarul
Mai scoate un pistol
Și împușcă fetița
Ș-apoi trase și-n ei“...

Cred că sărisem ceva strofe, dar le-a plăcut foarte mult, ne-au dat bani, de nu mai încăpeau în buzunarul Aluniței Cristescu și cel care ne deschisese ușa, câte o prăjitură, cam veche, dar totuși prăjitură. Cineva a zis că eu sunt costumat în crai de la răsărit, altul a zis că sunt marinar și au început să se certe. Nu mai avea rost să rămânem.

Din păcate, din pricina întunericii, nu puteam număra banii, dar erau mai mulți decât mă așteptam. Alunița Cristescu era veselă, se trăgea mereu de ațele din urechi și-și pipăia buzunarul. Ni se trezise pofta de colindat, ne-am luat iar de mână și am pornit cu pași aproape mari, că mari nu se poate pe zăpadă, către alte pocnete de bici. Tot mergând, mi-am amintit mai multe cântece și le-am fredonat și Aluniței Cristescu, să le avem pregătite, dacă va mai fi nevoie.

Eram din nou pe poteci și ne lipeam unul de altul. Deși ne cunoșteam de trei ani, nu știam că Alunița Cristescu are o mână așa de moale și plăcută. Deodată mi-am dat seama că nu mai scârțâim, că nu mai suntem pe potecă, dar pocnetele se auzeau tot mai aproape, așa că m-am gândit la buzunarul Aluniței Cristescu și am mers mai departe. Dar parcă nici noaptea nu mai era așa de albă, din cauza copacilor care se înmulțeau în jurul nostru, devenind, pădure; nici case nu erau, Alunița Cristescu mă strângea tot mai tare de mână. Pocnetele erau însă foarte aproape, în fața noastră și atunci, de frică, am strigat: „Primiți colindătorii?“ Imediat s-a făcut o liniște în care dracul schiop a început să cânte cu trompeta, mai frumos ca niciodată, o umbră s-a furișat undeva aproape și parcă avea în spate un topor și tot sângele pe care-l am mi se urcase în cap, că din pricina asta nici nu mai auzeam foarte clar trompeta. De undeva din spate se auzeau pocnete de bici și-mi venea să mă agăț de ele, ca de ceva ce există, și pentru că doar picioarele mai erau vii în noi, am rupt-o la fugă spre ele și cineva alerga după noi — era spaima — care e un animal de care nu scapă nimeni. Fugind, mă gândeam cât puteam de tare că noi n-am făcut rău nimănui și dacă e o răsplată pe lume, n-ar trebui să pățim nimic; cred c-am făgăduit chiar că n-o să mai pun apă pe pârtie, să cadă lumea, dar zăpada ne trăgea de picioare și cerul se lăsase ele tot pe pământ și nu ne lăsa să trecem.

Abia după ce mi-a coborât o parte de sânge clin cap, am început să mă trezesc și eram pe pragul unei case luminate în care se cânta, costumul de marinăr era numai zăpadă, o țineam strâns în brațe pe Alunița Cristescu și, pentru prima oară în viață, îmi venea să-i spun simplu Alunița.

Și am făcut atunci un lucru la care nu mă așteptam; am sărutat-o pe amândoi obraji. Și ea a făcut un lucru la care nu mă așteptam: m-a sărutat și ea, ca și cum

am fi fost veri primari. E o fată foarte bună și nu știu ce ne-a venit c-am început să cântăm:

„După dealul cel mai mare, velerim și veler doamne
Răsărit-a mândrul soare, velerim și veler doamne...”

Și ușa casei s-a deschis și era mama în prag, speriată că lipseam de atâta vreme. Ne-a băgat în casă și ne-a dat prăjituri, că-n timp ce-am colindat noi, ei ajunseseră la felul opt, adică dulciuri. Apoi Alunița a spus o poezie, ne-au dat haine uscate și ne-am culcat în patul de patru persoane, împreună cu fratele meu, adică trei persoane.

Dimineața, ne-am urat la mulți ani și Alunița a plecat la ea acasă, înainte de a pleca, am intrat în magazie, am împărțit banii de colind, erau douăzeci de lei de fiecare și n-am avut în viața mea atâția bani.

La urmă i-am dat câteva mariane și a plecat fericită, iar eu am ascuns banii sub o grindă din podul magaziei, ca să-i am pentru bălciul de la vară. De fapt, aveam eu foarte mulți bani în magazie, adică un butoi plin jos, și o ladă cu bancnote în pod; nici nu i-am numărat vreodată, a încercat fratele meu și s-a oprit pe la o sută cincisprezece milioane, dar nu i-am câștigat eu și nu mă interesează.

Avem foarte multe lucruri în magazie, dar ce mă pasionează cel mai tare sunt cutiile de scrisori. Citesc ore întregi. Cel mai mult îmi plac scrisorile de despărțire și de multe ori am plâns. Sunt mult mai frumoase decât cărțile de partizani, mai ales vederile de la mare. Cele mai multe sunt: „Plecăciuni de la Marea Neagră”. Dar am altele, ca de exemplu: „De trei ori, din depărtare, te sărut-a mea scrisoare”, pe care le-am pus deoparte și le citesc duminica. Și sub scară sunt niște lăzi, în care n-am umblat încă.

Rudele erau răgușite și se pregăteau să plece. Tanti Corni era cea mai răgușită, dar tot îi cerea mamei nuci și fasole bătută. A făcut și o glumă: „Vai, dragă, de un an suntem la voi“, dar nu prea a râs nimeni, din cauza răgușelii. În curte, unchiul Aristică înjura și zicea că cel mai prost obicei al romanilor e ăsta cu colindatul, că el de acum încolo se închide în casă la Anul Nou. Și-n timpul ăsta pipăia spinarea oilor.

Tata și unchiul Leon coborau din casa mare, unde duseseră pușca și o încuiaseră în lada de zestre a mamei. Unchiul Leon era vesel, iar tata se uita la ceasul unchiului Aristică, care ciocănea butia cu prune. Cuta rămasă de aseară pe frunte i se adâncise.

Pițigoii se învârteau printre rude, nerăbdători să ciugulească geamul și frânghia de rufe. Zăpada îmi părea veche de când lumea. Cerul de ieri se lăsase iar peste noi, era același frig ca și aseară nu lătra nici un câine, tot ce-ai fi spus rămânea parcă în aer, cele cincisprezece tanti se pregăteau să plece, cred că Alunița Cristescu se uita printre uluci și nu înțeleg de ce azi e alt an decât ieri și de ce trebuie să ne bucure asta.

Mă gândeam să rămân în magazie, că se apropia plecarea și voiam să scap nesărutat, că parcă nu mă simțeam prea bine. Îi vedeam printr-o crăpătură, adunându-și plasele cu nucile, morcovii și fasolea noastră. N-auzeam prea bine, dar după figură cred că ne invidiau pentru aerul curat. Mama alerga de colo-colo, veselă. Ea vrea ca toată lumea să fie mulțumită și mai ales rudele, care stau la oraș, sunt de familie bună și trebuie să le stai dinainte cu de toate, c-altfel te judecă. Fratele meu sta pe prispă, pregătit pentru la revedere, bunicul începuse deja să le ureze la mulți ani, iar mama se uita după mine. Mi-era teamă că mă strigă. Are o voce la care trebuie să răspunzi neapărat, nu poți să te faci că nu ești. Niciodată n-am putut rezista la mai mult de două strigăte. Are o voce ascuțită, care te pătrunde, ca și cum te-ai curenta și oricât te-ai gândi la altceva, a treia oară tot trebuie să răspunzi. Am început să spun

tabla înmulțirii. Pe la trei ori trei a început să mă strige și la trei ori opt am răspuns. Când am ieșit, pițigoii roiau în jurul meu și pe prispă m-așteptau tantile. Le vedeam doar buzele roșii și plasele pline, în spatele meu, printre uluci, o simțeam pe Alunița Cristescu, care ar fi dat orice să aibă atâtea tanti, s-o sărute de treizeci de ori și rujul să nu-l spele până-n prima zi de școală, ca s-o vadă toată lumea.

Începuseră deja cu fratele meu și trebuia să mă grăbesc, să fiu cu o tanti, două, în urma lui, ca să aud ce le spune, să zic și eu la fel, deși de aproape le cunosc pe toate, după miros și nu le încurc. Mama era fericită și ne privea cum ai privi o poză în care ai ieșit bine.

Unchiul Leon îi spunea tatii că peste două, trei săptămâni vine să ia pușca și el să aibă grijă că sânt bandiți mulți prin păduri și s-o încuie bine în cufărul din casa mare, unde și-așa noi nu intrăm decât duminica și atunci doar ca să ne uităm la pozele străbunicului nostru, popa Ghiță. Tata-l asculta, dădea din cap, dar se uita tot timpul la unchiul Aristică, de fapt la ceasul lui cu lanțul de aur.

Fratele meu mai avea două tanti, iar eu trei. Simțeam un fel de dulceață în gură, ca și cum aș fi mâncat ruj și chiar mâncasem, o vedeam pe Alunița Cristescu înfiptă între uluci, eram sigur că nu mai poate ieși de acolo și n-avea nici o grabă, că școala începea abia peste o săptămână și mă gândeam ce rău e să fii icoană, să te pupe cine vrea. Am văzut cum se apleca spre mine tanti Corni și i-am spus: „Tanti Corni, sărut-mâna, să mai veniți pe la noi, dar dați-mi voie să mă duc până la toaletă“. Eu și fratele meu suntem singurii din sat care spunem toaletă, dar numai când avem musafiri. Mama s-a speriat foarte tare: „Nu ți-e rușine?“ „Ba da“, i-am răspuns și am plecat acolo unde am spus. Acolo aveam niște cărți groase, cartonate, despre care tata spune că nu mai sânt bune de nimic și nu înțeleg de ce, că sânt mai grele ca niște cărămizi. Unchiul

Ion, care e student, zice că nu-i nimic, dar pentru mine sânt bune, că mă urc pe ele și văd afară.

— Bă, tu dacă nu știi românește, îți mai spun o dată: oile alea sânt din berbecul meu, care a stat aici, adică sânt ale mele și prunele tot ale mele, dar nu le iau decât când or fi țuică și nu te mai uita așa rău, că nu mi-e frică de tine, că dacă e s-o luăm, eu am fost primar, bă, și am ținut un sat întreg sub mână și am eu ac de cojocu vostru, al ăstora de-acu, care vreți să schimbați lumea și dă-mă și-n judecată, că am oameni peste tot și te înfund, de nu te mai scoate nici popa, nici dracu!

Toți încercau să-l liniștească pe unchiul Aristică, dar el parcă mai rău se înfură, cu cât tata nu zicea nimic și se uita fix la ceasul ăla al lui. Mama îl strângea pe fratele meu de mână, aș fi vrut să fiu mare și puternic și pentru că nu eram, mi-a venit să plâng. Dar eu n-am voie să plâng și am început să spun tabla înmulțirii, dar n-am mai putut, că peste gard a țâșnit câinele nostru Gugiuman. Unchiul Aristică a smuls o oală din gard, s-arunce după câine, dar nici el n-a mai apucat, că tata l-a lipit de zid și mână nici nu i se mai vedea, că se-nfipsese în burta unchiului. Câteva tanti țipau că-l omoară, unchiul Ion și unchiul Petre, care sânt studenți, râdeau, chiar și mama cred că se bucura și ea zice că nu s-a mai bucurat de când era tânăr și vedea filme. Mâna tatii s-a smuls brusc din burta unchiului și-n ea lucea ceasul acela cu lanț de aur. A stat dreaptă în nasul unchiului, apoi s-a deschis și ceasul nu mai era un ceas, era ceva mult mai mic și o roțiță i s-a rostogolit printre degete. Tata a strâns-o de pe jos și i-a îndesat tot fostul ceas în buzunar.

— La mulți ani, i-a spus tata și numai după ce a zâmbit strâmb unchiul s-a scurs încet pe lângă zid, cu varul pe spate. Apoi nu prea mai știu ce-a fost, că mi s-au dărâmat cărțile de sub picioare și am căzut. Avea dreptate tata, că nu sânt bune de

nimic.

Eram vesel, dar toată ziua am simțit mirosurile acelea și seara m-am îmbolnăvit. Un singur lucru mă supăra — că făcusem prostia să-mi las norocul într-o scorbură de copac și până la primăvară n-o să-mi fie prea ușor.

Bolnav am fost o lună întreagă și nimeni nu credea că de la pupături. E drept că nici nu era o boală normală, că nu mă durea nimic. Aveam doar temperatură și auzeam tot timpul o muzică, aceeași muzică cu gust de sâmbure de prună uscată. N-am mai visat nici mâncare, nici fondante și o lună întreagă m-a chemat diavolul acela șchiop ca să-mi cânte la trompetă.

Când m-am făcut sănătos, iarna mai era foarte puțină și fratele meu mă aștepta să furăm cheile de la casa mare, ca să ne uităm la pușca unchiului Leon, ascunsă în cufăr. Zicea că au apărut la noi în pădure niște bandiți și până îi arestează sânt foarte periculoși și n-ar strica să ne pricepem să umblăm la pușcă. De gloanțe făcea el rost, avea o promisiune. Eu aș fi fost doar mâna a doua, adică să fur cheile și să stau de pază, în timp ce el se uită la pușcă. Apoi facem invers, dar eu nu cred în invers. Și până atunci, că zilele treceau greu ca guturaiul, am mai citit două cărți cu partizani, adică el una și eu una. În amândouă învingeau ostașii sovietici și ne-am bucurat.

Cu Alunița Cristescu mă întâlnesc mult mai des, vreau să spun în afara școlii. Ne-am împrietenit foarte tare, de când am cântat colinde la circiumă și unuia care fura lemne din pădure. Mă mir însă, pentru că e greu să fii prieten cu o fată. În general au preocupări caraghioase și n-au defecte, sau dacă au, le ascund. Ceea ce e foarte urât la vârsta asta. Dar Alunița Cristescu e altfel, poate unde o tunde maică-sa numărul zero și nu poartă cercei, decât ca să aibă de ce se trage când se miră. Cel mai mult îmi place de ea când minte. De exemplu, îmi spunea într-o zi că s-a plimbat călare pe un

cal, lucru care nu se poate, că la noi nu mai există cai, s-au înlocuit cu tractoare. De asta spun eu că-mi plac minciunile ei, pentru că sânt din cele care nu se pot. Adică nu arată ca adevărul, sânt minciuni adevărate și de asta nu păcălesc și deci nu fac rău nimănui. Mă gândesc că minciuna are rostul ei; fără ea n-aș putea să fac călătoriile din magazin, să plâng când citesc scrisorile din cufăr, să conduc avioane și să mor de-atâtea ori. Nici nu știu de ce trebuie să se cheme minciună, când, de fapt, e un fel de adevăr.

Și pe urmă, Alunița Cristescu are un haz al ei. Adică spune niște lucruri la care nu te aștepti. Ieri mă ajuta să duc acasă un tablou de savant cu barbă, care semăna extraordinar cu bunicul meu.

Erau mai mulți savanți la noi în laborator și fiindcă se făcea curățenie, luasem câte unul să-l ștergem de praf. Și Alunița Cristescu îmi spunea că ea ar vrea să aibă o casă cu ferestre în tavan, ca să vadă numai cerul. Bineînțeles că musafirii vor sta întinși și va avea un pat cât o podea, să crească izmă sub perne și de fapt musafirii să fiu doar eu. Și să mâncăm nuci până ieșim la pensie.

I-am spus c-am să fac o casă cu ferestrele în tavan, numai să se termine eclipsa de mâine. Că mâine va fi o eclipsă totală, adică în tot satul. Am fost anunțați la școală să venim cu lecția despre eclipsă învățată și cu un geam afumat, să ne putem uita la soare.

Când am ajuns în dreptul fântânii, Alunița Cristescu a zis:

— Hai să-l băgăm înăuntru.

— Pe cine?

— Pe savant, îl agățăm pe cârlig și-l atârnam!

Fântâna era adâncă și acolo jos e aproape întuneric, de asta nici nu se vedea rama

sau că e tablou. Speranța noastră era să speriem pe cineva, care ar trece pe acolo și s-ar uita în fântână. Din păcate n-a trecut nimeni și când am vrut să plecăm, savantul se înțepenise în fântână și dacă tot venea seara, n-am mai stat, că ne era foame.

De dimineață era un vânticel cu un miros de sobă caldă. Asta înseamnă că s-a terminat iarna. M-am bucurat atât de tare, c-am uitat de savant și mi-am văzut de treburi: am citit două scrisori, am destrămat un nor și m-am iscălit pe un scaun mai vechi. Norul l-am destrămat foarte ușor, adică m-am uitat la el țintă, până ce l-am topit. Eu destram mai repede ca Alunița Cristescu, mă gândesc mai cu putere. I-adevărat că-mi aleg numai nori mici.

Abia pe la prânz mi-am amintit de savant, când a venit bunicul din sat. El vine în fiecare zi și-i povestește mamei ce mai e nou. Se ține după ea prin curte și-i povestește. Mă țin și eu după ei și uite așa, scoatem apă, dăm la vaci, la găini, spălăm vase, povestind.

Azi bunicul a venit râzând și a plecat râzând. Zicea că o vecină a noastră, Măria, care nici nu prea aude, s-a dus țipând la miliție, că l-a văzut pe el, pe bunicu', înecat în fântână. El tocmai trecea pe drum, că de când e la pensie, trece mereu pe drum mâncând nuci, și milițianul l-a chemat înăuntru să-l vadă Măria, dar ea se speriasse și mai rău. Au chemat atunci doctorul, care i-a făcut un bilet pentru stațiune. Bărbatul ei nici n-a vrut să audă, zicea c-o lecuiește el, dar până la urmă s-a dus să vândă un purcel, s-o trimită pe Măria la băi. Și nu știu ce mai zicea bunicul, că eu am dat fuga la savant, să nu se mai întâmple ceva. Am vrut să-l scot, dar din grabă mi s-a rupt ața și savantul s-a dus la fundul fântânii.

Îmi pare rău și de savant, dar mai rău îmi părea că n-aveam cum să-i spun învățătorului mâine, când și-așa era eclipsa pe capul nostru. Mi-a părut rău până

mi-am adus aminte că am în magazie un portret al bunicului meu, făcut la un bilei și m-am grăbit să-l șterg de praf. Am căutat apoi în cartea mea de geografie un nume de savant și l-am scris sub portret. Era destul de bine. Judecînd după barbă, bunicul ar fi fost un savant dintre cei mai mari.

Seara, am citit liniștit lecția despre eclipsă, am afumat un geam și m-am culcat, gîndindu-mă la Alunița Cristescu și ferestrele ei în tavan.

Dimineața, pentru că era același vînt ca ieri și înseamnă că vine primăvara, am plecat cu fratele meu în pădure, să ne aducem norocul acasă și să-l ascundem în magazie. Peste iarnă îl lăsasem într-o scorbură de copac, să nu-l găsească cineva și să ni-l fure, pentru că norocul se fură cel mai ușor. Noi îl ținem amîndoi la un loc, că suntem frați.

Potecile erau pline cu păianjeni și Sandu m-a pus pe mine să merg înainte, să le rup pânzele. Mirosea a casă veche, la care ai deschis prima oară ferestrele. Fagii bătrâni erau zbârciți rău, iar cei tineri, luminări pînă-n cer, încărunțiți din loc în loc de mestecenii mei, că toți sînt ai mei — i-am numărat, sînt o sută cincisprezece. Nu sînt toți dreپți și frumoși, dar prin toți se vede cerul, sînt singurii copaci care te lasă să vezi cerul. Unul dintre ei se luptă de cîtiva ani cu un fag tînăr, care l-a apucat cu crengile și-a lipit tulpina de el, să-l omoare. Fratele meu a pariat pe fag, iar eu pe mesteacăn, dar cred c-o să pierd. Mesteacănul e prea frumos ca să cîștîge. Am trecut pe la ei, dar și ei ca și pădurea și potecile erau încremenite în anotimpul ăsta mic și plin de taine. Anotimpul de care vorbesc este între iarnă și primăvară și e foarte mic. Un timp în care toate încremenesc, de parcă stau și se gîndesc, un timp în care obosești ușor, umblă bolile și eclipsele. Și oamenii sînt parcă mai fricoși.

Ne-am găsit norocul la locul lui în scorbură și l-a șters fiecare pe al lui de praf.

Adică două pietre albe și rotunde, ca două ouă de nu știu ce, că n-am văzut niciodată ouă așa de mari. Le găsisem în prundul gărliei, după o ploaie mare, îngropate în nisip. Fiecare dintre băieți are câte ceva frumos, despre care, când l-a găsit, a spus: „norocul meu“. Nu știe nimeni ce noroc are celălalt și ni-l ascundem unul de altul. Aud că așa e și în viață.

Când ne întorceam, ne-am întâlnit cu vecinul nostru, plin de bagaje, care-și ducea nevasta la gară, să plece în stațiune.

— Dacă aveai vreo boală nu luai tu atâtea cu tine, zicea el.

— Da, da, ai dreptate!

— Fă, tu ai auzit ce-am spus eu acu'?

— Nu, dar hai mai repede, că pierdem trenul.

— Poate tu, proasto, eu pierd porcul... Le-am dat bună ziua.

Și-n timp ce ei nu-mi răspundeau și se certau mai departe spre gară, mi-a venit o idee: — dacă tot e eclipsă, deci câteva minute va fi întuneric, să fugim de acolo și să ne uităm la pușca din ladă! Fratele meu a mai făcut câteva observații, ca să pară ideea lui și la urmă a fost de acord.

Ne-am ascuns norocul în magazie, am făcut o repetiție, cum stau eu de pază și ce trebuie să fac dacă vine cineva, deși e clar că dacă vine cineva eu voi fugi, că la mine frica e foarte dezvoltată, mai ales în anotimpul ăsta; ne-am gândit apoi să mâncăm ceva, dar mama ne aștepta cu bocancii cei noi, să ne îmbrăcăm, că eram invitați la unchiul Gigi și tanti Cici, care au o casă cu un etaj, la cinci kilometri depărtare. Tata era cel mai mirat de invitația asta și tot întreba dacă e vreo sărbătoare. Am plecat repede, ca să avem timp să ne întoarcem până la eclipsă. Ca de obicei, am scos pisica din casă, am încuiat ușile și am pornit, fiecare cu câte o bucată de pâine în mână, să

ne amăgim foamea.

Nu-mi place să merg cinci kilometri, că mă cert cu fratele meu. Adică pe la vreo patru kilometri obosesc să mă mai uit la picioare, îmi pleacă mintea înainte, ajunge la tanti Cici și începe să mănânce. Atunci lovesc toți bolovanii și fratele meu spune că merg ca un prost. Și o țineam cu ba tu, ba tu, până se supără și tata că vorbim urât, se supără și mama că ne murdărim bocancii și mai bine am fi stat acasă.

Dar odată ajunși, mâncăm ceva și ne trece. Se dă drumul la radio, mama vorbește cu tanti Cici de modele și cusături, tata n-are ce vorbi cu unchiul Gigi, iar noi doi tăcem.

Acum însă, au fost foarte amabili cu noi, puseseră masa în salon și după ce am mâncat, cei mari au jucat table, iar nouă ne-au dat un joc de copii, colorat, cu care însă nu eram obișnuiți, așa că am preferat să ne uităm prin albumul cu fotografii de familie, din care tot nu pricepeam nimic. La plecare ne-au dat niște cozonac și pe drum, tata s-a întrebat tot timpul de ce. După vreo patru kilometri am început să ne certăm și am tot spus ba tu, până acasă, că nu ne-a oprit nimeni.

Ne-am scos bocancii cei noi și ne-am pregătit de eclipsă. Venise și bunicu', să fim împreună toată familia. Ne-am luat cioburile afumate și am urcat în curtea școlii, unde se adunase deja foarte multă lume. Alunița Cristescu venise cu maică-sa, deci cu ea nu puteam să schimb nici o impresie, stăm cu ochii pe fratele meu, să-mi facă semnul acela și să plecăm la pușcă. Noroc că stăm aproape de școală.

Cineva povestea că două babe, surori, își făcuseră testamentul, că ăsta e sfârșitul lumii și că-și lăsaseră una alteia averea, să nu se înstrăineze. Vânzătorul de la bufet, acela nebărbierit, închisese și venise cu un cărucior plin de sticle cu bere și începuse să vândă în drum. O dădea mai scumpă cu doi lei, că mâine tot e sfârșitul lumii. Parcă

nu mă simțeam bine, aveam niște gânduri care mă dureau și-mi părea rău c-avusesem ideea cu pușca. Vecinul acela, căruia îi plecase nevasta la stațiune, începuse să cânte un cântec în care se născuse fără noroc, apoi venea un cuc, el îl întreba de ce-i cade codrului frunza și după ce zicea iar că s-a născut fără noroc, murea, îmi părea rău că eclipsa asta era un fel de nuntă.

Deodată mi-am adus aminte că trebuia să duc savantul la laborator. Am dat fuga prin spatele școlii și l-am adus, tocmai când se făcea inventarul savanților. Noroc că învățătorul nostru nu era atent, altfel ar fi văzut doi savanți pe care-i chema la fel, dar care nu semănau deloc. Ce bine că mi-am adus norocul în magazie.

Începuse eclipsa. Vecinul nu mai cânta. Asculta și el cum zbierau vitele. Vrăbiile și pițigoii se înghesuiau în jurul nostru. Chiar lângă noi a început să chelălăie un câine și atunci, ca să nu mi se facă frică, mi-am închipuit că e seară și toți din sat au uitat să dea de mâncare la animale. Asta a mers foarte bine, până când o bătrână s-a pornit să bocească soarele, ca pe un mort al ei. Tata i-a spus să tacă, să nu sperie copiii. Abia când i-a spus și bunicul, care e preot, a tăcut. Soarele era ca o lună jumătate și scădea, aproape văzând cu ochii. Cineva zicea că Plămădeștii și-au dus vitele în pădure și stau acolo, că după întuneric va urma focul. Pământul din curtea școlii era moale și parcă mă afundam încet în el. Am încercat să scot un picior și n-am putut. Mă ținea fratele meu și mă uitam la Alunița Cristescu. Dacă într-adevăr era sfârșitul lumii, îmi părea bine că suntem toți împreună. Mă simțeam aproape viteaz și păcat că nu era sfârșitul lumii. De fapt nici data calendaristică nu era pe potrivă și un sfârșit al lumii nu se poate decât într-o dată rotundă, sau măcar într-un treispe. Vecinul se uita prin geam și zicea că el nu crede, că totul e organizat de știe el cine și după aceea precis ne cheamă la o conferință. Ce bine că nu era liniște și n-auzeam trompeta!

Deodată m-am trezit cu un bocanc în picior. Vreau să spun că un bocanc străin. Era al fratelui meu și o clipă m-am bucurat că el și-a putut scoate piciorul din clisă. Când a început să mă doară, am înțeles că ăsta era semnalul. Speram să renunțe, dar el e serios și la bine și la rău. I-am spus că m-am înțepenit și nu pot să merg. Mi-a dat încă două semnale în același picior și m-a convins. Pe drum mi-a mai spus o dată proverbul acela sau ce-o fi el, pe care mi-l spune ori de câte ori mă port ca un frate mai mic. „Nu știi, te învățăm, nu poți, te ajutăm, nu vrei, te obligăm“.

Cred că partea asta de la urmă îi place lui cel mai tare și nu scapă un prilej să nu mă oblighe.

Trebuia să furăm cheile, apoi eu să rămân jos, în casa cea mică, iar el să intre în casa cea mare și să tragă telefonul lângă lada cu pușca, în caz de primejdie, să-l anunț la telefon.

Am luat cutia de chibrituri, adică telefonul, într-o mână și o bucată de pâine în alta. N-am apucat însă să mușc din ea, că-n telefon am auzit niște zgomote, cum ai umbla, apoi cum ai sparge ceva, apoi cum ai miorlăi și m-am speriat foarte tare, nu pentru că fratele meu miorlăia, dar în timpul ăsta el abia descuia ușa. Mi-am ținut răsuflarea un minut, că mai mult nu pot. Nu se auzea nimic, decât eclipsa, adică animalele zbierând. Era tot mai întuneric și mi-era tot mai frică. Am respirat repede și mi-am oprit răsuflarea. Se auzeau iar zgomote în telefon: niște pași, cioburi, șoapte, pași, liniște și brusc ceva foarte puternic, un „ah“ și parcă un miorlăit. Mi-am dat seama că înăuntru mai era cineva, îl urmărise pe Sandu și acum sărise la el. Am trântit bucata de pâine. Era aproape beznă, mi-era frică și când mi-e frică îmi dispare pofta de mâncare. Nu știam deloc ce să fac, ar fi trebuit să-i sar în ajutor, dar nu cu mâna goală. M-am apucat să caut un cuțit, însă mama le spălase și nu mai erau la

locul lor. Ea spală tot ce întâlnește în cale. Eram cât pe-aci să iau un lemn din sobă și să mă reped, când telefonul a făcut: „sstt“ — și nu m-am mișcat. Mi-am oprit iar respirația. „Nu mai fă atâta zgomot“, a zis iar telefonul. Nu mă mișcăm, dar pipăiam cu mâna după cuțit. „Alo, fii atent!“ Eram. „Dacă vine cineva, să mă anunți. Am închis.“ Pipăiam cu mâna după cuțit. Asta cu care vorbeam, cred că-l prinsese pe fratele meu. Era întuneric și inima îmi bătea de mă clătinam încolo și înapoi. Un scârțâit lung, care era lada, liniște, o bușitură, borboroseli. Nu găseam deloc cuțitul. „Alo, vă rog, cine sunteți?“ am întrebat. Nu răspundea nimeni și am vrut să mă aplec să caut cuțitul și-n bufet. „Fii atent. Nu fă zgomot!“ „M-am oprit“. „Să știi c-am dat de dracu. Nu e!“.

În clipa aceea am găsit cuțitul și m-am ridicat. „Cine sunteți?“ am mai întrebat o dată așa se face. „Ești un prost!“ a hârâit telefonul și am înțeles că e fratele meu. Am vrut să-i spun obișnuitul „ba tu“, dar el a continuat: „Am dat de dracu, nu e pușca și am găsit pisica închisă în casă, așa că am dat de dracu!“ . Cred că începea să se lumineze.

Era timpul să ne ducem iar la eclipsă, să nu ne bănuiască nimeni. Am găsit bucata de pâine, am pus cuțitul la loc și am ieșit. Sandu era foarte speriat, deși dacă pușca nu era acolo însemna că nu noi o luasem. A zis din nou că sânt un prost, dar ajunsese în curtea școlii și n-avea rost să încep cu — ba tu, ba tu. Nimeni nu se mai uita la soare. Dacă apăruse iar, nu-i mai interesa. Nici măcar bătrâna care-l jelise nu se mai uita. O întreba pe mama cum se face nu știu ce fel de mâncare. Vecinul începuse iar cântecul acela în care se născuse fără noroc și venea cucu. Cred că-mi fusese dor de Alunița Cristescu.

Sandu mi-a mai dat un semnal în picior, ca să hotărâm în șoaptă să nu spunem

deocamdată nimic și, după ce tata a băut o bere pe care n-a vrut să dea mai mult cu doi lei, că nu fusese sfârșitul lumii, am plecat cu toții acasă.

Eram puțin trist că pierdusem și eclipsa și pușca. Noroc că la mine nimic nu ține mult. Am trecut la construit castele cu Alunița Cristescu. Adică eu ziceam: „Aici mi-aș face un castel, iar pe aici aș vâna“. Ea nu era de acord și ne certam, dar nu oricum, ci de mama focului, care nu știi cine poate fi. Și-n timpul liber aștept primăvara. Așa cum ai aștepta să te însănătoșești după o boală în care ți-e frig și-ți curge nasul.

Într-o seară nu puteam deloc să adorm, din cauza lunii pline. Eu adorm și cu lampa aprinsă, uneori și cu lecția neînvățată, dar cu luna plină niciodată. Mama zice că sânt lunatic, dar nu sânt sigur că la asta se referă. Și fiindcă nu puteam adormi, am auzit fără să vreau o discuție a lor. Zic fără să vreau, fiindcă de obicei vreau.

Tata zicea că nu-i place deloc ce se întâmplă în sat și că mâine îi dă telefon unchiului Leon să vină să-și ia pușca aia cu trei țevi, de care el n-are nevoie că și-așa se pare că au apărut niște bandiți prin pădurile noastre, că au niște gazde, pe care tare ar vrea să le afle și că singura lor vitejie e să vină noaptea cu pistolul și să te silească să le dai de mâncare. Că mai află naibii de pușca aia și vin peste noi, că dacă știi rudele noastre de ea, se cheamă că știe toată lumea. De fapt nici n-ar fi trebuit el să plece de acasă, atunci când ne-a invitat unchiul Gigi și că de acuma nu mai pleacă și că lui nu i-a sunat bine invitația aia.

Mama spunea că așa este, dar noi trebuie să fim civilizați, că dacă am fost invitați, trebuia să ne ducem, și că pușca a fost încuiată și că nu e nici un pericol, că numai rudele noastre știi de ea.

Luna seamănă cu Alunița Cristescu. În clipa aceea m-aș fi dus la tata să-i spun că nu mai e pușca în ladă și că am găsit pisica închisă în casa mare. Mi-era frică însă de

oamenii aceia de sub pat, care te apucă de picioare.

Tata zicea că le dă și oile și prunele și tot ce mai vor, dar să nu-i mai prindă prin curte, că sparge gardurile cu ei. Să-i cheme mama într-o zi în care el să nu fie acasă, să ia ce cred că e al lor și să dispară. Mama plângea. Zicea că trebuie să fim civilizați.

Mă uitam afară și prin curtea albită de lună mi se părea că trec umbre, că bandiții aceia s-au adunat toți în curtea noastră, dar nu erau decât umbrele norilor de noapte.

Era din nou liniște. Luna mai avea puțin și cobora și ea spre țările calde, așa că am vrut și eu să mă culc, dar doi ochi negri mă țintuiau în întuneric și mi s-a ridicat sângele măciucă și mi-a stat așa până ce mi-am dat seama că fratele meu e lingă mine în pat și are ochii negri.

— Auzi, cred c-ar trebui să-i spunem, a zis el.

— Adică să-i spun eu? am întrebat. — Bineînțeles, n-ai fost tu?

Ne-am certat în șoaptă, ne-am întors spatele de două ori, am luat și trei ghionți, dar până la urmă am fost de acord ca el să scrie totul într-o scrisoare pe care eu să i-o duc tatii. Mi se făcuse somn și-mi scăzuse încăpățănarea. Când mi se face somn îmi scad toate defectele și sânt un băiat bun.

A doua zi m-am trezit cu o teamă nelămurită. Visasem partizani, dar nu ca de obicei, îi visasem rău de tot. Aș fi dat orice ca pușca să fie în ladă, să nu se fi întâmplat nimic, nici eclipsa, nici pisica închisă. M-am uitat afară. Tata cobora treptele de la casa mare. Nu părea nimic neobișnuit, dar fratele meu a năvălit în cameră și a zis:

— Îmbracă-te, odată! M-am gândit că de două ori și-așa nu puteam, dar n-am mai apucat să-i spun asta, că tata a intrat în casă așa de tare, c-am tresărit amândoi, cred că și mama, c-am auzit un vas, cred că și casa, c-am auzit și-o tencuială căzând.

A intrat la noi, sta în ușă și nu zicea nimic. Mi-era frică. Parcă era mai negru ca

de obicei.

— Duceți-vă la joacă, a zis, foarte liniștit. Dar pe cuvânt că nu era, că altfel n-aș fi simțit în gură sâmburi de prună și la ieșire nu i-aș fi spus ca la școală: „bună ziuaaaa“, deși e profesor la ciclul doi. Sandu și-a luat cu el ghiozdanul, a îndesat și niște pâine în el, cu toate că avea școala abia după-amiaza. Mama se uita la noi cum plecăm și nu înțelegea nimic.

Abia în La nuci ne-am oprit. La nuci e o livadă mare de nuci foarte groși, după care te poți ascunde, de nu te găsește nimeni, decât dacă se taie nucii și chiar și așa durează o lună s-o tai. E destul timp să te muți în La brazi și acolo chiar nu te mai găsește nimeni.

Ne-am suit într-un nuc. Era foarte comod, se putea și dormi. Fratele meu a scos din ghiozdan un caiet și creion. Credeam că vrea să-și facă lecțiile, deși le făcusem amândoi de seara, însă el e serios chiar și în nuc. Multă vreme a scris, frânturi de soare treceau peste mine și mă încălzeau atât de moale, că-mi venea să încolțesc. A trecut și un avion. Sandu terminase de scris și citea. Hârtia îi tremura în mână și avea o figură de parc-ar fi spus „nu mai fac“. M-am aplecat și eu peste umărul lui. În dreapta era data, subliniată frumos. Eu întotdeauna l-am invidiat pentru cum subliniază. Mai departe, tot subliniat, scria:

Dragă tată, virgulă, te rugăm să ne ierți și să știi că dacă nu ne ierți, noi nu mai venim acasă. Uite ce s-a întâmplat: în ziua de optsprezece martie...

Întâi am admirat cum pune el virgulele și ce rotund îl făcea pe o, apoi mi-am dat seama că era scrisoarea despre care vorbisem azi-noapte și m-am speriat.

Abia după ce mi-a spus proverbul acela, l-am întrebat în care nuc îl găsec când mă întorc, dar n-a vrut să-mi spună și cred că bine a făcut, că eu, dacă știu, cam spun.

Deși până acasă sânt două poteci și un pârleaz, mi s-a părut grozav de scurtă calea. Mi-era frică ele tot ce se întâmplase, mi-era și de ce se va mai întâmpla, mi-era un dor de primăvară, de liniște, de gâze pe nasul meu, de melci vopsiți, de măcriș, de să nu mă doară nimic, de verde și mai ales de câte și mai câte. Sânt zile când nu mai vreau să fiu mare, cu riscul să mă pupe tantile toată viața.

Mi-am amintit că am norocul în magazie și am trecut pe la el. Era la locul lui, așa că am intrat mai cu curaj în casă. Mama și tata stăteau la masă și nu mâncau nimic. Se vedea că mama plânsese. Tăceau. Mieuna doar pisica, nemâncată de aseară, întotdeauna când avem neazuri, rămâne nemâncată. Degeaba se freacă de toate picioarele, ale noastre și ale scaunelor, până nu ne trece, nu mănâncă nimic. Am înaintat de lângă ușă și abia acum îmi dădeam seama cât de tare scârțâie scândurile. Aveam scrisoarea în mână și am împins-o încet între ei. M-am tras la loc, lângă ușă și mă țineam de clanță, pentru orice eventualitate. Pisica terminase picioarele și o luase de la capăt. Chiar și eu aș fi citit scrisoarea de două ori până acum, dar tata nu părea că a terminat-o, el care citește o carte într-o zi, și-i rămâne timp și să pescuiască.

— Spune-i să vină acasă, a spus.

Am rupt-o la fugă. Două poteci și un pârleaz, nici nu știu unde le-am băgat. Am ajuns în La nuci, însă nici urmă de Sandu. M-am uitat peste tot, am strigat de câteva ori, dar nu-mi răspundea nici fratele meu, nici Andu, adică ecoul, am mai strigat odată și am auzit un fluierat, în timp ce mă duceam după el, mă gândeam că de fapt oricine poate fluiera, chiar și bandiții. Mă gândeam degeaba, că era chiar fratele meu, care nu-mi răspundea până nu se convinsese că sânt singur, își mânca pâinea. I-am spus ce zisese tata.

— A spus că nu-mi face nimic?

— Nu.

— Du-te îndărăt și până nu-și dă cuvântul că nu-mi face nimic, să nu vii.

— Și dacă nu și-l dă?

A scos cartea de citire și a început să învețe o poezie.

— Și dacă nu și-l dă, eu ce fac? și m-am speriat îngrozitor, că cineva mă lingea pe mână. Era Gugiuman. Mă speriasem degeaba, că dacă ar fi fost altceva, adică lup sau bandit nu m-ar fi lins pe mână.

— Tu l-ai adus? m-a întrebat Sandu.

— Nu!

Sandu s-a uitat la mine, de parc-aș fi fost dracul cu trompeta, a băgat încet ghiozdanul subsuoară și odată a sărit din nuc, s-o rupă la fugă, dar n-a mai apucat, că o mână lungă l-a prins de umăr.

— Stai, cuminte, că nu-ți fac nimic! Iar m-am speriat, dar tot degeaba, că mână aceea era a tatii, care se luase după mine, nu știu când.

Nu numai că nu ne-a făcut nimic, dar chiar am plecat toți trei spre casă, discutând prietenește și nu e ceva obișnuit să discuți prietenește cu un tată așa de încruntat. Adică fratele meu i-a povestit cum am intrat în casă, cum am găsit pisica închisă acolo și cum nu mai era pușca. Tata ne-a spus că lucrurile astea nu sânt de joacă și că nu trebuie să spunem nimănui nimic, să ne facem chiar că pușca e la locul ei și mai ales față de rudele noastre.

Mama ne aștepta cu masa pusă, am mâncat cu poftă și am plecat la școală.

A trecut o săptămână în care ne-am văzut de treburi și eu am cumpărat un ceas care, zicea băiatul de la care l-am luat, că a fost cândva de aur. Acum e de fier. L-am luat cu zece mariane. Destul de ieftin, că un ceas e totuși un ceas, chiar dacă nu mai

merge de zece ani. Am pus o față de masă pe cufărul cu bani din magazie, ruptă, dar totuși față de masă, am pus ceasul deasupra, îmi mai trebuie niște flori și ceva dulceață, ca să pot primi musafiri, adică pe Alunița Cristescu.

Fratele meu se pregătea să facă un vapor și deocamdată a făcut rost de elastic. Și cu mine se poartă foarte bine, îmi povestește seara din Spartacus, pentru iarna viitoare. Ne avem ca-n fotografia la minut.

Tata lipsește mult de acasă, nu știe nimeni unde se duce, mama e destul de necăjită, dar tot mai cântă când mătură.

Duminica ne-am trezit târziu și-n ciripit de păsărele. M-am uitat la fratele meu și el la mine. Adică, de azi începe primăvara, s-a terminat anotimpul acela mic. Am băut câte o cană cu apă și, de bucurie, am ciocnit și am spus noroc. Apoi am plecat cu vaca la păscut. Era prima ieșire din anul acesta, și de aceea trebuia să mergem amândoi; că la prima ieșire, vaca se poartă ca un miel și dacă ești singur, rămâi ca un prost în timp ce ea sare gardul și rupe poarta.

N-am stat mult, că era iarba prea mică și când am venit acasă mama ne aștepta cu cana de apă, să ne spălăm pe mâini, că venise tanti Cici. Era parcă mai veselă ca de obicei, dar mie nu-mi place niciodată veselia care e mai mare ca de obicei, mai ales că tanti Cici, de felul ei, parc-ar fi mâncat numai vișine toată viața, Ne-a mângâiat și ne-a întrebat dacă sântem cuminți. N-a așteptat însă răspunsul nostru. A fost brusc tristă și ne-a anunțat că unchiul Leon a avut o criză de inimă și nu se știe. Era cât pe-acı să și plângă, noroc să s-a pătat pe rochie. După pudra de talc, mama i-a mai dat niște vișinată, i-a mai arătat niște păuni și la urmă, când ne luam rămas bun, ea a zis că ar trebui să declarăm pușca, fiindcă el, unchiu Leon, într-o zi, două, o să moară. Și iar era gata să plângă.

Îmi părea rău de unchiul Leon. I-am spus și Aluniței Cristescu și i-a părut și ei rău. Bunicu spune cu cine moare, scapă, dar nu prea înțeleg cum vine asta. Am hotărât cu Alunița să ne gândim la el în fiecare duminică. Ea e mai legată de rudele mele decât de ale ei, care sânt așa puține.

Tata n-a zis nimic când a aflat, dar n-a mai mâncat, a luat țigări și nu s-a întors decât seara acasă.

În noaptea aceea, am adormit târziu, deși nu era lună plină. Tata spunea că imediat ce moare unchiul Leon va trebui să declare pușca și că va începe bălciul. Mama plângea. Îmi venea să nu mai trăiesc și am visat iar partizani. Și n-au apucat să învingă ostașii sovietici, că m-am trezit transpirat și obosit.

Ciripeau păsărelele și simțeam cum începe să umble viața prin iarbă. Exact la primul avion m-am întâlnit cu Alunița Cristescu. Era veselă și mi-a povestit că tatăl ei, care e pădurar, a găsit niște mucuri de țigări și un foc în pădure și crede că erau ăia. M-am prefăcut că nu mă interesează, am mai discutat de una, de alta, adică de castele și terenuri de vânătoare și m-am dus acasă. Pe fratele meu l-am găsit la vapor, tăia pijamale vechi. Le scotea elasticul, pentru motorul vaporului. I-am povestit cu mucurile și focul ăloră. Am hotărât ca, deocamdată, să nu facem nimic, decât să-l dresăm pe Gugiuman, ca să-i putem descoperi pe ăia. Am și încercat prima lecție, dar orice-i spuneam, Gugiuman îmi lingeă mâna.

La prânz, ne aștepta o bucurie mare: tata cumpăraseră o bicicletă și mai avea încă două pachete subsuoară, care erau două perechi de pijamale pentru noi, dar din acelea cu pantalon larg jos, cum poartă un om normal. Ne-a spus că la vară mergem la oraș și ne ia și pantaloni largi. Nu știam ce să mai fac, de bucurie.

Adică să râd, ar fi fost prea puțin, să-l pup pe tata, la noi nu se obișnuiește, așa

că, de bucurie, m-am dus drept în magazin și am început să citesc scrisori de dragoste.

Când ne-am întors seara de la școală, fratele meu avea un plan; cum se întunecă, să plecăm cu bicicleta pe uliță.

— De ce când se întunecă? l-am întrebat. Mi-a explicat că nu trebuie să ne vadă nimeni. Mi-era puțin rușine, dar iar l-am întrebat de ce.

— Pentru că vom fi în pijamale, prostule!

— Ba tu.

Dar mai aveam multe lucruri neclare.

— De ce în pijamale?

Cred că-l obosisem, de aceea n-a mai zis că sânt prost.

— Ca să ne putem pune clame jos, la pantalonul drept, că fără asta ce rost are să mai mergi cu bicicleta?

Avea dreptate. Ne-am pregătit pijamalele, am mai mulțumit o dată tatii, ca să nu ne certe prea tare, dacă ne prinde cu bicicleta.

Aș fi vrut să fie și Alunița Cristescu, să mă vadă pe bicicletă și cu pantaloni largi cu clamă, dar ea se culcă foarte devreme, că nu trebuie să mai stea să se pieptene, ca orice fată.

Bicicleta era nouă și lucea. Pijamalele aveau dungi și o clipă m-am gândit că sântem doi evadați dintr-o închisoare pe viață. Făceam cu rândul, când unul era pe bicicletă, celălalt alerga pe alături și invers.

Nici de data asta inversul nu era corect, că el mergea mai mult ca mine și se făcea că n-aude când îl strigam. Nici clama mea nu era clamă, era chiar ac de siguranță, că singura clamă pe care o aveam în casă era la el. Dar oricum, mă simțeam minunat și-mi părea rău că nu-i nimeni să ne vadă cum mergem noaptea pe bicicletă și cu

clame. Ba nu, parcă se vede în mijlocul drumului o umbră, care cred c-o să se dea la o parte când ne-om apropia.

Nu se dădea însă deloc la o parte, dar nu m-am mirat, pentru că noaptea, umbrele nu se dau la o parte, sânt copaci sau buturi, care se prefac în umbre și așteaptă să fie visate de noi.

Umbra asta spre care ne îndreptam, el călare, eu pe jos, peste zi, fusese însă un om, că prea semăna a cineva care ține pălăria pe ochi și nu-ți răspunde când îi dai bună seara. Mi s-a părut că, după ce am trecut noi, umbra a sărit șanțul drumului și a intrat într-o curte. Fratele meu a frânat tare, s-a oprit și s-a uitat în urmă.

— Du-te și te uită unde a intrat ăla, că mie nu-mi miroase a bine. Mirosea a mere putrede, de la un siloz și i-am dat dreptate în sinea mea. Îmi șoptise totul la ureche și fiindcă-mi șoptise, nu auzisem nimic, așa că nu m-am dus după ăla, și nici n-aveam vreo grabă, că umbrele astea care sar șanțul și nu dau bună seara sânt periculoase.

— Du-te, n-auzi că-ți iau clama și te întorci ,acasă pe jos? a zis, dar nici acum n-am auzit. Că atunci când n-auzi ceva trebuie să n-auzi tot.

— Ești un prost.

— Ba tu!

Puteam să ne certăm liniștit, că seara și-așa ne-o stricasem. Nu mă durea prea tare de ăla, cât mă durea că nu ne văzuse nimeni pe bicicletă, cu praful stârnit în urmă, ca niște mașini adevărate. Pe la noi trec destul de multe; anul ăsta au trecut cincii. Era și timpul cam rece pentru pijamale, așa că am întors și am plecat spre casă. Mergeam numai invers, adică numai el pe bicicletă. Era o liniște, așa zice de mormânt, dar mi-e frică, se auzea cum primul greier al anului ăsta taie noaptea cu fierăstrăul și m-am gândit iar că suntem doi evadați, care caută în noapte o inimă bună, care să-i

găzduiască. Mă pătrunsese deja frigul închisorii, când am văzut iar o umbră în mijlocul drumului. Știam că n-o să se miște și n-o să ne răspundă la bună seara. Ne-am apropiat încet de ea. Greierul tăcuse. Am zis bună seara. Nu ne-a răspuns, dar eu îi simțeam parcă un fel de răsuflare grea și am mai zis o dată bună seara. Mi-era destul de frică și pijamalele se umeziseră pe noi, pline de rouă, care nici nu știam că e așa de rece, deși se folosește atât de des în poeziile despre primăvară. Mi-era frică și mă gândeam că ăla ne-o fi ieșit iar în cale și de data asta nu mai scăpăm, doar cu o săritură peste sânt. Am stat câtva timp așa, se umeziseră chiar și etichetele pijamalelor, greierul începuse iar să taie noaptea și încet, umbra s-a mișcat spre noi, și mi-a trecut dinte prin dinte, de asta îmi cade mie un dinte în fiecare stămână...

În momente din astea, îmi de fapt, curajul e doar o frică mai mare și nimeni nu poate fi curajos înainte de a fi fost fricos. Mi-am amintit că moartea, ca și iubita, trebuie privită în față și am deschis ochii. Bine am făcut, că umbra aceea era mare și caldă și-i lingea mâna fratelui meu. Era doar o umbră de vacă, uitată pe drum. Fratele meu râdea. Am vrut să rid și eu, sau măcar să spun ceva, ca de exemplu: „Eu am văzut de la început că e doar o vacă“ sau: „ce, te-ai speriat?“, dar nu-mi puteam scoate dinții, unul din altul. Și frigul mă strângea, așa c-am luat-o înainte pe drum. Mă lătrau câinii și mă simțeam mai evadat ca oricând. În situații din astea chiar îmi vine să-mi plâng de milă, dar acum n-am mai avut timp, că-n fața mea, pe drum, răsărise altă umbră. Era să mă arunc în șanțul drumului, cu bicicletă cu tot și n-ar fi fost nici o problemă, că tocmai îl curățasem cu școala, într-o duminică de muncă voluntară, așa că era tocmai bun. Chiar m-aș fi aruncat, dacă n-ar fi răs fratele meu și nu mi-aș fi amintit de umbra vacii uitate. Am răs și eu și am întins mâna spre vacă, să mi-o lingă.

Nici nu știu cum să povestesc mai departe și mai bine n-aș povesti, că și-acum mi se face rău când îmi amintesc că umbra aceea era a milițianului nostru și eu îi întindeam mâna să mi-o lingă. Am uitat să spun că cel mai tare pe lume mă tem de milițieni și de oamenii cu ochelari, care oricând pot fi doctori și imediat îți fac injecție. Doctorul nostru e felcer, mi-a făcut doar o injecție în mână, care s-a vindecat abia peste două săptămâni și asta numai după ce mi-a stors mama puroiul. Are un nume de claxon: Titi și niște degete lungi, ca niște seringi.

Să mă întorc însă la tovarășul milițian, că-n fața dânsului stăm noaptea în pijama și-i întindeam mâna să mi-o lingă. Nici nu puteam să-i spun: am crezut că e o vacă, pentru că aveam dinții lipiți încă, de la spaima cealaltă și nu mi se dezlipesc decât când se rupe unul.

Ne adunasem amândoi lângă bicicletă și cred că se putea înota în rouă de pe pijamalele noastre.

Milițianul se uita la noi așa fel că dac-aș fi știut ceva, i-aș fi spus tot. Cizmele îi scârțâiau de rouă. Căutam în minte un deținut mai cunoscut, să-mi pot aduce aminte cum au ei dungile de la pijamale, verticale sau orizontale, ca noi să avem invers și să scăpăm.

Dar dânsul tocmai întindea mâna spre noi și m-am gândit, ca un prost ce sânt, că e o tanti și trebuie să o pup. Noroc că fratele meu m-a apucat de mâna.

— Cât fac trei ori trei? ne-a întrebat dumnealui, brusc. De fapt pe mine mă întreba, că mă mai întrebase același lucru, într-o zi când mă prinsese cumpărând pâine de la magazin. Nici atunci nu știusem și nici nu luasem restul, de frică. Și mă gândesc că dacă i-aș mărturisi că trei ori trei fac nouă, tot nu m-ar crede, pentru că meseria dumnealui e să nu creadă pe nimeni, să nu te creadă nici când îi dai bună ziua.

Fratele meu a mormăit ceva; și l-am ocolit încet, ca-n „Baba oarba la plimbare“. Când am trecut de dânsul, Sandu i-a dat bună seara, deși era clar că nu ne credea. Noroc că am vorbit respectuos cu dânsul, altfel nu scăpăm așa ușor.

Mergeam pe lângă garduri, ca și cum toți oamenii din sat ar fi ieșit la poartă să ne vadă în pijamale. Și poate chiar așa era, c-am auzit doi dintre ei vorbind.

— A plecat, mă, Niță? zicea un glas care parcă mi-era cunoscut. Sandu m-apucase de gură, de parcă eu m-aș fi grăbit să intru în vorbă. Nu ne mișcăm.

— Da, domnu? Al doilea glas n-avea nici patru clase.

— Ce-o fi căutat, mă, o fi simțit ceva?

— N-avea cum să simtă, că doar...

— Ne vedem mâine la Hodaie.

Până acasă nu ne-am mai urcat nici unul pe bicicletă. Gugiuman ne aștepta. Fratele meu a spus că trebuie să-l dresăm și a rupt eticheta pijamalei. A rupt-o și pe a mea, că el face colecție de etichete.

Am pus un scaun la un metru de pat, m-am suit pe el și de acolo drept sub pătură, ca să nu trezesc omuleții în alb și de sub pat. Ne-am pus mâinile sub cap, fiecare sub al lui. Când să adormim, am vrut să-i spun că glasul acela care-l întâlnea pe celălalt la Hodaie mi-era cunoscut, dar dinții mei nu se despărțiseră încă și cred că nu se înțelegea nimic.

— Lasă, îmi spui mâine, că nu-ți pleacă gura nicăieri, a dat fratele meu din mâna, care nu era sub cap. Așa dormim noi când vrem să semănăm cu unchiul Ion. Orice copil e obligatoriu să semene cu cineva, ori cu părinții, ori cu neamurile. Și dacă cumva izbutești să nu semeni, tot se găsește cineva să-și aducă aminte că uite așa de încet mânca unchiul cutare, care a murit în primul război. De aceea, noi am preferat să

semănăm cu cine vrem. Adică, eu mi-am propus să semăn la intrat pe ușă și la mers cu mâinile la spate cu tata, la picioarele aduse înăuntru cu mama și la dormit cu Unchiul Ion.

Ne-am culcat, dar nu liniștiți.

A doua zi, nu ne-am mai spălat pe față, că venise primăvara, începuse să miroasă pământul. La trenul de zece a venit și unchiul Ion, dar nu singur, cu un câine cadou pentru noi. Nu cred că se poate bucurie mai mare decât să primești cadou un câine și să fie primăvară.

Lada în care-l adusesse am pus-o în magazie, ca s-o facem sanie mai la vară, că era lemn de oraș, care la noi nu se găsește. Unchiul Ion mi-a spus că-l cheamă Ursulică, nu e de nici o rasă, are opt luni, l-a cumpărat de la niște hingheri pe o pereche de mănuși și să-l purtăm sănătoși. Era soare mult și i-am dat drumul prin curte. La început nici n-a putut să se țină pe picioare, că de o săptămână stătea în lada aceea și uitase să meargă, dar după ce i-am dat și niște lapte, și-a adus aminte. Blana neagră îi lucea albastru, ca părul unchiului Gigi, care se vopsește negru. Am râs de el, că avea bărbița albă pe piept și toate labele albe. Am chemat-o din gard pe Alunița Cristescu, care își petrece timpul liber în gardul nostru, ne-am jucat vreo trei jocuri și mama ne-a dat marmeladă cu pâine. Când să mâncăm, am văzut că ne ieșiseră limbile de oboesală la toți și am râs.

Gugiuman se uita la noi ca la niște proști, clipea, căsca și când Ursulică se apropia de el, mârâia. Cred că-n ziua aceea am fost cei mai fericiți copii: aveam un câine alb și unul negru în același timp și era primăvară. Zic, în ziua aceea, pentru că apoi au început necazurile. Dar nu-mi pare rău, că-n ziua aceea eram într-adevăr fericiți. Unchiul Ion sta pe prispă, fuma și ne povestea despre locuri străine, unde la restaurante se servesc

furnici, iar felurile de mâncare se numesc tot așa, adică sote de furnici. Apoi ne-a spus despre noaptea polară și țări cu fete frumoase, de ploi care nu se opresc niciodată, de cum muncește el în Gara de Nord ca să-și facă facultatea, de animale vechi, care au stat în gheață și acum au ieșit undeva în Siberia, dar era douăsprezece și trebuia să plecăm la școală. Ursulică adormise.

Ne-am luat ghiozdanele. Noi le spunem ghiozdane, dar ele sânt de fapt niște traiste, cum au toți copiii. Tata a spus într-o noapte cu lună, în care nu puteam dormi și auzeam ce spuneau ei dincolo, că nu vrea să ne cumpere ghiozdane, ca să fim ca toți copiii, să nu fie diferențe și să nu ne credem mai ceva ca alții. Mama a fost de acord, dar tot ne-a făcut niște traiste mai speciale, cu multe buzunare. Sânt foarte bune, mai ales că se pun cărțile într-un buzunar și cu restul de buzunare se pot fura cireșe de mai. Dar mai încolo.

Totuși mi-ar fi plăcut să am ghiozdan și abia aștept să fim toți egali, cu ghiozdane.

Când să plecăm în treaba noastră, adică în școala noastră, a sosit tata cu milițianul. Am rupt-o la fugă, să nu ne întrebe cât fac trei ori trei. Printre uluci s-a văzut că, de fapt, erau supărați și mama le-a servit dulceață, în recreații m-am tot uitat dacă au venit rândunelele și abia seara am aflat că cineva îl reclamase pe tata că are o pușcă belgiană cu trei țevi și că n-are permis. Nu se știa cine, dar tata spunea că numai careva dintre rude, că doar ele știau de pușcă și de unchiul Leon, care murise exact în dimineața în care fusese tata reclamat și n-avea cine să depună mărturie că pușca nu era a tatii. Mama nu putea să creadă și plângea întruna. Se fereau de noi și la masă nu scotea nimeni o vorbă. Unchiul Ion dormea cu noi, dar nu ne mai povestea nimic.

Milițianul venea aproape zilnic la noi, ca să-i dea mama dulceață și să-l ia pe tata la declarații, îl lua cu el și-i dădea drumul târziu, de venea obosit și supărat. Cuta de

pe frunte i se adâncise și cred că-l durea. Noi adormeam târziu, ca și cum toate nopțile ar fi fost cu lună plină, că mama plângea și tata-i spunea de rude și de dumnezei, cu glasul răgușit de atâtea declarații.

Și în cea mai frumoasă zi a primăverii, când plesnesc mugurii, de-i auzi ca pe o ploaie mai mică și aromată din toate părțile, când îți curge sângele mai repede și-ți pot intra rândunelele-n gură, când stejarii încep să aibă rădăcini de greieri și aș da oricâte mariane să fiu o pasăre fără școală și ghiozdan, tata și mama s-au îmbrăcat frumos și s-au dus la oraș cu bunicu și unchiul Ion, la proces.

Ne-au lăsat mâncare la Alunița Cristescu și ne-au spus să ne culcăm, să nu-i așteptăm seara. Tata s-a uitat înapoi și parcă înjura.

Nu-mi plăcea deloc ce se întâmpla și m-am dus în magazie, că-mi venea să plâng. Fratele meu a intrat după mine. Mi s-a părut că și lui îi venea să plângă. Mi-a zis c-ar fi timpul să facem curățenie în magazie și ca să nu plângem ne-am apucat să măturăm și să mutăm lăzile. Era foarte mult de lucru și am mai lăsat și pentru zilele următoare, dacă ne va mai veni să plângem. Apoi am făcut un inventar al fostelor lucruri din magazie. Adică o fostă casetă de bijuterii, în care ținem cuiele că bijuteriile s-au desființat, o fostă butie de țuică în care ținem o mulțime de haine, care nu ne mai trebuie, deși normal ar fi să avem o mulțime care ne mai trebuie, dar mama spune că așa e viața. Nu mă simțeam prea bine și din nou mi-a venit să fiu pasăre și să nu mă duc la școală, dar m-am dus.

Noaptea a fost cu lună plină și greieri. M-am luptat din toate puterile cu dracu cu trompetă și pentru prima oară n-a izbutit să mă ducă în curte. Cred c-a încercat să-l ducă pe Sandu, că l-am văzut sucindu-se și bolborosind, dar la urmă ne-a lăsat în pace.

Așteptam să se întoarcă tata și mama și ne uitam cum se plimbă luna pe geamul nostru. Fratele meu zicea că el vede cratere și munți și văi și chiar i se părea că mișcă ceva acolo la stîngă, lingă vulcanul acela, dar eu nu vedeam nimic. El are ochii negri și vede mai bine.

În noaptea aceea mi-am adus aminte de un personaj dintr-o carte citită de fratele meu, pe care îl părăsea soția, îi mureau copiii, și în timp ce-i ardea casă, el cânta la pian. Mi-am jurat să-nvăț să cânt la pian. O să încep chiar de mâine, după ora zece, că până atunci stau cu Alunița Cristescu!

Spre dimineață, am auzit mârâituri în curte, apoi lătrături de mai multe feluri, adică lătrături de lună, lătrături de bătaie și la urmă chelălăieli. Cineva zgâria ușa și mi s-au lipit iar dinții, de n-am mai putut nici să casc, mai târziu, când mi s-a făcut somnul acela de dimineață, care te prinde chiar și când aștepti să mori. Până și fratele meu înghețase de spaimă, deși el se trage din daci și romani. Se pare că există un semn după care el se trage și eu nu. N-a vrut să mi-l spună, de teamă să nu mi-l fac și eu.

Dormeam foarte adânc, dimineața, când au venit unchiul Ion și cu mama. Ne-au spus că tata a trebuit să mai rămână la oraș, n-am înțeles bine de ce, că mama plîngea și toate animalele țipau, nedate drumul și nemâncate. Până a muls mama vaca, am mai vorbit la telefon, de una, de alta.

- Ce mai faci?
- Bine.
- Părinții, sănătoși?
- Dă. E bine.
- Ce zici de vremurile astea?
- Ce să zic, cred c-o să plouă.

— Ești un prost, eu te-am întrebat de vremuri!

— Ba tu...

Și de aici încolo discuția a fost mai simplă.

Vaca nu prea mai avea lapte și abia în iarnă o să fete din nou. Mama ne-a dat de mâncare, avea ochii roșii și a măturat fără să mai cânte: „Tristă duminică“.

Unchiul Ion părea vesel, dar nu era, că n-a citit deloc la masă. El citește întotdeauna la masă, ori vreo carte, ori ziarul de sub farfurie.

Adevărul e că fratele meu seamănă cu el, iar eu cred că de fapt cu nimeni.

O să mai încerc să semăn cu tata, deși încă nu-mi iese intrarea pe ușă. Până atunci însă, semăn cu Stan și Bran. Au fost odată la noi în sat.

Uitasem de Alunița Cristescu, dar a venit ea după mine, O tunsese maică-sa proaspăt și arăta foarte bine. Ca o minge de fotbal cu cercei. Noi n-am văzut minge de fotbal decât o dată, când a fost la căminul cultural o piesă despre fotbaliști. Ne-a plăcut.

I-am spus că vreau să învăț să cânt la pian și a zis că va veni să mă asculte. Am mai construit un castel și ne-am dus acasă. Fratele meu mă aștepta să-l pansăm pe Ursulică. Mi-a explicat că se bătuse noaptea cu Gugiuman și era plin de sânge, în magazie. Un ochi nici nu-l mai putea deschide, dar cu celălalt parcă râdea la noi, ca și cum ar fi făcut cu el. Alunița i-a țintit capul în poală, iar noi l-am spălat și l-am legat cu cârpe, foste odăjdii de biserică. Apoi i-am dat să bea niște lapte. Eu și Alunița Cristescu îl mângâiam pe bărbuța lui albă. Ni se întâlneau mâinile și l-am fi putut mângâia multă vreme, dar era ora zece și eu trebuia să mă apuc de pian.

În curte, fratele meu îl certa pe Gugiuman care sta, alb ca un Fram Polar și ciulea urechile, de parcă ar fi înțeles tot și-i părea rău.

Seara, m-am întors târziu acasă, c-am rămas să mătur școala. Cum vine primăvara, rămân cu nea Nicuță, omul de serviciu de la școală, cu care sânt foarte bun prieten. Eu mătur și el îmi povestește din război. Povestește frumos și nu minte deloc, că are o gaură de glonț în gât, de nici nu știu cum mai trăiește. Ajunsesem la retragere și locotenentul, care era învățător ca tata, îi spusese lui nea Nicuță că e de rău și-i dăduse o scrisoare pentru acasă.

Era o seară perfectă pentru scos mușcatele afară și mama, deși avea ochii roșii, ne-a spus să le scoatem. Le-am schimbat pământul, le-am udat și le-am pus pe prispă. Mama a început iar să plângă și unchiul Ion i-a spus:

— Termină, că te văd copiii.

Seara era răcoroasă și senină, aveam doi câini, unul negru și-altul alb, cum n-a avut nimeni vreodată, îmi venea și mie să plâng, dar nu știu de ce, că mirosea a pământ arat și-un greier tăia iar seara-n două și abia mă țineam să nu încolțesc. Mi s-a părut că Alunița Cristescu e înfiptă-n gard, cine știe de când, poate de vreo săptămână, poate de astă-iarnă și m-am dus s-o scot. Mi-a spus:

— Tatăl tău e arestat și ăia dintr-a cincea întreabă cu cine or să facă matematică. Îmi venea tot mai tare să plâng și-aș fi vrut să fiu un personaj, ca nimic din ceea ce se întâmplă în jurul meu să nu fie adevărat, să-i spun Aluniței Cristescu, cu ultima suflare: „Trădătoareo“ și să mor.

Simțeam o nevoie cumplită să mă răzbun, deși nu știam pe cine. Plânsul acela mă strângea de gât, greierul îmi pătrundea în creier, nucul cel mare foșnea, plin de taine, îi simțeam amarul frunzelor în gură, toate lucrurile se repezeau în mine, de parcă le-aș fi supt și mi se amestecau în cap. Și capul îmi creștea, îmi țâșneau frunze din urechi, frunze de nuc, amare ca plânsul și pline de noapte, mă păștea vaca noastră bătrână,

care nu mai avea lapte și mă durea fiecare frunză și eram un nuc. Deodată mi-am dat seama că nu vreau decât să cânt la pian. Am fugit în magazie și am cântat până târziu.

Plânsul îmi trecuse, am făcut curățenie, am întors ceasul acela care, cândva, a fost de aur, am șters și pianul, adică o scândură pe care-i desemnasem clapele. Mă simțeam chiar bine și mă gândeam că tata e nevinovat și că întotdeauna adevărul iese la iveală, mai devreme sau mai târziu, că la noi nimeni nu suferă decât de măsele, începuse să mă mănânce pielea, ceea ce înseamnă că a căzut rouă și au pornit licuricii să care lumina pentru mâine dimineață.

Trebuia să mă culc, deși era lună plină. Am mai stat puțin cu Ursulică, până a adormit, li presarăm culcușul cu bancnote de o mie de lei, ca să nu-l înțepe paiele. Afară mă aștepta Gugiuman. Va trebui să-i drez pe amândoi, să-i împrietenesc și să căutăm pușca.

Sufla vântul dinspre nuc și ducea licuricii în pădure. Mi-era un fel de dor de Alunița Cristescu, tunsă proaspăt, aș fi fugit cu ea de mină, ca-n noaptea de Anul Nou, până la marginea lumii, până la gară și înapoi. Tatăl Aluniței Cristescu, de câte ori se ceartă cu maică-sa, adică mama Aluniței Cristescu, zice că pleacă în lume. Se duce până la gară și vine înapoi. O pune pe mama Aluniței să-l tundă, ca să se facă călugăr și-n timp ce-l tunde, se împacă și rămâne tot pădurar.

Ne-am așezat la masă, dar unchiul Ion nu citea nici acum ziarul, iar mama a spart o farfurie și a început să plângă. Laptele se împutinase de tot, abia mai era câte o cană pentru fiecare. Eu și Sandu ne-am făcut că avem treabă afară și ne-am dus în magazie să-i turnăm și lui Ursulică. Am spus „mulțumesc pentru masă” și ne-am băgat în patul de patru persoane. Voiam să-i spun și fratelui meu că tata e arestat,

dar Gugiuman a lătrat de două ori și în casă a intrat tatăl Aluniței Cristescu. Venea din pădure și zicea că știe el ceva, dar încă nu spune. Au băut țuică și n-a trebuit să-i mai spun nimic fratelui meu, c-a aflat totul. Cum că avocatul era sigur că obține achitarea, dar la audierea martorilor, care erau unchiul Aristică și unchiul Gigi, s-a stricat totul. Unchiul Gigi spunea că tata pleca câte trei zile cu pușca și nimeni nu știa unde se duce, dar el crede că la bandiții din munți. Procurorul strigase la mama că știe și e la fel de vinovată ca tata, că știe și ea cum a dat el pușca la legionarii aceia, la care se ducea câte trei zile, că-i vor rămâne copiii pe drumuri și vor fi dați afară din școli, dacă nu mărturisește. Degeaba au spus bunicul și unchiul Ion că pușca nu s-a mișcat din ladă și că a fost furată, nu-i crezuse nimeni, pentru că n-au locuit cu noi tot timpul. Unchiul Ion și cu tatăl Aluniței Cristescu ziceau că singura soluție ar fi găsierea puștii, dar că, din moment ce există un vinovat, cine se mai ostenește s-o caute? Mama plângea că cineva de acolo îi spusese că nu are nici o șansă.

Fratele meu lovea cu capul în tăblia patului, ca să-i treacă plânsul. Parcă și mie-mi venea, când o auzeam pe mama că n-are ce să ne mai dea de mâncare, că vaca nu mai are lapte și că s-a dus la centrul de lapte să cumpere, dar Caterina, care e șefă acolo, n-a vrut să-i dea, că la bandiți nu se dă lapte și tata, la urma urmei e profesor, are de unde.

În seara asta mulsese oile, dar mâine ce se face, că vine unchiul Aristică să le ia! Pădurarul spunea c-or să ne ajute ei cu ce-or putea, până vine tata și să-i dăm pe Gugiuman, să-l mai ia cu el în pădure. A mai băut un pahar și s-a dus acasă.

Era liniște și ncepuse trompeta. Aveam iar frunze de nuc în gură. Am sărit jos, atent să nu mă prindă oamenii albi de sub pat și m-am dus dincolo. Era întuneric. Unchiul Ion ieșise să se culce în casa mare. Pe mama n-o vedeam, dar cred că stă la

masă și se uită în gol. Am întrebat-o dacă se întoarce tata până la vară, că ne-a promis că ne duce la bălci și ne cumpără pantaloni largi, dar nu mi-a răspuns.

Târziu, când să ne culcăm, fratele meu m-a pus să jur că nu ne vom lăsa până nu vom găsi pușca.

Am jurat și toată noaptea m-am visat nuc.

De-a doua zi, bunicul s-a mutat la noi, s-o ajute pe mama. Era duminică. După ce am dat ceva de mâncare lui Ursulică, am ajutat-o pe mama să facă ordine, că la prânz aveam musafiri, adică veneau unchiul Aristică cu tanti Ami și unchiul Gigi cu tanti Cici, primul să ia oile, iar celălalt, o casetă rămasă de la bunica.

Fratele meu a zis să nu ne îmbrăcăm în marinari și nici să nu le ieșim în întâmpinare veseli, dar nu era nevoie, că nici mama nu ne-a pus să ne spălăm cu săpun de rufe, pe cap, ca de obicei.

A venit și Alunița Cristescu, imediat după primul avion și ne-a spus că taică-său plecase iar în lume, adică la gară. Am mers în magazie și ne-am gândit puțin la unchiul Leon, ca în fiecare duminică. Am desfăcut apoi odăjdiile lui Ursulică, l-am pieptănat și am plecat toți în pădure. Era soare, mergeam pe potecă în șir indian, cu câinele în față și cu Alunița Cristescu în spate și doar voia bună ne lipsea. Alunița spunea că toți băieții ne invidiază, pentru că tata e la închisoare, iar ea și cu niște prietene sânt gata să ne facă ciorapi pentru la iarnă și noi să le spunem doar măsura și ce culoare vrem.

Fratele meu cred că avea un plan, că se uita atent în toate părțile și puneă câte un băț în potecă, din când în când. Mă și miram de ce merge cu noi, că nu e deloc sentimental și primăvara n-o suportă decât sub formă de cireșe de mai.

Ne-am oprit să bem ceva, la un mestecăn unde aveam o mustăreață, adică o

scobitură de tulpină, unde se adună seva. Mi-am făcut multe din astea, că la noi în pădure nu sânt izvoare și eu m-am născut pe ploaie. Mestecenii mei erau toți la locul lor, mugurii începuseră să fie frunze și să miroasă a verde. Alunița Cristescu rămânea mereu în urmă să-i privească, înalți, albi și plini de cer. Era cald. Mă simțeam atât de bine, c-am luat-o de mână pe Alunița Cristescu. Râdea, nu știu de ce și aș fi râs și eu, dacă nu mi-ar fi lipsit un dinte, din noaptea aceea când mi s-au lipit dinții unul de altul.

Și tot așa, de mină cu Alunița Cristescu, nici nu mi-am dat seama când am ajuns aproape de Hodaie. Sandu, care mergea înainte cu Ursulică, a făcut semn că sst! și ne-am băgat în tufe. În față era livada cu pruni a bunicului, cea pe care vrea s-o ia unchiul Aristică și mai încolo, sub fagi, un grajd mic cu o sobă înăuntru, adică Hodaia.

Ursulică ridicase urechile și asculta nu știu ce cu ele. Ascultam și eu, dar n-auzeam decât o mierlă care țipa prin tufe și pe Alunița Cristescu, care întreba în șoaptă ce căutăm noi aici. N-am apucat să-i spun că nu știu, pentru că Ursulică a sărit, lătrând spre Hodaie și ne-am repezit și noi după el, de frică să nu rămânem singuri. Ușa era deschisă și scârțâia. Colțurile îi erau pline de păianjeni și mi s-a părut că n-a mai trecut nimeni pe aici de când s-a născut fratele meu, că eu m-am născut prea de curând, ca să însemn ceva.

Câinele a sărit peste prag și nu l-am mai văzut, de întunericul dinăuntru. Fratele meu s-a apropiat încet de ușă, dar a sărit speriat înapoi, în pragul ușii apăruse Ursulică, dând din coadă. Fratele meu s-a prefăcut că se înțepase în picior și de aceea sărise așa, ne-a făcut semn să rămânem afară și a intrat.

N-a stat mult, dar când a ieșit, semăna cu tata. Adică încruntat. S-a așezat lângă noi, în iarba crudă.

— Cine fumează la noi în familie? m-a întrebat.

— Unchiul Aristică, unchiul Gigi, unchiul... începuse Alunița Cristescu, dar Sandu a oprit-o:

— Nu asta am întrebat, și a pornit spre tufișuri, fără să mai schiopăteze. Când am ajuns în poteca de mesteceni a mai zis:

— De aici trebuie să începem. Dar nu trebuie, să afle nimeni c-am fost la Hodaie, clar?

Cum am ajuns în La nuci, am jurat cu toții sub cel mai mare nuc, să nu spunem nimic. Toate jurămintele importante se fac sub un nuc, adică sub singurul copac care suge vorbele și le păstrează.

Acasă ne așteptau necazurile și de atunci încolo, adică vreme de șase luni, în fiecare zi mi-a fost frică să nu albesc, pentru că necazurile albesc. Bunicul de la Malu spune că și bucuriile prea mari albesc, că omul suportă cel mai greu prea-binele și prea-răul.

Primăvara începuse să fie cu rândunele și cocori. Mă gândeam la Alunița Cristescu, deși mergea lângă mine, însă-mi place să mă gândesc la ea, ca și cum ar fi departe și niciodată în viață n-am s-o mai văd.

Mi-a venit să plâng și mi-am dat seama că din cauza tatii, care era departe și cine știe când va mai trânti ușa noastră.

Și de dor ce-mi era, i-am spus Aluniței Cristescu „la revedere“, prima oară în viață, că de obicei îi spun: „du-te acasă că mi-e foame“ iar ea îmi răspunde: „și mie“ Apoi plecăm fiecare la foamea lui. Nici ea nu era cred în apele ei, că mi-a dat o viorea transpirată, adică ținută strâns în pumn. Mi-a dat-o însă pe furiș, să nu ne vadă fratele meu, care nu e deloc sentimental, adică nu e în stare să înțeleagă un sentiment.

Într-o zi aveam sentimentul că mor dacă nu mănânc o bomboană dintr-ale lui și

n-a vrut să-mi dea. El păstrează bomboane numai ca să-mi creeze mie sentimentul că mor.

Am intrat în magazie, să ne vizităm norocul, dar am rămas în ușa și mi-au intrat iar dinții unul în altul, de frică, pentru că sus pe butoiul nostru de țuică stătea călare și cânta, ceva urât rău, ceva care mai târziu am aflat că este servitoarea unchiului Aristică și se cheamă Mița.

Ne-am uitat lung unii la alții, adică eu la Sandu, el la mine, Ursulică la noi și toți trei la ceea ce încă nu știam că este Mița. Și abia după ce a trecut avionul de zece, fratele meu a zis:

— Ce faci acolo?

Ceea ce sta pe butoi și nu mai cânta, i-a răspuns în limba pășărească, pe care din ziua aceea am început s-o învățăm și noi.

— Iau țuica tomnu, te ta făt? Voi te fateti? Nu titi pe tineva ta mă ia te nevată, ta făt om din el, ta am at pa pământ, ti-am avere, ti cată, după te moare tomnu ti toamna. Toamna îmi dă rotchii ti terței ta aur, ta numai tupă te moare... toamna...

N-am înțeles nimic și noroc de fratele meu, care mi-a explicat:

— Zice că-i place de tine.

— Ta, ta, ta nu bea țuică...

— Cine ți-a dat voie să ne iei țuica?

— Tomnu ti toamna.

Dinții îmi rămăseseră lipiți unul de altul și nu puteam participa la discuție. Precis îmi va mai cădea un dinte în cursul zilei, și-mi părea rău că nu mai am decât vreo câțiva și ăia sânt de lapte, ceea ce înseamnă că va trebui să mănânc doar lapte până-mi cresc alții, dinți de bomboane și de celelalte.

Ursulică a mârâit spre Mița, dar a lătrat spre ușă, pe unde tocmai intra unchiul Aristică.

— Tomnu...

Le-am spus sărut-mâna, dar ei voiau să vadă doar dacă trecuse Mița țuica din butoiul nostru în butoiul lor.

Noi stăm la ușă, unul lingă altul, ca-n fotografia la minut și, doamne, ce n-aș fi dat să fiu în clipa aceea tata și să-i apuc pe unchiul Aristică de ceas! De noul ceas.

După ce s-au convins că Mița trăsesese toată țuica, ne-au mângâiat pe cap și au ieșit. De fapt s-au sprijinit de capetele noastre ca să poată trece pragul.

Mița voia să mai păsărească ceva cu noi, dar am ieșit în curte, că Gugiuman mârâia la unchiul Aristică și speram să-l muște. Din păcate îl ținea bunicul. Unchiul s-a uitat peste gardul oborului unde un băiat cam de vârsta lui Sandu însemna oile.

Pe prispă, în locul pițigoilor de astă iarnă, mișunau unchiul Gigi, tanti Cici și tantile bătrâne. Mama ne chema acolo să le spunem sărut-mâna și să mai apucăm cozonac adus de tanti Ami și tanti Cici. În timp ce ne sărutau, mă gândeam că ne-au adus cozonac și ne-au luat în schimb oile și țuica. Mă gândeam și la cozonacul de la eclipsă, când ni s-a furat pușca, făcut tot de tanti Cici. Și pentru prima dată în viață am refuzat o bucată de cozonac.

Gugiuman mârâia încet la veselia de pe prispă, Ursulică mârâia spre magazie, o albină căzuse în găleata cu apă și o-nțepa disperată cu acul, ea pe un dușman ce nu-i da drumul. Am auzit că o albină trăiește doar două săptămâni și-n timpul ăsta n-are timp să-nvețe că apa e apă.

— Dragă, să știi c-am făcut tot ce e omenește cu putință să-l salvăm. Ne pare așa de rău de copiii ăștia, că de tine poate e mai bine c-ai scăpat de el. Putea, dragă, să-ți

aducă bandiții ăia, prietenii lui, în casă, să-i culci aicea și intrai și tu dragă, spunea o tanti bătrână.

Mama tăcea și deși ar fi trebuit să plângă, se uita la tanti Ami, așa cum te-ai uita la o prună care are vierme.

— Ascultă, noi ca surori ale maică-ti, fie-f țarina ușoară, te sfătuim să divorțezi de el și-ți găsim noi un băiat bun, un preot, un doctor, să te refaci.

Și-n timp ce o sfătuia pe mama să divorțeze, mă gândeam iar la cozonacul de la tanti Cici și eram sigur că de la el mi se trag toate necazurile.

Nici bunicul nu era în apele lui, că i-a spus unchiului Aristică să mai aștepte cu sfoara de pământ de la Hodaie, că abia ne-descurcăm cu pensia lui.

Mă uitam la palmele lui noduroase, care au bătut o viață întreagă toaca și acum sparg nuci.

Unchiul Aristică zicea că nu e grabă, că țuica a luat-o și că-i pare rău că nu poate vedea cum face tata spume la gură în închisoare și cum îl bat ca pe un bandit ce este. Mă uitam la mama cum nu plânge și pentru prima oară mi-a venit s-o sărut. Albina obosise să înțepe apa și am scos-p cu un băț. Am lăsat-o să se urce pe pălimar. Își sucea capul de parcă o asculta pe tanti Cici care zicea că așa a fost să fie și noi trebuie să mulțumim lui Dumnezeu c-a fost numai așa.

Era soare mult, îmi intra în ochi și pentru că o ulucă din gard căzuse și n-avea cine s-o repara, mi-a venit iar să plâng. Și ca să nu plâng, că eu n-am voie să plâng, m-am uitat la albină. Dar ea nu mai era acolo, m-am luat după urma ei udă, pe pălimar și când am găsit-o era tocmai pe gulerul lui tanti Ami și când să-mi amintesc că mama îl brodase, tanti Ami a țipat ca din ac de albină.

Și ce m-a bucurat mai tare, a fost că mama nu s-a repezit să o frece cu sare, iar

bunicul a mâncat mai departe nuci. Noroc că tantile învățaseră unde țineam fiecare lucru, cu ocazia sărbătorilor, când mama le plimba peste tot să-și aleagă nuci și fasole bătută.

Tanti Ami plângea și mă gândeam să-i spun că de la Dumnezeu sânt toate și noi nu trebuie să ne împotrivim voinței lui. I s-a umflat gâtul și a tăcut.

Au mai vorbit de una, de alta, adică de tata și de mama, apoi ne-au sărutat de douăsprezece ori, că erau șase tanti și au vrut să plece. Unchiul Aristică l-a pus pe bunicul să țină câinele și s-a dus cu mâinile în sold, ca la horă, în obor. Iar așa fi vrut să fiu tata și să-l apuc de ceas. Dar n-am apucat să fiu și să-l apuc, că berbecul nostru de patru ani, cel mai puternic berbec din câți am avut — și am văzut vreo cinci — s-a repezit la băiatul acela de-o vârstă cu Sandu, l-a trântit, și apoi a sărit la unchiul Aristică, care se aplecase jos, lângă poartă. De obicei scapi dacă te așezi jos, dar acum nu era de obicei, că unchiul nu s-a mai sculat decât când au dat fuga unchiul Gigi și bunicul. L-au adus în curte și-njura încet, cu răsuflarea tăiată, că berbecul îl lovise în pântec, că și-așa era din cap până-n picioare un pântec. Când s-a mai liniștit, a dus mâna la curea și a scos ceasul care nu mai era un ceas, erau niște cioburi, două limbi strâmbe și ce bine-mi părea! Venise și o căruță în care au încărcat butoiul de țuică și pe Mița, cântând pășărește, dar rău de tot.

La plecare, mama nu le-a spus nimic, se uita doar la oile noastre, care acum erau ale lor. În seara asta nu vom avea lapte și dinții mei erau așa de puțini. Mi se dezlipiseră și-l simțeam pe unul din ei clătinându-se. Bunicul închisese poarta, câinii mai mârâiau încă pe urmele rudelor, mama rămăsese pe prispă și-avea în ochi aceeași prună viermănoasă și mă gândeam la Alunița Cristescu, ca și cum ar fi departe și n-am s-o mai văd decât o clipă înaintea morții. Nu m-am gândit dacă o clipă înaintea morții mele sau a morții

ei, c-a trecut avionul de seară spre țările calde și l-am rugat pe fratele meu să-mi scoată dintele.

El scoate cel mai bine, că trage de ață fără milă și scap mai repede. Mi l-a scos. În față nu mai aveam nici un dinte, dar nici nu-mi trebuie, dacă tot nu mai avem lapte.

Am scuipat sânge vreo jumătate de oră, cred că o cană, dar mă simțeam bine, chiar eram bucuros că mama se lăsase de plâns.

Apoi a venit o ploaie scurtă și după ea Alunița Cristescu, cu o veste pe care nici acum n-o cred: că în La nuci e un cocor căzut din V-ul cu care se întorc ei din țările calde, ea-l văzuse căzând din V și se dusese acolo.

Am pornit într-o fugă, în care am ajuns ultimul în La nuci, dar pierdusem sânge și nu eram în puterile mele. Sus în nuc era cocorul, atât de alb și de frumos, că nici acum nu cred că era. Ne-am oprit la distanță, să nu-l speriem și să zboare, că nu părea rănit deloc. Sta neclintit și subțire, apoi brusc sucea capul și iar nu se mișca o vreme.

Stăteam și noi lipiți unul de altul, respiram toți deodată și ne era frică să nu zboare singurul cocor pe care l-am văzut în viețile noastre, deși eu nici acum nu cred. E drept că mai aveam o barză în comună, dar împăiată și plină de praf. Stă în cancelarie și de ciocul ei își agață haina directorul sau inspectorii, când vin în control.

Am sfat așa până târziu. El se mișca frânt, de colo, colo, parcă aștepta ceva și nu înțelegeam de ce căzuse din V-ul acela tocmai în satul nostru, care am auzit că nici nu e cel mai frumos de pe vale.

Dintr-o dată s-a auzit o detunătură și cocorul s-a lăsat în iarbă. Abia atunci am văzut că nu suntem singuri, că încă vreo douăzeci de copii priveau din spatele nostru și directorul școlii, care e și vânător, împușcase cocorul.

Ne-am dus aproape și l-am mângâiat. Era cald și moale, ochiul roșu îi rămăsese

deschis spre cerul unde se topise V-ul lui și alături alt punct roșu de sânge. L-au mângâiat și ceilalți. Eram triști și nici nu i-am dat bună seara directorului.

Mama ne aștepta să ne spună că iar se bătuseră câinii și nu-i putuse despărți decât cu apă fierbinte. Ursulică era în magazie, iar Gugiuman se plimba mârâind prin fața ușii. Eram foarte necăjit și pentru unul și pentru altul, că-i iubesc la fel de mult pe amândoi. Gugiuman mi-a lins mâna și când l-am mângâiat, am văzut cât era de brăzdată pielea lui albă. Între timp, fratele meu pansase pe Ursulică, adică trăsese pe el un pantalon vechi al tatii.

Muscatele mamei se aprinseseră de răcoarea serii și aproape că luminau prispa noastră de lemn, putredă, care se va prăbuși curând, dacă tata nu vine mai repede. Ea și gardurile simțiseră că lipsește. Cam la cinci zile cade o ulucă și trec câinii prin curtea noastră, ca pe drum. Nici noi, ca să ne ducem la școală, nu mai ieșim pe poartă. Asta ar trebui să mă bucure, dar de câte ori mai cade câte o ulucă, îmi vine să plâng. Și ca să nu plâng, m-apuc să spun tabla înmulțirii, c-am învățat-o ca pe Tatăl nostru, deși nu știu Tatăl nostru.

Ne-am dus la mama și i-am spus că nu ne e foame. Hotărâsem să nu ne mai fie foame decât când o făta vaca noastră bătrână, adică peste câteva luni, în iarnă. Ideea asta fusese a fratelui meu, că mie nu mi-ar fi venit în vecii vecilor așa ceva în cap.

Eram destul de necăjit și tare m-aș fi dus în magazie să citesc scrisori de dragoste și să mă uit la mariane, care îmi plac mai mult decât didinele, că au mai mulți dinți. M-am mai uitat o dată la muscate și m-an gândit că în curând o să ies cu Alunița Cristescu la cules flori. Trebuie să culegem câte cinci sute de flori, adică trei sute de garofițe sălbatice și restul sunători.

Bunicul citea „Pildele lui Esop“ și când ne-am adunat toți în casă, lângă lampă, a

dat ochelarii jos. Acum doi ani i s-au rupt prima oară și de atunci i-a tot lipit mereu. El zice că și-a cheltuit toată pensia pe doi ani ca să-și lipească ochelarii, că-l costa drumul la oraș, lipitul, apoi masa de prânz și seara la restaurant, că rata înapoi era abia seara și nu putea veni pe jos, că e bătrân, de câteva ori a pierdut-o și a dormit la hotel, până când s-a supărat și i-a legat cu ață de cânepă. De atunci zice că se simte bine, că altă boală decât ruptul ochelarilor n-a avut în viața lui.

De fapt voiam să spun c-a lăsat ochelarii jos ca să ne povestească despre vecinul nostru, cel căruia i-am trimis eu nevasta la băi, cu savantul din fântână. Zicea bunicul că s-a întâlnit cu el, vesel nevoie mare și-și luase de băut și acasă, că țuica de anul ăsta nu s-a făcut încă. Bunicul îl întrebase ce i s-a întâmplat și el spusese c-a scăpat de boala lui.

— Cum adică? întrebase bunicul.

— Păi nu știți că mi-a plecat boala la stațiune, să facă băi, că de-aia am vândut eu porcul?

Bineînțeles că bunicul știa, că doar pe el îl văzuse ea înecat în fântână și apoi viii, la miliție.

— Am scăpat de boală, că și-a găsit unul pe acolo, care cică e director la o baie publică și are mașină la scară. Uite aici ce mi-a scris.

— „Dragă bărbate, eu am găsit aici un suflet bun, care s-a oferit. Tu ce mai faci, ești bine sănătos? Eu la fel, ce-ți doresc și ție.“

Vecinul plecase în susul drumului, cântând cântecul acela de la eclipsă, în care venea cucu și până la urmă murea. Bunicul și-a pus iar ochelarii, noi am râs și ne-am culcat. Am adormit însă târziu, că ne era ceva foame.

Dimineața, până-n primul avion, am mers cu toții să asistăm la împăiatul cocorului.

Mirosea foarte tare a o substanță, care ține locul organelor și conservă restul. Băieții ne-au făcut loc în față, că de când tata e la închisoare ne respectă toți copiii. E unul Gică, mai înalt ca Sandu și mai prost ca mine, care se roagă în fiecare seară să intre și taică-său la pușcărie, să-l respecte și pe el băieții Mie-mi convine cel mai tare situația asta, că pot cumpăra mai ieftin. De obicei o pereche de patine se vinde cu trei mariane și o didină, dar de curând am cumpărat trei perechi cu cinci mariane, adică mai ieftin decât cumpără chiar și băiatul milițianului, pe care, dacă tot veni vorba, am să-l prind într-o zi sigur și am să-l întreb cât fac trei ori trei.

Cu patinele n-am ce face, nici cu celelalte lucruri pe care le-am cumpărat, adică zece linguri, un tablou cu regi plecând la vânatoare, o coadă de iepure, și înc-un ceas care nu merge, îmi place însă că le-am luat mai ieftin. N-am rezistat mult la mirosul acela care conservă și ne-am dus acasă. Și-așa cocorul de azi nu mai seamănă cu cel de ieri, avea chiar ochi de veveriță, că directorul, care-l împăia, n-avea ochi de cocor și-i înfipsese ochi de veveriță, că pe el îl interesa mai mult ciocul.

Eram totuși bucuroși că din cauza mirosului acela nu ne-a mai fost foame aproape toată ziua. După școală am mers cu bunicul s-o vedem pe mama la serviciu, adică la sapă. Îmi place foarte mult la sapă, că e acolo un șopron cu o trăsură și o sanie frumoasă, rămase de la regimul celălalt, îmi place să mă joc în ele cu fratele meu. Eu sânt vizitiul, iar el e domnul. Invers nu facem.

Oamenii se uitau după noi pe drum și știam că din cauza tatii. Uneori îi și aud: „Bietul băiat, parcă are el vreo vină?“ Atunci las capul jos trist, deși nu sânt deloc trist, dar oamenilor le place să te porți așa cum cred ei că ești. Bunicul a intrat la Caterina, la centrul de lapte și după ce a ieșit n-a mai răspuns celor care ne dădeau bună ziua. Cred că-l făcuse Caterina dușman al poporului, deși el e pensionar.

M-am încruntat și eu. Nu-mi mai plac privirile miloase. Mai ales c-o duc destul de bine de când tata e la închisoare și oricum, sânt singurul copil care are pian. Abia aștept să se întoarcă tata, ca să mă plimb cu el pe drum, să mă vadă toți și să mă răzbun.

Mama era destul de obosită, abia ne-a putut zâmbi. De fapt toate femeile de la sapă erau obosite și cu cârpele căzute, dar tot râdeau că mama e nevastă de învățător și a ajuns la sapă. M-am urcat în sanie. Mama spunea că nu pricepe ce au cu ea, de ce nu-i dau nici lapte, că muncește și ea ca toată lumea și n-a omorât pe nimeni. Sânt foarte trist.

Căzuse rouă mai devreme ca de obicei și licuricii se căzneau să-mi intre în păr. Eram tot supărat și fratele meu a plecat devreme acasă, c-avea treabă la vapor. Am rămas singur în sanie și păcat că nu știu nici o poezie tristă, c-aveam chef să mă pătrundă frigul și să beau. Caii mi-erău albi și mulți, de nu mai știu câți și am pornit cu ei pe lună. În sfârșit era frig și iarnă. Și abia târziu mi-am dat seama că ceea ce se căsca sub picioarele cailor erau guri de lup și-n spate îmi gâfâiau toți lupii iernii, flămânzi. Nu mai știam să mă întorc, pentru că tot pământul devenise o câmpie albă pe care săreau umbre și era noaptea aceea care nu se termină decât când mori. Pe rând, caii deveneau greieri și-mi săreau în gură, de frică, printre ultimii mei dinți de lapte, până când m-au ajuns în sfârșit lupii și m-au mâncat. Atunci am coborât din sania cu lună, dam frigul la o parte și sania se ținea după mine spre casă. Câmpia se zvârcolea sub picioarele mele. Luna se copsese și sta să-mi cadă în cap. Săream de colo-colo, să nu-mi cadă, însă greierii mă ardeau în stomac. Și nu mă puteam gândi decât de ce fuge luna după mine. Mi-era tot mai rău, până ce m-am întâlnit cu dracul cu trompetă, care mi-a spus că totul e o prostie și mai bine-l ascult pe el, care mă

cunoaște de mic copil. Mi-a cântat ca niciodată, am scos greierii, unul câte unul și dacă tot era dimineață, m-am întors cu sania sub șopron. Nu mai eram trist.

Când m-am trezit, eram tare obosit, dar eram acasă, în patul de patru persoane, cu mama lângă mine. Nu dormise toată noaptea, mă căutase peste tot, cu femeile acelea obosite și numai datorită lui Gugiuman mă găsisese adormit în sania aia din regimul trecut. I-am spus că era normal să nu mă găsească, pentru c-am fost plecat și ea a râs.

Nu, nu mai sânt trist.

A mai trecut o lună, în care am cules flori și tata tot n-a venit. Am cules în total nouă sute de garofițe sălbatice și șase sute de sunători. Le-am pus în podul magaziei, pe lada de zestre putredă, la un loc cu ceasurile mele și cu patinele. Acolo o primesc pe Alunița Cristescu, în mireasma aceea. Punem ceasul să sune și citim scrisori de dragoste. Numai că ceasul nu sună.

Altfel sânt destul de fericit. Au căzut cinci uluci din gard, dar am început să mă obișnuiesc, nu-mi mai vine să plâng. Ba da, îmi vine când mă trimite mama să cumpăr pâine, că toată lumea mă pune să iau prin față, deși eu n-am nici o grabă. Odată era milițianul acolo, lua și el tot prin față. S-a uitat la mine și era gata să-i spun tot, noroc că m-a întrebat cât fac trei ori trei. Și atunci m-am supărat și m-am apucat să-i spun toată tabla înmulțirii, de față cu lumea, care râdea și-mi da dreptate.

Fratele meu desenează mereu ceva pe niște hârtii și ne tot amenință, pe mine și pe Alunița Cristescu, că într-o zi ne va spune tot, că el a descoperit ceva. Eu dresam în continuare câinii, care însă nu se puteau suferi și cum mă întorceam cu spatele mârâiau unul la altul, îi dresasem să stea lipiți de pământ și să se târâie.

Nici o rudă n-a mai venit pe la noi, nici n-aveau de ce, că nu mai aveam nuci și fasole bălțată. Peste încă vreo lună va veni însă unchiul Ion în vacanță și abia așteptăm

să mergem cu el la râu, să înotăm ținându-ne de bolovanii de pe fund, că apa e numai până la genunchi.

Primăvara e coaptă bine, îmi intră fluturi în palme prin finețe și-n fiecare seară mă întorc beat din pădure. Mesteacănul meu începuse să moară în brațele fagului acela tânăr și-mi pare rău. De la apus vin ploii scurte și tari, abia am timp să m-adun de sub ele, că stau ore-n șir în fânețe, întins pe spate, stau până se obișnuiesc găzele cu mine și-mi vin pe nas, — care verzi, care albastre, la fel de frumoase ca florile. Mă grăbesc așa de tare, pentru că mor toate la prima coasă, imediat după ce se coc cireșele. Speranța mea e în cireșele de furat, că al nostru e foarte înalt și până să ne urcăm noi, fiecare cireășă fuge în lume cu câte o pasăre și nu ne mai rămâne nimic.

Îmi place să mă uit de aproape la flori, până le înțeleg, adică pricep de ce au o culoare și nu alta, de ce sânt mai multe la un loc sau singure și dacă s-au albinit.

Fratele meu zice c-ar fi trebuit să mă nasc fată și că la câte defecte am, nici n-ar fi de mirare. De asta nici nu vreau să insist asupra acestor lucruri, mai ales că deja e vară și mă ocup cu mâncatul zmeurii, ca să am buzele roșii pentru balul nostru de sfârșit de an școlar.

Pe Alunița Cristescu a tuns-o iarăși maică-sa. O tunde lunar, adică până seamănă cu luna. Și ea mănâncă zmeură și arată destul de bine.

În ziua balului, deși nu e chiar bal, că nu e noaptea, m-am dus cu Ursulică în pădure. Eram destul de fericit, deși căzuseră în total cincisprezece uluci de când lipsea tata. Terminasem însă anul școlar și învățătorul anunțase că am luat premiul întâi. De asta mă și duceam în pădure; să-mi fac un buchet de flori pentru premiere. De fapt vroiam să fac și pentru Alunița Cristescu, care luase premiul doi.

Mă uitam mai mult pe jos, de asta n-am observat când a dispărut Ursulică de

lângă mine. L-am auzit numai lătrând urât de tot și apoi un foc de armă, de mi-au căzut florile din mână. Am alergat cât am putut și l-am strigat peste tot. L-am găsit în poienița cu pruni din fața Hodăii. Se suceă pe loc și mârâia. Mi-a fost frică, dar nu mai aveam destui dinți ca să mi se mai lipească, așa că am intrat în Hodaie. Era ceva cenușă, dar nu caldă, o cutie de conserve de pește pe care am luat-o cu mine și un muc de luminare. Ursulică n-avea nimic, s-a ridicat pe umerii mei și era mai înalt ca mine. L-am scărpinat pe bărbia albă și am plecat acasă. Lăsasem însă o crenguță semn la ușă, ca să știu dacă intră cineva.

N-am mai stat la mesteceni, că era târziu și mă gândeam că oricând poate să tragă în mine acela care a tras în Ursulică.

I-am povestit totul fratelui meu și i-am dat cutia de conserve. El mi-a strâns mina. Începuse să fie cald tare și am mers numai pe la umbră, să nu mi se ofilească florile și să mi se usuce buzele. Alunița Cristescu mă aștepta în rochia cu care colindasem, adică ea, că eu eram marinar, deși cred că-i era cam cald în ea, dar asta e cea mai bună rochie a ei. Avea cercei noi în urechi, cercei de ață albastră, care se asortau perfect cu buchetul de flori pe care i-l adusesem. Mi-a plăcut cum arăta și am invitat-o, după bal, la un măr văratic în magazie. Mi-a mulțumit, lucru care se întâmplă doar la sărbători. Păcat că două vecine, mamă și fiică, se certau de mă înroșisem.

Serbarea a fost frumoasă. Am cântat coruri, dirijați de învățătorul nostru, deși n-are un deget, pe care spune că l-a lăsat la Don.

Erau invitați toți părinții. Doar mama n-a putut veni, sta acasă să coasă niște rochii ale unor învățătoare, care îi plăteau destul de puțin.

Îmi părea rău că nu e și mama să mă vadă cum iau premiul întâi, deși sânt plin de defecte. Fratele meu luase tot premiul întâi, avea și el un buchet de flori, pe care le

culesese de la mine din magazie. Bunicul sta în baston și-și mângâia barba, își pusese vesta cea nouă și ținea pălăria pe genunchi. Are niște ochișori mici și repezi, care, când ne-au strigat să ne luăm diplomele, lăcrimau. Am dat florile învățătorului, dânsul mi-a dat diploma și o carte. Am vrut să-i spun ceva, dar n-am mai putut, că mi-am adus aminte de tata, care ar fi fost acum printre profesori și s-ar fi uitat serios la mine. Învățătorul meu m-a mângâiat pe obraz cu cele patru degete ale lui și am făcut loc premiului doi, adică Aluniței Cristescu.

Apoi am mai cântat un cântec, în care eram gata întotdeauna și părinții au plecat acasă. Am dat diploma bunicului și el mi-a dat niște bomboane. Apoi a ridicat ochii și a vrut să ofteze, dar a rămas așa, că noi dădeam balul de sfârșit în laborator și printre savanții de pe pereți se afla și el, dar îl chema altfel.

A venit și învățătorul și l-a felicitat, dar bunicul se uita așa de mirat la savanți, că s-a uitat și învățătorul. Noroc că soția dânsului nu-l slăbește deloc, că de asta e și cam gras. Nu se slăbește nici pe dânsa; acum doi ani s-a pensionat ca să facă prăjituri de casă. Noroc că bunicului nu-i plac prăjiturile și a plecat cu vecinul nostru, care și-a trimis nevasta la băi și a pierdut porcul. Din ușă s-a mai uitat la savanți și s-a închinat. Noi mai rămâneam pentru că urma balul, adică soția învățătorului ne servea cu prăjituri de casă, iar noi vorbeam de una, de alta.

Cum mi se părea și mai înainte, Alunița Cristescu arăta foarte bine azi, lunară și cu cercei noi, dar sta prea mult de vorbă cu băiatul milițianului, pe care-l cheamă Gigi și vorbește cu „ș“. De aceea îi spunem Șusu și el nu se supără decât când e tatăl lui prin preajmă. Se uita doar cu un ochi la Alunița Cristescu, că celălalt erau sașiu.

O ținea de mână și-i spunea ceva la care ea râdea ca o proastă, că ce putea el să spună, la care ea să râdă altfel? Nu prea mă simțeam bine, îmi bătea inima de mă

clătinam pe picioare. Aveam în gură sâmburi de ceva ce nici nu există, atât e de amar și m-am apropiat de ei.

— Atunci el a scos sabia din teacă și a spus:

— De ești tu acela, nu-ți sânt mumă eu, zicea Șușu și Alunița Cristescu râdea de-i tremurau cerceii.

— O nucă s-a întâlnit într-o zi cu un șoarece. Și șoarecele nemâncat a zis că el e mai tare, la care nuca a zis că ea e mai tare, la care șoarecele a mâncat-o. Și Șușu a început să râdă ca un prost.

Mă uitam ce dinți frumoși are Alunița Cristescu și-i folosește ca să râdă cu Șușu, care tocmai deschisese gura să spună mai departe.

— Șușu, vreau să-ți spun ceva la ureche, i-am zis. S-a uitat de tatăl lui și fiindcă nu era, nu s-a supărat.

— Spune, dar scurt. Am una cu urechea, ți-o spun imediat, i-a făcut cu unul dintre ochi unui savant de pe perete, deși se uitase la Alunița Cristescu.

L-am tras un pas mai încolo, el a aplecat urechea și eu l-am scuipat în ea. După care am plecat direct în magazie, să citesc scrisori de dragoste.

Cu Alunița Cristescu m-am împăcat abia la sfârșitul verii și chiar și atunci numai în sinea mea. Nu că n-aș fi vrut, mie-mi place foarte mult să mă împac, dar pe ea a dus-o maică-sa la niște rude de-ale lor, la mare. Și a ținut-o acolo, neîmpăcată cu mine, până ce s-au sfârșit toate bâlciurile.

Vara a trecut repede, dar ca o dușmancă. A fost secetă și mama a trebuit să se ducă mereu la sapă. Bunicul ne dădea de mâncare, că ea se întorcea târziu și mai mult plângând. Eu și fratele meu ne îmbrăcăm în pijamale și stăm în prispă până se întunecă. Orice secetă are și partea ei bună: niște apusuri de soare minunate, care scad

pofta de mâncare.

De fapt, eu și ziua tot în prispă stau și păzesc să nu se bată câinii. Am o nuiă cu care-i pleznesc, că de vorbă nu mai ascultă și se reped unul la altul imediat ce-ncep eu să mă gândesc la Alunița Cristescu. În timpul ăsta, Sandu se duce în pădure și nu știu ce face el acolo, că vine mereu tot mai amărât.

Mă mai întâlnesc și cu băieții, care cum află ceva interesant vin să-mi spună. Așa am aflat, de exemplu, că bandiții ăia au înjunghiat un cioban în munte și au dat foc la stână. C-ar fi ars și el dacă nu l-ar fi tras câinii sub brazi și că s-a agățat de coada măgarului, care l-a târât la vale, la o cabană de țapinari și așa a scăpat.

Pe mine însă, mă îngrijorează mult mai tare câinii. Ieri am turnat o găleată de apă pe ei ca să-i despart. Am impresia că Ursulică începe bătaia, dar n-am cum să-l împiedic. L-am legat, dar și-a ros cureaua și s-au bătut iar. Le-am dat mâncare la fel, am vorbit și cu unul și cu altul, dar n-a fost chip să-i impac. Pe pielea albă a lui Gugiuman se văd mai tare rănille. S-a urât și nu mai ține capul în sus ca până acum. Când îl strig se uită la mine încet, clipește și parcă-mi vine să plâng, atât de triști sânt ochii lui. I-am dat și mâncare pe ascuns, dar n-a vrut să primească.

Încolo, toate sânt plăcute. Doar când se lasă pâclele de seară peste noi, zbiară vacile și mi se face somn, îmi amintesc de tata, care intra pe ușă, trântea ziarul pe pat și-l foșnea pe toate părțile până adormea. Noroc c-am găsit o poză de-a lui și mă uit la ea cum încep să se lase pâclele de seară cu parfumul lor de nuc peste mine.

M-am schimbat mult, nici nu mai visez bomboane fondante și de când Alunița Cristescu e la mare, n-am mai construit nici un castel. N-am mai cumpărat nimic pentru magazia noastră, fac doar curățenie, din când în când, schimb florile și apoi cânt la pian, până încep să mă doară degetele. Nu sânt prea vesel.

Într-o zi a fost Șusu pe la mine și mi-a propus să-i dau zece mariane ca să se împace cu mine, dar nu mă interesează și abia m-am ținut să nu-l scuipe și-n urechea cealaltă.

Nu, m-am gândit bine, nu-mi place vara și abia aștept să vină Alunița Cristescu și să începem toamna. Din cauza vacanței nici nu mă mai pot întâlni cu nea Nicuță, omul de serviciu de la școală, să-mi povestească din războiul al doilea, că din primul îmi povestește bunicul de la Malu. Rămăsesem exact acolo când îl lovise glonțul în gât pe nea Nicuță, îl adusese într-un spital de campanie și eram curios să aflu dacă scapă sau nu.

Apoi seceta s-a terminat și n-au mai fost asfințiturile acelea minunate. Din cauza asta mă apucă seara o foame grozavă și noroc că se întoarce mama mai devreme de la muncă. Ne îmbrăcăm toți în pijamale, mâncăm și apoi unchiul Ion, care se întorsese iar de la facultate, ne povestește politică și istorie.

Seara, am vrut să mă culc mai devreme, pentru ca a doua zi să mă scol primul și să mă gândesc la Alunița Cristescu, până se trezesc ceilalți. Eram destul de fericit că mâncasem lapte. Mama terminase rochiile pentru profesoare și acum se uita pe fereastră. Căinii lătrau unul la altul și mama ne-a spus că tovarășele și-au bătut joc de ea și-au plătit-o foarte prost. Bunicul ne-a povestit o snoavă, căinii au tăcut, mama a zis că avem ceva bani și mai bine mergem mâine la bălci să ne cumpere pantaloni largi, după care a început să plângă. Noi eram destul de adormiți, de aceea abia dimineață ne-am bucurat. Nici nu m-am mai gândit la Alunița Cristescu, am dat mâncare la câini, i-am legat departe unul de altul, am cântat puțin la pian și ne-am încălțat cu bocancii noi, aceia cumpărați de tata acum un an, cu ocazia venirii rudelor. Toate astea ca și cum am fi pierdut trenul, deși la bălci mergeam pe jos.

Îmi părea rău că n-aveam cui spune la revedere, că mergea și bunicul cu noi, iar

unchiul Ion era la facultate. Totuși am rămas mai în urmă și mi-am luat la revedere de la Alunița Cristescu, în gând.

Era duminică și se uita lumea la noi. Vorbeam tare cu fratele meu, ca să ne vadă colegii și să priceapă unde mergem. Cum am ieșit din sat au început potecile și ne-am scos bocancii ca să nu se prăfuiască. Eram fericit că suntem mulți și stărnim zgomotele pădurii. O gaiță s-a ținut tot drumul după noi, țipând. Era umbră, cu miros de flori putrede, eu duceam mâncarea, fratele meu ducea pantofii și bocancii, îmi venea mereu să râd și abia târziu m-am gândit că tata e la închisoare.

În vârful pădurii ne-am oprit să mâncăm pâine cu marmeladă. Gâze mici și albastre mi se lipeau de mâini. Am întrebat-o pe mama cîți kilometri am făcut până acum și bunicul mi-a spus că patru. M-am uitat la Sandu și el la mine: și-am înțeles că peste un kilometru o să-ncepem cearta.

Am făcut schimb de bagaje, adică fratele meu a luat mâncarea, care era acum doar o plasă goală, iar eu, pantofii și bocancii. Mama mergea înainte, culegea floricelele din buza potecii, râdea de bunicu, care lovea copacii cu bastonul de bambus și povestea despre ceaiuri. Pentru prima oară m-am gândit că mama e frumoasă și nu știu ce mi-a venit că m-am dus lingă ea să-i spun că-i dau cei douăzeci de lei pe care i-am câștigat cu colindul astă iarnă. A râs tare și n-a vrut să-i ia.

Nu eram deloc obosiți, dar întrebam mereu cât mai e. Ei ziceau că puțin, însă de atâtea ori au zis-o că de fapt era mult. Apoi am ieșit din pădure și în față ne mergea un drum drept, peste un fel de câmp. Era tare cald și cum am pășit pe drumuleț, ne-am umplut de niște muște pe care le-am cărat până la capătul drumulețului acela. Și acolo le-am lăsat până seara, când le-am cărat înapoi. Aveam un fel de emoție, cum te-ar gâdila în stomac și nu te poți scărpinga.

Bâlciul se auzea de departe. Bunicul ni-l tot arăta, dar noi nu-l vedeam, că eram scunzi. Ne-am așezat pe marginea drumului și ne-am încălțat cu bocancii. Abia atunci m-am uitat la Sandu și ne-am dat seama că, pentru prima oară, în viață, mersesem mai mult de cinci kilometri fără să ne certăm. Mama ne-a pieptănat și a zis că dacă avem timp ne arată și orașul, dar noi să ne ținem de mână ca să nu ne pierdem în el.

Și cum ne-am încălțat, bunicul a zis: „Uite-l!“, dar nu era bâlciul, ci doar roțile lui. M-am mirat. Nu știam că merge cu patru roți mari și una mai mărunță, care costă însă trei lei, adică mai mult decât celelalte. Ne-am dat în toate, am vorbit tare cu fratele meu, dar nu mai știu despre ce și cred c-a fost cea mai fericită zi din viața mea. Ba n-a fost, că seara m-a durut capul.

Păcat că Alunița Cristescu n-a fost cu noi, să-i fie frică în roțile acelea, care se numesc lanțuri și să-i spun: „De ce ți-e frică?“ Și soarele ardea mult mai tare ca la noi acasă, mi-a stat toată ziua în cap și de aceea nu-mi amintesc decât că mă gâdila ceva în stomac și am râs tot timpul. De fapt toată lumea râdea și plătea.

Era și un cal care necheza ca un om și ne chema la circ. Dar nu ne-am dus, că bunicu nu credea. Nici în tombolă nu credea, însă până la urmă tot am câștigat un cioban de ghips. L-am băgat în plasă și ne-am dus să vedem orașul. Îi bătea soarele în ferestre, îl vedeam adunat în vale, cu casele una peste alta și cu acoperișurile drepte. Nu era deloc cum ni-l imaginasem, bunicu ne tot arăta o mulțime de ferestre în care zicea că a făcut școala. N-am mai coborât în oraș, c-aveam bocancii murdari de bâlci și când a tăcut bunicu i-am dat lui Sandu cei douăzeci de lei de la colind, să cumpere el ce vrea.

De fapt cred că-mi plăcea orașul și abia la urmă, după ce mama ne-a luat pantaloni largi, m-am gândit la tata.

Țineam strâns ciobanul de ghips, ne-am mai uitat un timp cum toată lumea râde și plătește, apoi mama a început să ne cumpere pantaloni largi. Zic a început, că vreo oră am tot cumpărat la ei, până am găsit unii să se potrivească. Fratele meu zicea că mie n-ar fi trebuit să-mi ia decât atunci când oi ajunge la vârsta lui, dar am zis că-i dau ciobanul de ghips pe care-l câștigasem tot înainte de a ajunge la vârsta lui, care e mai mare cu doi ani ca vârsta mea.

Pantalonii erau verzi, aveau și găici pentru cureaua și mama ne-a promis că ne face din pânză. Apoi l-am scotocit și pe bunicu prin buzunare și ne-a cumpărat două pălării verzi cu șnur. Eram foarte veseli toți patru și când am ieșit, calul care necheza ca un om ne-a chemat iar la circ, dar nu ne-am dus, că bunicu nu credea nici acum.

Bocancii nu i-am mai descălțat și am pornit să cărăm muștele pe drumulețul acela. Nici pantalonii nu-i scosesem și abia așteptam jumătatea drumului, ca Sandu să-mi dea și mie clama pe care o luase de acasă. Până atunci însă, mă mai învârteam o dată în roțile bâlciului, mai ales în cea mică, de trei lei și deodată mi s-a părut că-l văd pe unchiul Aristică stând de vorbă cu cineva care, când m-am dat înapoi să mai văd o dată, era vecinul acela cu nevasta la băi și căruia-i murise cucu la eclipsă. Și parcă se mai întâmplase o dată asta, dar nu-mi aduceam aminte când. Nici n-am putut, că n-am mai avut timp — am trecut pe la bunicul de la Malu ca să ne povestească snoava cu oul și să ne dea lapte bătut.

La plecare ne-a dat o damigeana cu lapte și a mers cu noi până la Râpa Fetii, să ne povestească din primul război. După ce i-am sărutat mâna, l-am văzut multă vreme alb și cocoșat, cu chimirul lui negru, în care ține briceagul-pește și tăieturi din ziare vechi. Îl iubim foarte mult, mai ales vara.

Seara a venit mult mai târziu ca de obicei, mirosea a fum și a vaci, mama mergea

înaintea noastră și era frumoasă, i-am cules prune văratice și sângele voinicului, să-și pună în păr, bunicu povestea despre ceaiuri și doar Sandu îl asculta, că tot cărau împreună damigeana cu lapte. Eram fericit c-aveam pantaloni largi, chiar dacă fratele meu uitase să-mi dea clama la jumătatea drumului și de atâta bucurie îmi venea să mă port ca o rudă, adică să rîd tare și să vorbesc orice, clar căzuseră douăzeci de uluci de când lipsea tata și când am ajuns acasă, m-am dus direct în magazie să cânt la pian, în pantaloni largi.

Am vrut să întorc ceasul și să mă gândesc la Alunița Cristescu, în timp ce cânt, însă din colțul unde-mi țin norocul am auzit un foșnet și un geamăt de mi s-au lipit iar dinții unul de altul. O umbră neagră a venit spre mine suflând. Când m-am mai liniștit, am văzut că era Ursulică plin de sânge, mă lingea pe bocanci și din el curgeau bancnote de o mie de lei. L-am dus la loc în culcuș, i-am mai pus câteva mii de lei, l-am șters de sânge și a adormit.

Când am ieșit afară, venise în sfârșit seara și Sandu îl pansa pe Gugiuman, care era mult mai rupt decât Ursulică; când respira, îi gâlgâia sângele pe nările sfâșiate, gema și se uita la noi trist.

Deși se întunecase, i-am spălat rănila, l-am legat cu niște cămăși, vechi, l-am frecționat și la urmă i-am făcut respirație artificială. Sandu mă certa mereu că n-am legat câinii cum trebuie, dar mie îmi venea doar să plâng că Gugiuman se uita numai la mine și aș fi dat orice să pot întoarce timpul, să nu mă mai duc la bâlci, să rămân acasă ca să nu se întâmple nimic, dar Gugiuman se uita la mine și aproape nu mai mișca.

A venit și mama cu o strachină de lapte, dar el n-a mâncat-o. Bunica zicea că nu mai vrea să trăiască.

Abia târziu am mâncat și noi din laptele de la Malu, dar vedeam înainte doar ochii lui Gugiuman și n-am avut nici o plăcere. Apoi mama a cântat „Tristă duminică“ măturând, iar noi ne-am băgat sub pătură. Sandu a zis că mâine va face un calendar cu câte zile mai sânt până fată vaca bătrână, s-avem ce mânca, mai ales eu, care am doar câțiva dinți și toți de lapte.

Și ca să nu auzim gemetele câinilor, Sandu mi-a povestit că din banii de colind a luat elastic pentru vapor, că-n câteva zile o să-l termine și eu să caut o baltă bună, să-l lansăm. Apoi a adormit și am rămas singur cu ochii lui Gugiuman. Și-ncet, încet, capul a început să mi se lipească de pernă și să fie greu, voiam să mă feresc de ochii câinelui, dar ei intraseră în icoana de pe perete și creșteau până au spart rama, nici nu mai puteam să mă mișc de greutatea capului, ochii au căzut din icoană pe pătură, toți omuleții albi de sub pat ieșiseră și se uitau cum ochii câinelui îmi intră în cap și-ncep să mă doară tot mai tare, deși nu eu eram de vină. Bâlciul se plimba afară pe cele patru roți, omuleții albi îmi tăiau pantalonii largi și pălăria verde, nu puteam să țip, că ochii câinelui mă dureau tot mai tare și abia după ce a ieșit luna, icoana și-a strâns la loc cioburile și a adormit.

A doua zi m-a trezit durerea de cap. Nu știu de ce aveam senzația că a venit toamna și eu n-am cu cine număra cocorii, că Alunița Cristescu era tot la mare. Am ieșit în curte, dar nu venise toamna, doar fratele meu se învârtea în pantaloni largi și cu clamă și zicea să tai eu prima zi din calendarul după care o să fete vaca, ca să putem merge să-l căutăm pe Gugiuman, c-a dispărut.

Mi-am amintit de ziua de ieri și iarăși îmi venea să nu se fi întâmplat nimic. Mă durea capul și n-am scos o vorbă, cât timp l-am căutat pe Gugiuman. Mă durea fiecare pas pe care-l făceam și parcă mi se loveau gândurile de pereții capului, dar erau doar

ochii câinelui. Când ne-am întâlnit cu tatăl Aluniței Cristescu în mesteceni și ne-a spus că l-a găsit acolo, mi-a fost frică să m-apropii; eram sigur că Gugiuman nu mai are ochi, că ochii lui sânt la mine în cap și de aceea mă doare așa de tare.

— I-a fost rușine să moară acasă, săracu! a zis tatăl Aluniței Cristescu, după care ne-am apucat să-l îngropăm.

Mestecenii își legănav crengile pline de cer, furnici roșii ni se urcau pe picioare, nu-mi puteam lua ochii de pe pielea albă a lui Gugiuman, care se umplea de pământ încet, cu un sunet surd și nu știu de ce mă gândeam că mai e foarte mult până o să fete vaca.

S-a auzit avionul de zece și pentru prima oară în viață m-a durut când a trecut. De fapt m-au durut toată săptămâna, ca și cum toate avioanele mi-ar fi trecut mie prin cap. Și toată săptămâna m-am dus la mormântul lui Gugiuman cu flori și câte o bucată de mămăligă, pe care o mâncau însă furnicile roșii.

Și-n prima noapte cu lună, m-am hotărât să nu mor nici eu acasă. N-aveam un motiv anume, dar dacă o faci în liniște și singur, nici nu e mare lucru, aproape tot un fel de somn. Bineînțeles, pentru cel care moare, că ceilalți o suportă mai greu, unora chiar li se pare că e moartea lor, și-ncet, încet, singurul lucru important rămâne nu moartea ta, ori doar suferința celorlalți.

Știi toate acestea pentru că eu am mai murit o dată, într-o iarnă, singur pe zăpadă, nu-mi aduc aminte dacă de îngheț sau de tristețe, dar din păcate a apărut bunicul, absolut din întâmplare, că nu lăsasem nici o scrisoare și m-a salvat.

De câteva zile, vara se poartă ca o toamnă și nu mai pot să car furnici. Am cărat însă destul de multe. Noroc cu pantalonii mei cei largi, că-ncăpeau multe odată și nici nu mă înțepau. Le lăsam să se urce, apoi le scuturam într-o groapă cu nisip, dar ele

se întorceau noaptea înapoi pe mormântul lui Gugiuman.

Cred că singura soluție ar fi să mai mor odată și chiar am s-o fac, poate poimâine, că mâine lansăm vaporul la baltă. Sper să fiu fericit. Avem și șampanie, adică o sticlă de vin, care la început a fost împărțășanie, acum, pentru că bunicul s-a pensionat, e vin, iar mâine va fi șampanie. Invitasem multă lume și-mi părea rău că bicicleta era încuiată de când plecase tata.

Balta e lângă izvorul de leac, care e lângă biserică, iar biserica e lângă școală, care e-n gard cu casele noastre. Vreau să spun că stăm aproape de baltă și am fost acolo primii, în costumele de marinari. Broaștele au sărit toate în apă și se uitau la noi din țipirig. Mirosea a putred. Stăm în iarbă și ștergeam șampania de praf. Tot așteptam să fiu fericit, dar nici după ce au venit invitații n-am fost.

La început vaporul a mers bine și s-a aplaudat. Broaștele se băgaseră sub apă de frică, însă când i s-a blocat cârma și s-a înfipt în țipirig, s-au suit pe el și au început să tragă de elastic, adică de motor. Invitații râdeau și foarte greu m-a convins fratele meu să mă descalț și să-l scot din gura broaștelor.

Mirosea a putred, mi-era un fel de dor de Alunița Cristescu și nici șampania nu voia să se deschidă. Abia după ce m-a certat, fratele meu a făcut o gaură în dop și am bătut până a început o ploaie cu trăznete. Noroc că ne amețisem, altfel ne-ar fi trăznit. Mi-am adus aminte că trebuie să spargem șampania de vapor, dar fiindcă era stricat am spart-o de un copac și eu am plecat în pădure că nu știu de ce naiba îmi venea să plâng.

Am mers repede, m-au plesnit crengi peste față, am văzut patru șopârle și abia la urmă am aflat de ce-mi venea să plâng. Mesteacănul meu murise, îi cădeau frunzele uscate și-n rupturile cojii cenușii, mișunau găze scârboase. Au început să mă doară

plesniturele de crengi, îmi intrase în cap un gând pe care nu-l mai puteam suporta, ca pe-o durere a altcuiva, că eu sânt de vină pentru toate: și pentru moartea mestecănelui și că ne cădeau ulucile, că tata era în închisoare, că vaporul se stricase, că șampania era de fapt un simplu vin, că Alunița Cristescu nu-i aici să-i pot spune simplu Alunița, ca-n noaptea aceea cu frig și colinde...

Am tot dat cu picioarele și cu pumnii în fagul cel tânăr, care-mi omorâse mestecănel, până s-au uscat hainele de marinar pe mine. Și iarba se uscase și-am stat în ea. Se vărsa soarele pe noi și mirosea a flori de drog încinse. O clipă m-am gândit să mor, dar soarele ardea tare, de-mi luaseră hainele foc. Și mirosul de drog luase foc, găzele din mestecănel mort veneau încet spre mine, care nu mă mai puteam mișca, timpul trecea pe-acolo și m-am speriat, că era la fel de scârbos ca găzele acelea.

Și cerul se umpluse de toți norii pe care i-am destrămat vreodată cu Alunița Cristescu, negri și umflați; voiau să mă destrame ei pe mine, abia mă mai țineam la un loc, bucată de bucată și chiar m-am bucurat când a apărut vecinul, căruia i-a murit cucu la băi sau nevasta la eclipsă, nu-mi mai aduc aminte. A apărut dintre mestecenii mei, cu pușca belgiană cu trei țevi în mână. Sânt sigur că era ea, deși n-am văzut-o niciodată în viață. Voiam să mă bucur că ne-a găsit pușca și de-acum o să ne întoarcă tata, dar eram destrămat rău de tot. Vecinul întindea pușca la mine, însă nu-mi era frică, pentru că nu mai aveam dinți să-mi clănțâne, îi pierdusem în alte frici și de fapt mă tot gândeam ce caută el între mestecenii mei, care abia mai țineau în vârfuri norii negri și nu-i lăsau să mă destrame de tot. Și dintr-o dată s-au scuturat toți mestecenii, norii au căzut peste mine odată cu frunzele tivite galben și durerea de cap mi-a țâșnit pe nas.

Timpul care trecea pe lângă mine s-a oprit. Atunci, pușca a bubuit și ciobanul de

ghips s-a făcut țândări.

Când m-am sculat din pat era toamnă. Și primul lucru pe care l-am auzit a fost „Tristă duminică“. Al doilea lucru a fost fratele meu, care mi-a dat cinci bomboane și mi-a povestit că totul îi era clar, că spusese milițianului de cutia de conserve, de mucerile de țigară și de umbrele din noaptea de pe bicicletă, dar că dânsul nu se lămurise decât după ce l-a dus Ursulică de la mestecănul unde mă găsiseră pe mine, până la Hodaie și apoi la casa vecinului acela, de la eclipsă, dar că nu-l mai găsiseră, fugise la ăia, în pădure.

Nu înțelegeam mai nimic și el mi-a zis: „Ești un prost“, deși eram bolnav. L-am întrebat de ciobanul de ghips și după ce s-a mirat că nu l-am făcut „ba tu“ mi-a povestit că l-a găsit spart în ziua când am avut eu răul acela de pădure, la moartea mestecănului, deși ciobanul era acasă între geamuri, cu perna de ace.

Au trecut șapte ploii din toamnă și Alunița Cristescu tot n-a venit să numărăm cocorii. Mă duc în fiecare zi pe la gară, dar nu mai coboară nimeni în stația noastră. Când mă întorc acasă dau direct prin gârlă, să nu mă prindă avionul de zece, care încă mă mai doare când trece. Ni s-a schimbat și învățătorul; acum e unul care are toate degetele și bate cu ele în catedră toată ziua.

Cam pe la ploaia a doua am avut o mare bucurie: nea Nicuță a scăpat de la moarte, în spitalul acela de campanie și a plecat în dezordine spre Iași, unde avea o cunoștință cizmar, lângă gară și l-a ascuns. Poate că nu mă exprim prea clar, dar pe fratele meu l-a chemat la miliție și nu cred c-o să-l întrebe cât fac trei ori trei — și dacă nu vine până la prânz, mă duc să-i duc mâncare. Am și pregătit niște mămăligă cu marmeladă. Ar fi fost bine și ceva lapte, dar mai sânt încă două luni în calendarul vacii. Am pus felul trei, nuci și m-am dus la primărie, unde era o mașină în care însă nu era fratele

meu și de aceea am trecut pe lângă ea și mă tot uitam la ferestrele beciului, să-i dau mâncarea. Adică eram convins că Sandu era la beci și parcă mi-a trecut avionul de zece prin cap când am ridicat ochii și l-am văzut pe treptele primăriei înconjurat de niște străini veseli. Mai era încă un străin, mai încruntat, care-l fotografia și tovarășul milițian al nostru, căruia-i părea bine.

Îmi părea și mie bine, deși nu-mi dădeam seama de ce. L-am fluierat pe fratele meu, însă m-au văzut ceilalți și m-au dus și pe mine în capul scărilor. Nu pricepeam nimic, nici de ce m-au pus să dau mâna cu fratele meu, nici de ce ne tot fotografiau și ne puneau să râdem unul la altul, însă cel mai tare m-am speriat de unul care tot scria într-un carnet, îi părea și lui bine, ca și celorlalți, fiindcă veniseră cu aceeași mașină, dar m-a apucat de un nasture de la cămașă și m-a întrebat:

— Ce-ai simțit în clipa aceea? Te gândeai la colegii tăi, pionierii, și cu ce sentimente?

— Care clipă? am întrebat, că de pionieri și de sentimente știam ce să-i răspund.

— În care a tras, m-a smucit el de nasture.

— Cine?

— Legionarul, cum îl cheamă tovarășe plutonier?

— Vecinu', mi-a explicat dânsul.

— Așa, vecinul Ion, scria străinul.

— A, da, m-am bucurat c-am înțeles, și eu, ce-i cu el.

— Da, el a tras în tine.

— N-a tras în mine!

— Cum n-a tras? nu-i mai părea bine, deși venise cu aceeași mașină și smucea tot mai tare nasturele meu și nu-i puteam spune să nu-l rupă, că tocmai ne fotografiau.

— A tras în ciobanul de ghips... care era acasă, cu perna de ace, i-am explicat, dar degeaba, că nasturele meu pocnise.

Dânșii se uitau unii la alții, iar fratele meu mi-a dat un semnal în picior și mi-a făcut cu ochiul.

Străinul care scria nu mai scria, ținea nasturele meu în mână și fiindcă mi se făcuse foame, i-am răspuns la întrebare:

— Nimic, cu sentimente bune.

Dânsul a înghițit nu știu ce, că nu mestecase nimic înainte și a zâmbit:

— Cum adică, pușor?

— Adică în clipa aceea n-am simțit nimic, iar la pionieri mă gândeam cu sentimente bune.

Dânsul a deschis gura, dar n-a spus aha, cum mă așteptam.

Era timpul să plecăm acasă. M-am uitat la tovarășul milițian și mă gândeam că trei ori trei fac nouă, dar nu i-am spus-o, că tot nu m-ar fi crezut, așa că am cerut nasturele și am plecat acasă. Mâncarea i-am servit-o fratelui meu pe drum, afară de felul trei, adică nuci, pe care nu le-a putut mânca fără doi bolovani. Și-n ziua aceea am fost foarte veseli, deși căzuseră treizeci și una de uluci de când lipsea tata.

Plouă de două săptămâni. Mi-a putrezit ghiozdanul. Mi se tot udă cărțile și noroc că sânt gratuite. Toamna trecută au fost paisprezece ploi, dar nici una așa lungă. Aproape că sânt trist, încolo, nimic nu s-a schimbat: în fiecare seară mă doare capul și-l aștept pe tata. Ne ducem cu schimbul la trenul de dimineață, dar tot nu coboară nimeni în gară la noi, până la sărbători. După ce-l salut pe șeful de gară, care e ciung și nu-mi răspunde, plec repede acasă și noroc cu ploaia că scap de avionul de zece.

Nu-mi place toamna. Aseară, nea Nicuță încheiase armistițiul. Azi după amiază,

când am băgat cărbunii pentru iarnă, era la o școală de partid, de unde urma să iasă șef. Deja știu finalul și nu mă mai prea interesează. Pe ploaie se mătură și mai greu, așa că o să-mi caut alt rănit, ca s-o luăm de la capăt. E din ce în ce mai frig. E cu o lună mai frig ca atunci când m-a împușcat vecinul. Și tata tot n-a venit! De dimineață, mama a dat afară omuleții de sub pat și a făcut curățenie. Le-am văzut urmele în praful strâns sub pat și mi-a părut rău de ei. Bunicul nu crede că există, deși meseria lui de preot ar fi să creadă. De fapt, nu știu ce am, vorbesc de parc-aș aștepta ceva care nu vine. De asta nici n-am numărat cocorii. Plănuisem cu Alunița Cristescu să-i numărăm la dus, toamna, și la întors, primăvara, să vedem câți rămân în țările calde. Făcusem și o prinsoare, dar ce mai contează, dacă Alunița Cristescu a rămas la mare, care e tot un fel de țară caldă? O să plece și tatăl ei; ne-a cerut nouă un geamantan, pe care însă nu-l mai avem. Nu-mi amintesc de când nu-l mai avem și nici nu vreau, că mi se face dor de Alunița Cristescu.

Eu am o teorie după care toamna e mai frig ca iarna, dar acum e mai frig și ca toamna. Mi s-au udat oasele și dimineața am senzația că nu mai știu să merg. Am și căzut de două ori. Noroc că nu m-a văzut mama, c-ar fi plâns. De asta mă fac că sânt leneș și stau în pat până-mi trece senzația. Trebuie să stau să-mi amintesc cum se trage un picior după altul și mi-e cu atât mai greu, cu cit e mai toamnă.

A fost și noapte în care au venit o mulțime de mașini, chiar vreo patru. Erau de la miliție și l-au arestat pe vecinul de la eclipsă și pe încă doi, care au avut legătură cu ăia. Și toată noaptea m-am învărtit în roțile bâlciului până mi-am dat seama că vocea care n-avea nici patru clase primare, atunci când ne-am plimbat noi pe bicicletă în pijamale și clame, era a vecinului, iar cealaltă, a unchiului Aristică. I-am spus fratelui meu și dimineața am avut musafiri pe tatăl Aluniței Cristescu. El zicea că tot mașinile

alea patru i-au arestat pe unchiul Gigi și pe unchiul Aristică. Pleca a doua zi la Marea Neagră, că găsisese un geamantan și venise să-și ia rămas bun. De fapt, drum bun, că el pleca.

L-am întrebat dacă o vede pe Alunița Cristescu și mi-a spus că da. Voisem să-i trimit o scrisoare în care să-i povestesc cum am numărat singur cocorii și cum am dat un bal în magazie, dar până la urmă m-am liniștit și i-am făcut doar un pachetel în care mi-am pus norocul și câteva mariane, să nu mă uite.

S-a băut țuică până noaptea târziu. Când auzeam ploaia pe acoperiș, mi se făcea trist. De aceea, abia atunci am observat că geamurile sânt pline de umbre, care se uită la noi cum bem țuică și tăcem. Simțeam că nu mai pot, și-aș fi vrut să vină odată pițigoii și iarna, să scăpăm!

M-am gândit că Alunița Cristescu stă dezbrăcată în timpul ăsta. Am văzut odată o poză de la mare, în care toți oamenii erau dezbrăcați și râdeau, indiferent de vârstă. De fapt, îmi pare bine pentru Alunița Cristescu, că umblă dezbrăcată și râde, dar cred că în seara asta i-am gândit numele de prea multe ori.

Tatăl ei plecase de mult cu un geamantan, însă noi tot nu puteam adormi. Pe masa de dincolo rămăsese niște țuică fiartă și Sandu s-a dus s-o ia. Aș fi putut să mă duc și eu, că nu mai era nimeni sub pat, nu-mi era frică nici de geamuri, însă aveam din nou senzația aceea că mi s-au udat oasele. Ursulică lătra lung, de mi se făcea pielea găinii. Ne-am adus aminte de Gugiuman și am băut pentru el. Ciocneam încet, să nu ne audă mama sau bunicul. Tare aș fi vrut să plec în lume!

Fratele meu îmi povestea cum a înțeles el de la cutia de conservare și mucul de țigară cine ne-a furat pușca. Astă seară însă, mai rău ca oricând, nu înțeleg nimic; nu pricep de ce trebuie să se urască oamenii atâta, încât să se nască bandiți. Nu pricep

ce rău i-am făcut noi unchiului Aristică, de l-a pus pe vecinul de la eclipsă să ne fure pușca și nici de ce a luat-o el, când de fapt ar fi trebuit să ne mulțumească pentru că i-am trimis nevasta la băi. Nu înțeleg de ce trebuie să existe rude și, dacă tot există, de ce trebuie să le dăm noi. nuci și fasole bătută. De ce e tata la închisoare, de ce ne cade gardul, de ce trebuie să le iubim pe tanti, când ele parcă nici nu sânt vii, de ce sânt eu atât de singur, între umbre și icoane, de ce mi-e frică și mi-e trist, când n-am făcut nimănui vreun rău, de ce nu mai știu să merg, de ce l-am omorât pe Gugiuman, de ce?

Doamne, de ce nu mai vine tata?

Bine că mai sânt doar două săptămâni în calendarul vacii! Mă doare capul rău de tot.

Cred c-o să dau totuși un bal în magazie. Un bal la care să nu-l invit pe Șușu și când m-o întreba de ce, să-l scuipe în urechea cealaltă, deși nu mai știu care a fost prima.

Aș vrea să mă gândesc iar la unchii mei, să văd dacă acum că sânt și ei acolo or să ne dea oile înapoi, dar orice gând mă doare. Și nici măcar nu sânt ochii cânelui, că mă doare mult mai tare decât ei și ploaia s-a transformat în niște pași care s-au oprit la geam și se uită la mine. Icoana se lărgeste și parcă miroase a ceva cunoscut, e acolo o poartă unde a apărut dracul șchiop, pe care nu l-am mai văzut de la eclipsă și-mi face semne, să mă duc cu el, să-mi cânte. Și pentru prima oară mi-am dat seama că e urât, n-avea nici trompetă, n-a avut niciodată și mi-a păcălit toată copilăria. Am băut ceașca de țuică și l-am pocnit cu ea în cap. S-a repezit la mine și noroc că exact în clipa aceea a intrat tata pa un cal alb. A fumat o țigară și s-a culcat lângă mine. Icoana s-a făcut mică de tot și m-a lăsat să dorm.

Dimineața, cum am deschis ochii, îmi venea să plâng și n-am știut de ce, decât doar când l-am văzut pe tata, care-mi întindea mâna. Nu era supărat pe mine c-am spart icoana, mi-a spus: „noroc“, ca-ntre oameni și mi-a dat bomboane fondante, de care n-am mâncat decât în vis, într-un pom de iarnă. Mi-era cald, îmi venea tot mai tare să plâng și ca să nu plâng, l-am rugat să intre încă o dată pe ușă pentru mine. A intrat și am răs toți. Slăbise.

Cât am mâncat bomboane, mama a plâns, apoi a măturat și ne-a dat să mâncăm cu șervețele, ca la musafiri. Mie mi-a dat în pat, că iarăși nu mai știam să merg. L-am lăsat pe fratele meu să-mi povestească totul. Cum venise tata noaptea, cum i se făcuse lui rău, când îl văzuse, dar îl văzuse primul, că Ursulică nu-l mai cunoștea și sărise la el, dar tata se înfuriase și-l bătuse, că slăbise și-i crescuse mult cuta dintre sprâncene. L-am lăsat să-mi povestească, deși știam tot, însă așa e când ești în pat, trebuie să-ți povestească altcineva.

Pe la prânz am putut să merg și am pornit să ne plimbam pe drum cu tata și cu fratele meu, că era duminică și ne simțeam fericiți. Mergeam serioși și încruntați. Și toată lumea se uita la noi cum nu vorbim nimic, deși e duminică. Ne-au salutat toți și-mi părea rău că nu l-am întâlnit și pe tovarășul milițian să-i spun eu acum că trei ori trei fac nouă.

Mă dureau cumplit mușchii feții de atâta încruntare și-mi părea rău că n-am și eu o cută între sprâncene. Când am ajuns acasă însă, am dat-o pe răs și am tot răs până ce tata a scos calul alb și ni l-a dat. Atunci n-am mai răs, că nu știam al cui e și nu se putea împărți în două, dar până la urmă l-am tăiat pe burtă să vedem din ce e făcut și fiindcă era din rumeguș nu ne-a mai interesat.

Am început s-o ducem foarte bine, deși e frig și plouă. Avem și lapte, că nu mai

sântem dușmani ai poporului. Am reparat și gardul, dar mama tot plânge seara, când ne vede pe toți la masă.

Ce-am mai râs când a venit într-o zi Titi să ne facă vaccinul de toamnă și tata nu l-a lăsat! Era bine.

Ploile acelea n-au conținut însă și din ele ni s-a tras și iarna.

Când au venit tanti Cici și tanti Ami să plângă la noi, am avut noroc că mai erau câteva șervețele. Ziceau că ele n-au știut nimic de pușcă și că le pare rău, că plătesc acum păcatele altora, ele care au ținut toate posturile și au făcut atâta bine.

Când tata le-a întrebat de oi, au plâns că nu le mai au, că le-a confiscat statul. Mai departe n-am auzit, că eu eram în magazie și mă uitam doar prin crăpături. Pusesem ceasul să sune și mă gândeam la Alunița Cristescu, cum umblă ea dezbrăcată și râde.

Apoi, când tantile au plecat, am citit ceva salutări de la Marea Neagră și m-am gândit c-am rămas fără noroc și-n primăvară trebuie să-mi găsesc neapărat unul bun, că parcă nu mă simt prea bine cu capul. De asta n-am mai dat nici balul acela în magazie.

Poate la primăvară, dac-o mai veni!

Ieri am avut o bucurie mare, adică una la care nu mă așteptam — a venit un pachet de la Marea Neagră. Era legat cu ață albastră, ață de cercei și-năuntru avea două perechi de ciorapi de lână. Mi-a fost un fel de cald, nu știam ce să-i spun tatii, care se uita uimit la pachet, apoi m-am gândit că Alunița Cristescu nici nu știe că tata a venit și că ar trebui să-i scriu, deși nu știu adresa. Ciorapii i-am pus în magazie, lângă ceas, să mă uit la ei duminica și să mă gândesc la Alunița Cristescu.

De când a venit tata, nici nu prea ne mai respectă băieții și de fapt au și dreptate, că nici tanti nu mai avem așa de multe, ba chiar numai vreo două tanti Ami și tanti

Cici. Doar ele mai vin pe la noi și-i spun mamei cât de greu le e lor și cum n-au de nici-unele. Zâmbesc despre orice mărunțiș, ne întreabă mereu ce mai facem, clar n-așteaptă răspuns, de teamă să nu le spunem că bine. De când bărbatii lor sânt la închisoare ne iubesc mult mai mult. Într-o duminică au ajutat-o pe mama la șube. Că tata venise din închisoare cu o șubă mare, albastră, pe care a scurtat-o mama, ca să ne facă și nouă două mici. S-ar putea ca acum, că am șubă ca tata, să-mi iasă și intrarea pe ușă!

Sânt supărat doar că cerul s-a lăsat jos de tot. De asta au și căzut toate frunzele. Aștept să ne ningă.

I-am scris Alunița Cristescu, am pus și adresa: Alunița Cristescu — Marea Neagră, dar n-am trimis-o. I-am mulțumit pentru ciorapi i-am spus că tata s-a întors cu o șubă și că am numărat cocorii. Că au plecat toți, afară de acela alb, din cancelarie. Că nu mai am pian, a reparat tata gardul cu el, dar o să-mi ia unul care să și cânte și că în general sânt fericit.

La primăvară cred c-o să mă mut în magazin. Mi-am numărat marianele; am destule ca să-mi cumpăr un pat. Mi-a și promis cineva că-mi face rost. Am și pijama și ceas.

Tot ieri s-a întâmplat un lucru îngrozitor. Adică el s-a întâmplat demult, dar ieri a devenit îngrozitor: a fost inspecție la școală și l-au găsit pe bunicul între savanți. Noroc c-a fost îngrozitor numai dimineața, când l-au găsit și când tovarășul învățător i-a spus tatii. Seara, când tata i-a spus și mamei răsând, n-a mai fost și am putut dormi liniștit, deși am ochii cânelui în cap.

De fapt îmi vine să plâng doar dintr-un singur motiv: că nu știu să cânt deloc. Că pianul meu era doar un lemn și că tata n-o să poată cumpăra unul adevărat niciodată, deși știu sigur că există. Nici nu știu cum o să mă descurc acum, când s-a făcut liniște.

Pentru că, de când l-am lovit cu ceașca, n-a mai apărut nici dracul șchiop, să-mi cânte din trompetă și mi s-a făcut o liniște cu care nu știu ce să fac.

Duminică l-am desenat pe dracul șchiop și l-am rugat să vină, dar n-a venit și n-aud decât ploaia care va pătrunde până la urmă și-n casă, pe sub praguri și prin tavan. Și nici nu știu să existe ceva pe lume care s-o oprească. Poate iarna.

Mi-e frică, deși tata e cu noi și bunicul nostru e preot.

Până la urmă însă nu s-a întâmplat nimic rău și așa cum mă așteptam, a venit iarna. Decât că a început să mi se umfle capul, încă de când a nins prima oară. Am simțit întâi un vierme mic după ureche. L-am și visat câteva nopți, până ce l-a văzut și mama. „Ce are băiatul ăsta?”

Tata s-a dus să scoată fân la vaca bătrână, că în sfârșit trebuia să fete, și abia când s-a întors, peste un ceas, cu zăpada pe picioare, i-a răspuns: „Știi eu ce are?” Mai ninge încă. Eu am pândit până au urcat oamenii la biserică și s-a rupt zăpada de pașii lor. Se făcuse pârție bună pentru sanie. M-am dat de douăzeci de ori de la biserică până în drumul mare. Stăm pe scăunelul cu trei picioare și trăgeam cu urechea la slujba care venea de sus, prin salcâmi. Când au terminat și „ușile împărătești” au coborât și am început să le dau bună ziua. Au coborât întâi femeile și se legănav cu mâinile întinse, ca ciorile când bate vântul. Nu-mi răspundea nimeni nimic; se legănav numai. După ce au trecut toți, m-am apucat să torn apă pe pârție ca să înghețe și să cadă măcar dascălul, care rămăsese să încarce coliva într-un coș de nuiele, pentru porcii lui de rasă.

Când am pus găleata la loc și mă frecam cu zăpadă, că mi-era rău, a venit pe potecă fratele meu ca să mă ia acasă. La început n-am vrut, dar s-a încruntat ca tata și a zis iar: „Nu știi, te-nvățăm, nu poți, te ajutăm, nu vrei, te obligăm!”

Cum am închis poarta de la curte, am auzit în loc de scârțâitul ei obișnuit un strigăt răgușit, așa de tare că a început Ursulică să latre ca la lup. Acolo, la fântână, dascălul căzuse în zăpadă și coliva atârna toată pe gardul nostru. A înjurat de Cristoși, garduri și turnul lui Babei, până nu s-a mai văzut de cotitura drumului. Cred că a înjurat și după aceea, că băiatul lui dintr-a șaptea zice că înjură totdeauna până când vine jurnalul.

Au mai trecut câteva zile, în care m-am dat cu sania de patruzeci de ori pe zi. Asta e porția mea. Mă dau singur, că fratele meu e din ce în ce mai serios, învață toată ziua.

Capul mi se umflă în fiecare zi câte puțin. Viermele nu l-am mai visat, pentru că seara sânt întotdeauna obosit. De când e iarnă sânt foarte ocupat cu sania. Într-o seară, tata a adus felcerul acasă. Noi eram deja în pat și număram de câte ori pocnesc lemnele în sobă, ca să știm a doua zi cine a adormit întâi. Tata mi-a tras țoala de pe cap.

— Ce-are băiatul ăsta? l-a întrebat pe Titi, care se și apucase să mă pipăie, însă numai cu o mină, că-n cealaltă avea servieta. A ridicat din umărul fără geantă și s-au dus dincolo, să bea țuică fiartă. Fratele meu a ascultat la ușă și când s-a întors sub țoală, mi-a zis:

— Ai scarlatină, dă-te mai încolo.

A doua zi m-am dus pe pârție și le-am spus băieților că am scarlatină.

— Mi-o dai și mie să mă joc? a zis Șuşu, care nu știu ce căuta acolo, că eram certați.

Capul mi se umflă tot mai tare, nici nu ies afară că nu mă încapă nici o căciulă și oricum, mi-e teamă că nu mă mai recunosc băieții.

Tata l-a adus iar pe Titi ca să-l întrebe:

— Ce-are băiatul ăsta?

Au băut țuică fiartă și la urmă i-a spus tatii să-mi pună pungi cu sare caldă la cap și să-i mai toarne una caldă.

Era bine dacă nu mă mai umflam, dar rămâneam așa și nu-mi convenea deloc. Mă speriasem degeaba însă, că-n zilele următoare s-a umflat mai departe. Nu ieșeam din casă, nu-mi era nici rău, nici bine, când, într-o dimineață neluminată încă, m-am trezit și i-am spus tatii c-am visat iar viermele acela din cap. Tata a înjurat și a cerut hainele bune din dulap. Până s-a îmbrăcat el și s-a bărbierit, mama m-a frecat cu țuică nefiartă. Mă amețisem puțin, de miros. Era încă noapte și cocoșii țipau de frig. Pisica umbla pe la geamuri să-i dăm drumul în casă. Sandu s-a răsucit în țolă și m-a întrebat:

— De câte ori au pocnit la tine?

Mi-a trebuit mult timp să înțeleg că lemnele, dar nu i-am răspuns, că mă uitam cum se ascunsese icoana sub ștergarul roșu.

Ne-am îmbrăcat șubele și s-au căznit mult până mi-a intrat căciula tatii pe cap. Mi-au spus că mergem la oraș. Eram mândru: aveam și plachiuri noi la bocancii de rude, abia așteptam să bocănesc cu ele în oraș. M-am uitat la Sandu cit era de supărat. N-am ce-i face, dacă n-a avut norocul să-i crească lui capul!

Pisica s-a lipit de bocancii mei. Mama și Sandu au rămas în prag, iar eu și tata am pornit prin zăpada scorțoasă. Mă ținea de guler ca să nu alunec. M-am uitat o dată înapoi.

— Ne mai vezi? am strigat la mama și ea ne-a făcut semn cu mâna.

După ce am ieșit din pădure a răsărit soarele, a muiat zăpada și roata s-a înfipt

într-un mal. Tata a intrat într-o curte de om și a venit cu o sanie cu cal. Am luat-o drept prin pădure. Alergam foarte repede, soarele alerga și el odată cu calul și mă orbea când se spârgea de copaci. Tata mă legase de banca săniei ca să nu cad și se uita încruntat între urechile calului. Cădea zăpada de pe crengi.

Nici nu mi-a spus când am intrat în oraș. Arăta ca-n poze, dar nu cred în poze, că poza o faci cum vrei, adică în poze toți rid. Era foarte frumos și păcat că mergeam așa de repede. Erau trăsură cu plus, lume multă și o statuie cu barbă, pe care n-o văzusem la bălci. Lângă o poartă mare, cu uluci de fier, tata a sărit jos și mi-a zis:

— Hai mă, să vedem ce ai?

A urcat pe trepte, apoi și-a adus aminte că mă legase de sanie, înăuntru era lume multă, am stat pe o bancă și tata își mesteca mustața.

O doamnă a zis:

— Ce drăguț e! și m-a mângâiat pe cap. M-am gândit că nu mă cunoscuse ea înainte, când încă nu-mi crescuse capul. M-a întrebat în ce clasă sânt și nu i-am răspuns, pentru că nici nu mai știam.

— E mut? s-a aplecat ea spre tata, care nici el nu i-a răspuns.

— Sânt muți, a explicat ea cuiva. Nu-mi mai plăcea orașul.

Înăuntru era o doctoriță mică, de-i ajungea tatii până la al treilea nasture.

— Ce are băiatul ăsta? a întrebat-o tata. M-a sucit, s-a uitat de aproape la mine, avea mâinile moi ca pisica. A râs de mine că miroseam a țuică și l-a dus pe tata la o fereastră. I-a povestit ceva și l-am văzut cum se încovoiaie și la urmă era mai mic decât ea. Am ieșit amândoi încruntați prin lumea de afară.

— Sânt muți de la țară, dacă-ți spun! zicea doamna altcuiva.

— Mergem să ne plimbăm și după aceea te duc să-ți faci operație. O bucurie mai

mare nu putea să-mi facă; după ce că vedeam orașul, mai făceam și o operație în el. Aveam ce povesti seara pe pârție, când mă voi întoarce.

Ne-am plimbat iar printre oameni, până la statuie, am mâncat în sanie și ne-am întors la poarta cu uluci de fier. Am intrat amândoi, tata mă ducea de mână, cum nu mă dusesse niciodată și calul se uita după noi, printre uluci. Poarta avea un portar. Avea o șapcă mare și ne-a întrebat unde mergem. Tata a arătat o clădire înaltă, la capătul unor trepte măturate de zăpadă.

— Am copilul bolnav.

— Și ce dacă? a zis el.

— Aici nu e spitalul?

— Și ce dacă? a zis portarul. Făcea cu ochiul unuia care aștepta.

— Sunteți de la țară? a zâmbit el iar. Tata l-a apucat de piept și l-a smucit de i-a rămas șapca pe loc și, fiindcă nu mai avea cap dedesubt, a căzut în zăpadă.

— Și ce dacă? i-a zis de aproape. Mi-era teamă că-l trimite după șapcă. Spitalul era frumos, ca la biserică, nu se vorbea tare. Erau tablouri de oameni cu barbă pe pereți și-ți răsunau pașii, de te credeai cit o clopotniță. M-a pus să aștept pe o bancă. Prin fața mea a trecut o femeie grasă, în alb. M-am sculat și i-am dat bună ziua. Ea s-a speriat, s-a uitat lung la mine și s-a închinat. Ca la biserică.

Tata s-a întors cu doctorița mică, dar erau cam supărați.

— Nu mă mai operați?

— Ba da, a zis ea.

— Mulțumesc.

A mai venit un om în costum albastru. De la început nu mi-a plăcut de el — ridica mereu din umeri.

— N-aveți trimitere, nu-l putem interna, zicea. Doctorița mică s-a smucit spre el.
— Dacă moare îți trebuie trimitere? Dumneata nu pricepi că trebuie operat imediat? M-am bucurat că mă operează imediat, ca să pot ajunge seara acasă. Tata îl privea de parcă se ruga de el, și nu-mi plăcea asta.

— Hai acasă, tată. Să știți că nu țin neapărat să mă operez, să rămână pe altădată. Doctorița mică m-a mângâiat pe cap, mi-a luat fularul și căciula și m-a băgat într-o cameră cu cadă, cu grătar de lemn, cu pereții înverziți. Nu mai văzusem, dar bănuiam că e o baie.

Nu știam ce să fac. M-am uitat pe geam. Acolo erau niște brazii cu zăpadă. Fereastra părea un tablou. A intrat femeia grasă, care se închinase pe coridor și a început să râdă că stăteam cu șuba în baie. Am vrut să ies, ca să poată face baie, dar m-a prins de guler și mi-a scos șuba. M-a dezbrăcat și de flanel și de cămașă. Am vrut s-o întreb cine e ea de mă dezbracă pe mine, când nici nu știe cum mă cheamă. Dar cred că asta e meseria ei, să dezbrace. Apa era fierbinte și când mă freca pe spate, sufla în mine, ca-ntr-o ciorbă.

Când am ieșit din baie, mi s-a făcut rușine. M-a șters și i-am spus cum mă cheamă, însă ea se holba la capul meu. A ieșit cu hainele mele. Am rămas acolo gol și mi-era frică să nu intre cineva peste mine, să mă găsească fără vreo treabă în baie. Am observat că dintre brazii din fereastră mă privea cineva. N-am putut să văd cine, pentru că a intrat iar femeia grasă. Mi-a dat o pijama înflorată și fără nici un nasture. M-a întrebat dacă mai vreau să rămân în baie.

— Nu, am o operație de făcut, i-am răspuns eu și m-a dus în salonul șapte, lângă bucătărie.

Acolo erau și băieți și fete. Când am intrat noi, au ieșit de sub pături și atunci am

văzut că toți au câte o mână sau un picior rupt. Femeia grasă m-a prezentat și m-a împins în singurul pat gol, cel de lângă fereastră. Mi-a rămas doar capul afară și toți au început să râdă. Fereastra era joasă și puteam vedea afară o stradă cu pomi, pe care stăteau ciori înghețate, îmi venea să nu mai fac operație și să plec acasă, dar s-ar fi supărat doctorița mică.

Ușa s-a deschis foarte încet și a lăsat să intre, atârnat de clanță, un băiețel mic de tot, doar într-o cămașă lungă și în picioarele goale. M-a văzut și s-a apropiat mergând strâmb, ca un câine, pentru că avea picioarele neoperate încă. S-a uitat la capul meu și mi-a dat un biscuit.

— Ce cauți aici?

— Am venit să fac operație.

— N-ai voie să mănânci înainte de operație.

— De unde știi?

— Eu citesc mult.

Îmi plăcea, deși nu cred că citea atât de mult.

M-a dus de mână, să-i cunosc pe ceilalți. În primul pat era Cezărică, avea nouă ani, căzuse din pat și-și rupsese mâna, apoi Emil, care era cel mai cuminte la injecții, Măria, care nu putea să meargă și râdea de orice, și mai departe, lângă ușă, Magdalena.

Am stat tot timpul cu ochii pe ușă. Afară începea să fie noapte, ciorile nu se mai vedeau de întuneric. Magdalena plângea și-și mângâia ghipsul de pe mâini. Ușa a scârțâit și ni l-a adus înăuntru pe băiatul cel mic.

— Vine, a zis el și a ieșit.

Toți și-au întins păturile, au băgat bomboanele sub pernă, grăbiți și parcă speriați.

— Cine vine?

— Vizita, mi-a zis în grabă Emil, și trebuie să ne găsească bine, că am chemat la întrecere celelalte saloane de copii. S-a auzit vorbă groasă și au intrat doi doctori și două surori.

— Bună searaaa... au zis, ca la școală.

— Cum e, copii?

— Biiine...

— Vă doare ceva?

— Nuuu..., au răspuns în cor, chiar și Magdalena, care plânsese tot timpul. Surorile făceau injecții la toată lumea. Au sosit și la mine, mi-au înfipt acul, s-au uitat la capul meu și s-au mirat.

— Ce caută ăsta aici, s-au consultat între ei doctorii, s-au uitat într-un caiet mare și abia la urmă mi-au scos acul.

La plecare a spus că totul e bine, că probabil vom câștiga întrecerea. După ce s-a închis ușa, Magdalena a început iar să plângă.

— De ce nu i-ai spus că te doare? am întrebat-o.

S-a uitat la mine ca la un nebun.

— Vrei să nu câștigăm?

Sub pomi se aprinseseră becuri galbene. Mă simțeam ca într-o țară străină, unde nimeni nu știe limba ta. Poate că tata m-a lăsat aici și s-a dus singur acasă, că trebuie să fete vaca. A venit o soră mică și mi-a făcut o altă injecție, îmi venea să plâng.

— Te doare?

— Nu! O să fete vaca...

Apoi mi s-a lăsat ca o ceață pe ochi, dar nu era somn, nu-mi păsa de nimic. A intrat iar băiețelul cel mic, s-a așezat în fața mea și mă privea speriat.

— Vin cu căruciorul, mi-a zis el. De obicei nu veneau cu căruciorul și dacă veneau așa înseamnă că era ceva serios, mi-a explicat. El citea mult și știa. Și ceilalți mă priveau mai altfel, cu admirație, parcă, a apărut și o fată, pe care n-o cunoșteam, foarte colorat îmbrăcată și cu toți nasturii la pijama. Mi-au prezentat-o, o chema Alexandra. Emil mi-a șoptit la ureche că e fata lui Buzea și că stă alături, singură în salon și cu o doamnă care o îngrijește.

— Are apendicită, dar n-au operat-o încă, o pregătesc.

Nu știam cine e Buzea.

— E adevărat că te iau cu căruciorul? m-a întrebat Alexandra și parcă vorbea altfel decât noi. Nu-mi plăcea de ea.

A venit sora mică și după ea, sora grasă. M-au apucat de subsuori și m-au dus afară, pe cărucior. Toți se uitau la mine și eram sigur că mă invidiază, dar nu-mi mai păsa de nimic. Alexandra a deschis o ușă și am apucat să văd un covor frumos și o plapumă pe patul ei. O femeie în capot citea.

Copiii au rămas la ușa sălii de operații, iar pe mine m-au suit pe masă. Citisem într-o carte despre o operație, așa că nu mă mira nimic. S-au închis ușile și au rămas cu mine doar o soră și doctorița mică. Le-am rugat să nu mă lege, că nu mi-e frică. Mi-au spus să le povestesc ceva. Simțeam viermele acela în cap și le-am spus despre el. Am auzit-o pe doctoriță zicând sorei că dacă tac sau nu mai aud, să o anunțe imediat. S-a aplecat peste mine și am simțit rece în cap. Țineam mâna sorei și vorbeam întruna. O singură dată m-am speriat: când sora și-a tras mâna dintr-a mea, ca să-i dea ceva doctoriței. La urmă toate s-au amestecat, vorbeam mereu, dar nu-mi amintesc despre ce, mi se zbătea ceva în cap, probabil viermele acela, voiau să-l scoată, dar nu cred că era prea ușor. Simțeam mereu rece în cap, prin ochi mi se învârteau ciori roșii, cineva

a vărsat o călimară și cerneala s-a întins neagră, peste doctoriță, peste soră, am rămas singur în zăpadă, o clipă mi s-a părut că-l văd pe tata, cineva a spus că stă pe trepte și plânge, dar nu era adevărat, tata nu plânge niciodată, am strâns dinții, care-mi picau din gură, m-am căznit mult și în sfârșit a fătat vaca.

Mă duceau iar cu căruciorul, femeia grasă mi-a dat niște dulceață, apoi a înghițit-o și pe ea cerneala și ne-am înecat.

Răsărise dimineața și nu înțelegeam de ce nu strigă cocoșii la mine să mă scol. Eram foarte obosit. Am privit mult timp camera, era un bec slab aprins deasupra ușii, toate le știam de undeva. Dincolo de bec un radio cânta Hora Unirii și atunci am înțeles că e iarnă și am făcut operație.

— O fi fătat vaca?

Ionuț, așa îl chema pe băiatul mai mic decât clanța, mi-a povestit că patru zile fusesem mort, el mă plânsese și să-i dau o bomboană, dacă am, că nu i-a fost ușor să mă păzească. Cineva mă strângea de cap. M-am pipăit și ceilalți au râs. Aveam tot capul bandajat și cred că eram foarte caraghios.

— Și ieri au râs, mi-a spus Ionuț.

Dar ce mă supăra era că nu știam dacă mai am capul umflat. Magdalena plângea încet.

— Tu de ce nu plângi, te abții? m-a întrebat.

— Nu. Și vocea mi-a răsunat în cap ca într-o cameră goală.

La prânz mi-au dat ceai și a venit sora mică să-mi spună că n-am voie să mă mișc. A venit și doctorița mică, a râs cu noi și mi-a dat bomboane. Are dinții albi și-mi place mult. Din trei în trei ore o soră îmi face injecție.

Înainte de serii, Ionuț mi-a cerut o bomboană ca să-mi spună două vești.

— Doctorița a spus despre tine că încă nu se știe și tatăl tău e la poartă, de patru zile nu s-a mișcat de acolo.

M-am uitat pe geam, doar din ochi, că să nu mă mișc prea mult. Tata era ca o umbră printre copacii de ciori, l-am cunoscut după mersul lui cu mâinile la spate. Mergea aplecat, se oprea, asculta nu știi ce și iar pleca.

I-aș fi spus că nu am nici o vină, că eu n-am vrut neapărat să mă operez.

— Vine, a scârțâit ușa și ni l-a adus iar pe Ionuț. Doctorii au intrat și s-au oprit lângă mine.

— Afurisită femeie, a șoptit unul, cu ochii la mine.

— Dar riscă prea mult. În locul ei nu mă băgam... Au intrat și o sumă de surori, mi-au făcut injecție, apoi au dat din cap cu îngrijorare.

— Ce noroc are ăsta, de-a scăpat până acuma...

M-am uitat afară, tata nu se mai vedea de întuneric, dar îl simțeam acolo, încruntat și puternic.

Sora mică m-a dus cu căruciorul în sala de operații, unde mă aștepta doctorița mică. Mi-au scos bandajul, m-au întrebat cum mă simt, le-am spus că vreau să mă duc acasă, că trece iarna și nu m-am dat decât de optzeci de ori cu sania. Pe culoar era întuneric și căruciorul scârțâia. Doctorița rămăsese în ușa deschisă, se uita după noi și umbrele ni se întindeau până la capătul coridorului.

În salonul șapte nu dormea nimeni. Alexandra se învârtea printre noptiere, venise să ne arate o cămașă de noapte pe care i-o adusese, la vizita de ieri, o rudă. Era lungă, roz, cu flori roșii la poale și strălucea. Magdalena nu mai plângea, se ridicase în capul oaselor și-și mângâia ghipsul, ca și cum ar fi fost și el de mătase. Măria râdea și aplauda ca la teatru, Alexandra dansa și mătura cu rochia cămile de pe noptiere, avea

dinții îngrozitor de albi, toți copiii se legănau odată cu ea, ca într-un dans, ghipsurile se ciocneau sec, afară era frig, beznă și ciori și tata se plimba prin fața porții cu uluci de fier. Îmi venea să plâng, dar eu n-am voie să plâng și atunci am urlat din toate puterile. Aș fi vrut să crape zidurile și să intre ciorile pe geamuri.

Alexandra se speriasse și tremura într-un colț cu rochiile ei dantelate, strânse în brațe. Copiii se băgaseră la loc sub pături și Magdalena plângea. Îmi părea rău, aș fi vrut să le spun că tata e afară în frig, dar a intrat sora grasă și a țipat la mine că sânt un copil rău, că mă spune doctoriței și nu mai știu ce, că-mi venea iar să plâng. La urmă a stins lumina și a plecat. Nu se mai auzea nici un zgomot, decât somnul celor din paturi. Aș fi vrut și eu să dorm, dar becul cel orb îmi stătea drept în față. Din trei în trei ore, venea o soră să-mi facă injecția, am rugat-o să stingă becul și nu mi-a răspuns nimic. Cred că dormea. Apoi becul s-a scurs tot pe podea, căznindu-se să ajungă până la mine și eu nu mă puteam mișca deloc.

Când m-am trezit, pe podele era doar soarele. Toți din salon se strânseseră în patul Magdalenei și mă priveau speriați. Ghipsurile li se ciocneau și mi-a venit să râd. Au râs și ei. Ionuț mi-a întins ceaiul rece.

— Mai ai bomboane? că-ți dau o veste. A luat-o singur.

— Am crezut că ai murit și dacă mureai nu mai câștigam întrecerea pe saloane. Diseară, dacă ieșim bine, suntem primii.

M-am uitat la tata, era acolo, lângă poartă, rezemat de cal. Dormise precis în sanie. Când au venit cu căruciorul, ca să mă ducă la pansat, Ionuț aproape plângea; ar fi mers și el cu căruciorul. Se pare că eram cel mai bolnav și toți mă invidiau pentru asta.

În timp ce doctorița mică mă pansa, a venit un doctor bătrân și a întrebat-o ce

crede. A zis că încă nu se poate pronunța, dar că sânt foarte rezistent și că numai un accident ar schimba situația.

În salon mă așteptau privirile celorlalți, Ionuț le spusese că sânt foarte rezistent și parcă îi supără lucrul ăsta. Tot restul zilei și l-au petrecut cu pregătirile pentru vizita de seară. Au făcut curățenie în sertare, au șters praful de pe tabloul de deasupra becului. Magdalena își ținea mâna îngrozitor de umflată în chiuvetă. Emil împrumutase niște cărți de undeva și le împărțise, ca la intrarea vizitei să citească toți în liniște.

Mă uitam afară, la tata, cum mânca în sanie salam cu pâine și arunca firimiturile la ciorile acelea înghețate. La prânz am scris o scrisoare fratelui meu și l-am rugat să pună el apă pe pârtie, pentru dascăl, în lipsa mea. Mă gândeam la Alunița Cristescu, probabil e dezbrăcată și râde. Ca o mariană.

Curând s-a lăsat întunericul și-a rămas doar luna să lungească umbrele copacilor pe zăpadă. Erau gata pentru vizită. Deodată s-a deschis ușa și toți au început să citească. Era Alexandra în cămașa de noapte roz, cu dantelă. A răs și a spus că nu vom câștiga concursul. Atunci s-au auzit voci pe coridor și a intrat vizita. Erau mai mulți, erau și surori și doctorița mică. Când au văzut atâtea cărți deschise au dat din cap admirativ. Magdalena ținea cartea cu o singură mină, cea umflată era sub pătură.

— Cum vă simțiți, copii? a întrebat doctorul cel bătrân.

— Bineee!... au răspuns în cor. Magdalena își mușca buzele până la sânge, să nu plângă.

— Bravo, îmi place cum vă prezentați, a zis doctorul.

Alexandra a făcut doi pași în față.

— Dom' doctor, nu e adevărat, cărțile le-au împrumutat, au bomboane sub pernă, nici unul nu are nasturi la pijama, iar el, a arătat ea cu degetul întins spre mine, care

nu are voie să se miște, s-a dat jos din pat ca să bea apă.

A răsuflat adânc și s-a întors încruntată spre noi.

— Nu pot să sufăr nedreptatea!

Doctorița mică se uita trist la mine și nu zicea nimic. Brusc a început să mă doară capul, inima îmi bubuia în el, cum ai păși într-o cameră goală, aș fi vrut să crape pereții, nu-i vedeam pe ceilalți, dar eram sigur că tremură sub pături. Magdalena a început să plângă dintr-o dată tare, mi-a venit și mie să plâng, dar eu n-am voie să plâng și atunci am urlat, ca să nu-mi crape capul. Am sărit peste patul Magdalenei și de acolo drept în cămașa de noapte roz.

Când m-au pus la loc în pat, strângeam în palmă o bucată din cămașa de noapte roz. Bandajul mi-era umed. Magdalena plângea și doctorița mă mângâia pe frunte. Alexandra dispăruse în camera ei, țipând. Îngrijitoarea voia să-i dea telefon lui Buzea. Abia o țineau două surori. Doctorița mică mă mângâia întruna pe frunte, avea dinți frumoși, am întrebat-o dacă nu s-a supărat pe mine și mi-a spus că nu, dar trebuie să mă liniștesc.

După ce au plecat, am rămas numai cu becul de deasupra ușii. Ceilalți dormeau. Râseseră mult, o imitaseră pe Alexandra, până și Magdalena râseseră. Mie îmi dăduseră toate bomboanele lor.

S-a făcut târziu. Stau cu ochii pe lună și ne plimbăm amândoi pe cer. Cred că e foarte frig; când e lună, e frig. Acasă pocnesc lemnele și țipă cocoșii. Nu știu dacă a fătat vaca. Aș vrea să mor mâine, să văd ce mutre ar face toți. Ar trebui să-i spun însă doctoriței, să nu se supere pe mine.

Luna a ajuns în dreptul ferestrei și parcă e mai mare. Crește. Nu mă înșel, acum e cât geamul. Simt iar viermele în cap, dar nu mă supără decât că lumina crește și mi

se aprind ochii. Mi-e un fel de dor de orice, de Alunița Cristescu și de diavolul șchiop. Luna s-a umflat cât fereastra și vrea să intre înăuntru. Pereții s-au crăpat și ciorile intră în salon; s-au așezat pe becul orb și-l ciugulesc. Petecul de mătase roz din palmă a luat foc, apoi am luat și eu foc, florile de pe pijamaua mea miros a trandafiri, cred că am început să țip, dar nu de durere, mă supără că tata stă în frig, iar eu nu mă pot mișca, s-alerg prin zăpadă, să mă sting și dacă Alexandra n-ar fi avut cămașă roz, nu s-ar fi întâmplat nimic.

Mai bine nu mor mâine, că iarna asta nu m-am dat decât de optzeci de ori cu sania și n-am numărat cocorii. Mâine o să-i scriu fratelui meu să-mi împrumute norocul, ca să mă pot întoarce acasă, că vine primăvara și n-am dat balul din magazie.

Mircea Diaconu

Profil

- MIRCEA DIACONU s-a născut la 24 decembrie 1949, în comuna Vlădești Muscel
- studii: Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică *I. L. Caragiale* din București (1967–1971)
- actor (debut teatral la *Teatrul de Comedie*, anul IV, 1970; debut cinematografic în *Nunta de Piatră*, 1971)
- după 1990: carieră didactică la Universitatea de Artă Teatrală și Cinematografică, (UATC), București (cursul de Actorie-Film); profesor universitar la UATC (din 1995); membru al Consiliului Național al Audiovizualului
- **activitate publicistică:** rubrică în revista *Cinema*; volumul *Scaunul de pânză al actorului* (1985); numeroase articole în presa din România
- **activitate literară:** *Șugubina* (proză, 1977); *La noi, când vine iarna* (roman, 1980)
- etc.

Cuprins

La noi, când vine iarna	5
Mircea Diaconu <i>Profil</i>	109

